

Konstitutionsutskottets betänkande 2022/23:KU21

Behandlingen av riksdagens skrivelser

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Utskottet konstaterar att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser på generell nivå sedan flera år ger en korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen och en utförlig redovisning av åtgärder som regeringen vidtagit. Utskottet ser positivt på hur redogörelserna är utformade och förutsätter att kvaliteten på dem kommer att behållas. Utskottet ser också positivt på hur riksdagsstyrelsens redogörelse är utformad och vad som utgör utgångspunkten för riksdagsstyrelsens bedömning.

När det gäller riksdagsskrivelser till regeringen på konstitutionsutskottets område redovisas tre tillkännagivanden som slutbehandlade. Utskottet gör ingen annan bedömning än regeringen när det gäller dessa. Inte heller när det gäller de riksdagsskrivelser på konstitutionsutskottets område till riksdagsstyrelsen har utskottet några invändningar mot det som redovisas.

I fråga om tillkännagivanden inom övriga utskotts områden hänvisar utskottet till respektive utskotts yttrande över regeringens skrivelse.

Konstitutionsutskottet påminner om vad det tidigare uttalat om vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt. Huruvida tidsåtgången är rimlig bör enligt utskottet bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas. För bedömning av om tidsåtgången är rimlig hänvisar konstitutionsutskottet till det som respektive utskott framför i sitt yttrande över redogörelsen. Samtidigt konstaterar konstitutionsutskottet att de äldsta ännu inte slutbehandlade tillkännagivandena beslutades för mer än elva år sedan, vilket utskottet uttalat inte kan anses vara en acceptabel tidsåtgång för behandlingen av ett tillkännagivande.

Utskottet påminner också om vad det tidigare uttalat om vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade

åtgärder med anledning av tillkännagivanden. Vidare bör det inte förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade.

Utskottet ser positivt på att regeringen redovisar behandlingen av ett tillkännagivande om den lägger fram en proposition eller skrivelse som behandlar en sakfråga som knyter an till tillkännagivandet. Genom budgetpropositionens omfattning ter det sig också naturligt att antalet tillkännagivanden som redovisas i den är förhållandevis stort.

Behandlade förslag

Skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022.

Redogörelse 2022/23:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund	6
Utskottets överväganden.....	7
Riksdagens skrivelser till regeringen.....	7
Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	29
Skrivelse 2022/23:75.....	29
Redogörelse 2022/23:RS4.....	29
<i>Bilaga 2</i>	
Tabeller.....	30
<i>Bilaga 3</i>	
Finansutskottets yttrande 2022/23:FiU2y	33
<i>Bilaga 4</i>	
Skatteutskottets yttrande 2022/23:SkU4y	58
<i>Bilaga 5</i>	
Civilutskottets yttrande 2022/23:CU1y	63
<i>Bilaga 6</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2022/23:UU4y	67
<i>Bilaga 7</i>	
Försvarsutskottets yttrande 2022/23:FöU2y	79
<i>Bilaga 8</i>	
Socialförsäkringsutskottets yttrande 2022/23:SfU1y	85
<i>Bilaga 9</i>	
Socialutskottets yttrande 2022/23:SoU2y	90
<i>Bilaga 10</i>	
Kulturutskottets yttrande 2022/23:KrU2y	94
<i>Bilaga 11</i>	
Trafikutskottets yttrande 2022/23:TU3y.....	97
<i>Bilaga 12</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2022/23:MJU3y	134
<i>Bilaga 13</i>	
Näringsutskottets yttrande 2022/23:NU2y.....	138
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Tid sedan riksdagens beslut för inte slutbehandlade tillkännagivanden på konstitutionsutskottets område	14
Tabell 1 a Ännu inte slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte 1999/2000–2022/23	30
Tabell 2 a Beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte 1991/92–2022/23	31
Tabell 3 a Slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2022/23	32

Diagram

Figur 1 Ännu inte slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte
1999/2000–2022/23 (antal) 8

Figur 2 Beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte
1991/92–2022/23 (antal) 9

Figur 3 Regeringens redogörelse för tillkännagivanden (tkg) samt
slutbehandlade tillkännagivanden 1995/96–2022/23 (antal) 10

Figur 4 Tidsåtgång för slutbehandlade tillkännagivanden (antal dagar)
1995/96–2022/23 11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagens skrivelser till regeringen

Riksdagen lägger skrivelse 2022/23:75 till handlingarna.

2. Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Riksdagen lägger redogörelse 2022/23:RS4 till handlingarna.

Stockholm den 30 maj 2023

På konstitutionsutskottets vägnar

Ida Karkiainen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ida Karkiainen (S), Erik Ottoson (M), Matheus Enholm (SD), Hans Ekström (S), Fredrik Lindahl (SD), Ulrik Nilsson (M), Per-Arne Håkansson (S), Malin Danielsson (L), Amalia Rud Pedersen (S), Susanne Nordström (M), Jessica Wetterling (V), Gudrun Brunegård (KD), Malin Björk (C), Lars Engsund (M), Jan Riise (MP), Lars Johnsson (M) och Peter Hedberg (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen överlämnade skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 till riksdagen den 14 mars 2023.

Riksdagsstyrelsen överlämnade redogörelse 2022/23:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen till riksdagen den 17 februari 2023.

Kammaren beslutade den 15 mars respektive den 21 februari 2023 att hänvisa regeringens skrivelse respektive riksdagsstyrelsens redogörelse till konstitutionsutskottet för beredning.

Det har inte väckts några följdmotioner med anledning av skrivelsen eller redogörelsen.

Konstitutionsutskottet beslutade den 21 mars 2023 att anmoda övriga utskott att senast den 2 maj 2023 yttra sig över regeringens skrivelse och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde. För utrikesutskottet gäller detta även riksdagsstyrelsens redogörelse.

Bakgrund

Sedan 1961 har regeringen lämnat redogörelser till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen (RO) ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Sedan slutet av 1990-talet har behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (tidigare talmanskonferensen) redovisats för riksdagen. Riksdagsstyrelsen ska enligt tilläggsbestämmelse 9.17.3 RO årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen. Sedan 2012 redovisar riksdagsstyrelsen behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen i en redogörelse till riksdagen.

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2022/23:75 till handlingarna.

Skrivelsen m.m.

Inledning

I skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari 2022–31 december 2022.

Nedan redovisas delar av innehållet i skrivelsen. Vidare redovisas vissa andra uppgifter som utskottet regelmässigt uppmärksammar inom ramen för ärendet och som avser utvecklingen över tid.

Regelbeståndet

Regeringen redovisar regelbeståndet i Svensk författningssamling (SFS) per den 1 mars 2023 (s. 567 f.). Antalet gällande grundförfattningar var vid denna tidpunkt 4 523. Av dessa var 1 567 lagar. Motsvarande siffror vid samma tidpunkt förra året var något lägre – 4 459 – varav 1 550 lagar. Totalt under 2022 kungjordes 1 875 grund- och ändringsförfattningar i SFS, vilket var det högsta antalet kungjorda författningar sedan 2018¹. Av de kungjorda författningarna var 188 grundförfattningar (51 lagar och 137 förordningar m.m.) medan övriga var ändringsförfattningar.

En genomgång av skrivelse 75 åren 2001/02–2021/22 visar att det totala antalet kungjorda grundförfattningar under perioden var 3 583, varav 922 lagar. Antalet kungjorda grundförfattningar per år har varierat över tid med det lägsta antalet 2019 (121) och det högsta antalet 2007 (347). Genomsnittet för perioden är ca 163 kungjorda grundförfattningar per år. När det gäller ändringsförfattningarna kan det nämnas att antalet kungjorda ändringsförfattningar per år under perioden 2001–2022 i genomsnitt ligger något under 1 280. Den högsta noteringen infaller 2018 (1 912) och den lägsta 2012 (883).

Regeringen redovisar även regelbeståndet hos myndigheterna. Antalet rubriker i myndigheternas regelförteckningar den 31 december 2022 har beräknats till ca 11 631. Sett över tid var regelbeståndet hos myndigheterna

¹ Antalet kungjorda grund- och ändringsförfattningar var 1 344 under 2021, 1 306 under 2020, 1 318 under 2019, 2 122 under 2018, 1 347 under 2017, 1 376 under 2016 och 1 074 under 2015.

relativt konstant under perioden 2012–2015 (ca 8 000). Året därpå ökade det något (ca 8 200) för att därefter 2017 sjunka till den lägsta nivån (ca 7 709) under de senaste tio åren. Trenden sedan dess har varit att regelbeståndet ökat årsvis särskilt fr.o.m. 2021 (ca 10 900).

Andelen EU-relaterade författningar

Sedan flera år innehåller regeringens skrivelse uppgifter om antalet kungjorda författningar och andelen kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts. Under 2022 genomfördes EU-direktiv i 99 ändringsförfattningar (56 lagar och 43 förordningar) och 30 nya grundförfattningar (17 lagar och 13 förordningar).

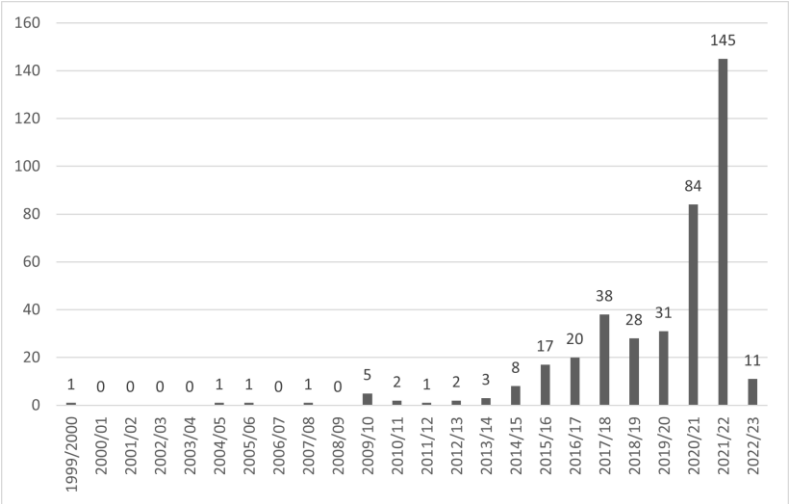
Riksdagsskrivelserna

Regeringens redovisning är knuten till de skrivelser där riksdagen enligt 11 kap. 21 § riksdagsordningen meddelar regeringen sina beslut, t.ex. om lagar, anslag, bemyndiganden eller tillkännagivanden. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen i den årliga skrivelsen (skrivelse 75).

I avsnitt 3 (s. 520 f.) finns ett kronologiskt register över de riksdagsskrivelser som redovisas, antingen som slutbehandlade eller som inte slutbehandlade. Det totala antalet riksdagsskrivelser som redovisas är 760.

Av figur 1 framgår från vilket riksmöte de ännu inte slutbehandlade riksdagsskrivelserna härrör. De flesta är sådana som beslutades under föregående mandatperiod, och framför allt från de två föregående riksmötena.

Figur 1 Ännu inte slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte 1999/2000–2022/23 (antal)

Källa: Kronologiskt register i skr. 2022/23:75 s. 520 f.
Kommentar: Uppgifterna redovisas även i tabell 1 a i bilaga 2.

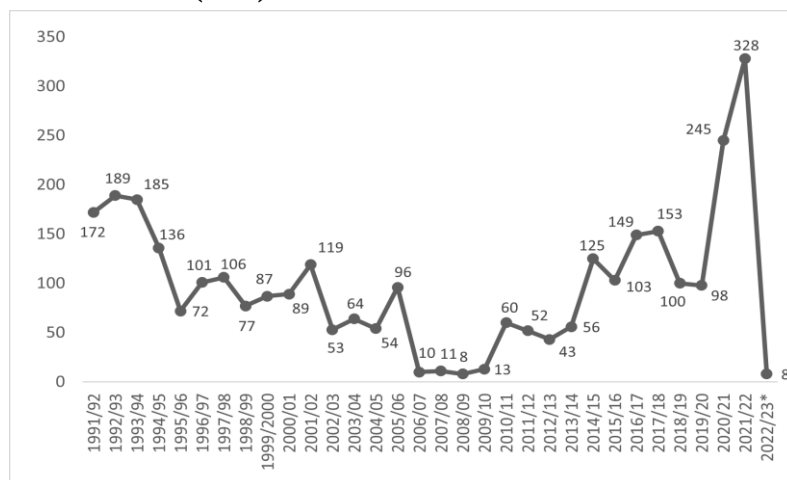
När det gäller det pågående riksmötet 2022/23 omfattar redovisningen riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen fram till den 31 december 2022. Totalt redovisas 391 riksdagsskrivelser som inte slutbehandlade, vilket motsvarar 51 procent av samtliga redovisade riksdagsskrivelser.

Uppföljning av tillkännagivanden 1991/92–2022/23

Som framgått avser vissa riksdagsskrivelser tillkännagivanden till regeringen. Från och med riksmötet 2010/11 följer konstitutionsutskottet årligen upp regeringens hantering av riksdagens tillkännagivanden till regeringen (bet. 2010/11:KU21).

I figur 2 redovisas antalet beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte. Av figuren framgår att antalet beslutade tillkännagivanden ökade efter 2010 års val. Efter 2014 års val ökade antalet ytterligare. Riksmötet 2020/21 skedde en stor ökning till den dittills högsta nivån, och under förra riksmötet (2021/22) ökade antalet tillkännagivanden ytterligare. Under innevarande riksmöte hade riksdagen fram till den 27 april 2023 fattat beslut om åtta tillkännagivanden, vilket är en markant minskning.

Figur 2 Beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte 1991/92–2022/23 (antal)

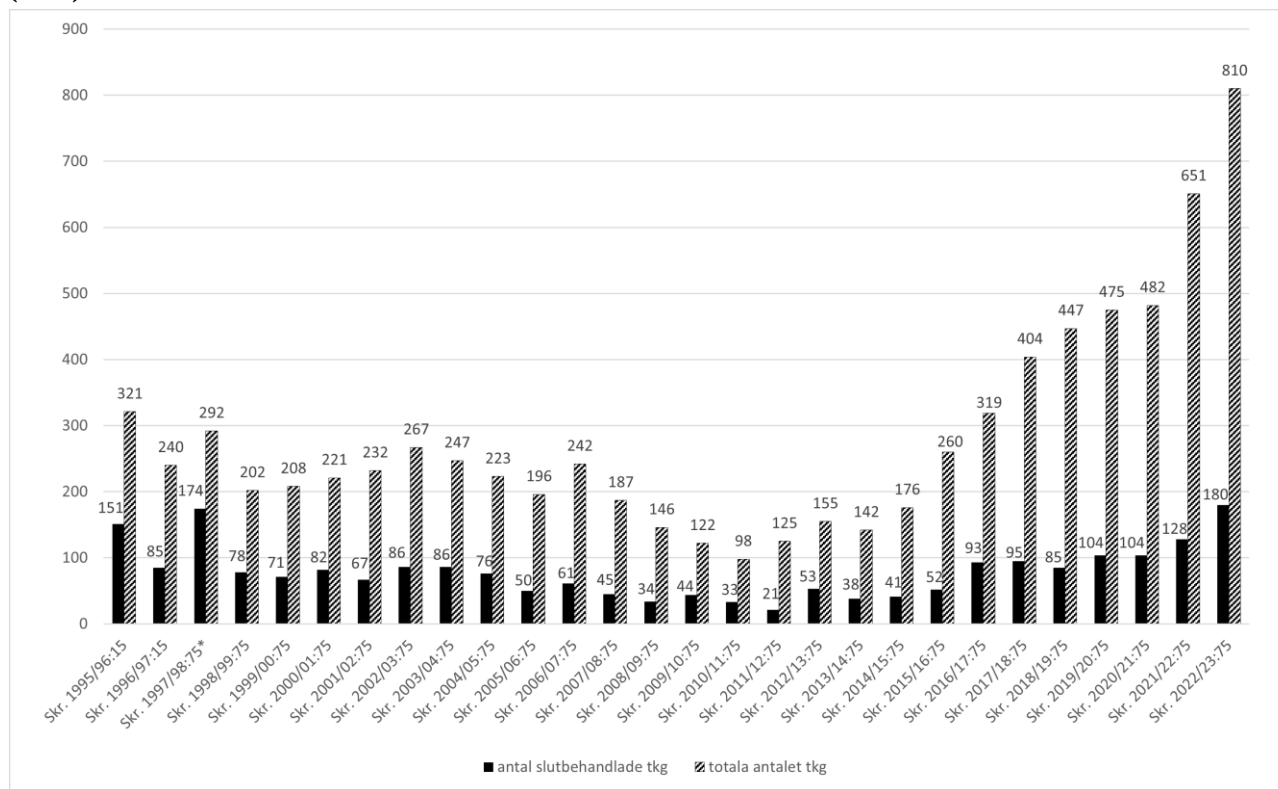

Källor: Niklas Bolin och Thomas Larue, *Reparlamentariseringen av Sverige? Bruket av och betydelsen av riksdagens tillkännagivanden till regeringen*, Statsvetenskaplig tidskrift, Årgång 118, 2016/3. Rapporter från utredningstjänsten – Beslutade tillkännagivanden.

Kommentar: Uppgifterna redovisas även i tabell 2 a i bilaga 2. *T.o.m. den 27 april 2023.

Av figur 3 (se nästa sida) framgår antalet tillkännagivanden som regeringen årligen i skrivelse 75 har redovisat som slutbehandlade sett i relation till det totala antalet redovisade tillkännagivanden. Över perioden har andelen slutbehandlade tillkännagivanden varierat och som högst varit 60 procent och som lägst 17 procent. Andelen som redovisas som slutbehandlade i år är 22 procent, vilket är i nivå med de närmast föregående åren.

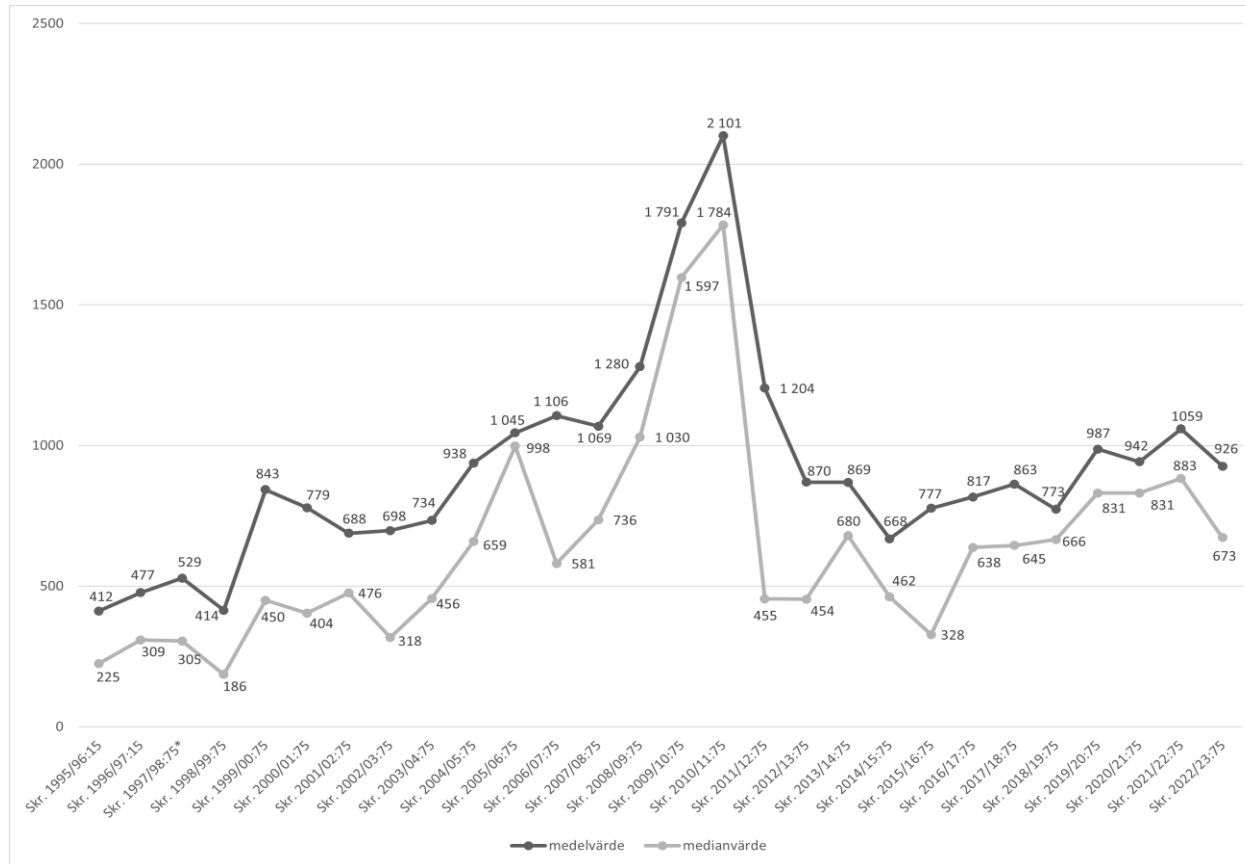
Figur 3 Regeringens redogörelse för tillkännagivanden (tkg) samt slutbehandlade tillkännagivanden 1995/96–2022/23 (antal)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i figuren.

Kommentar: I de fall brister i redogörelsen för skrivelserna har upptäckts (t.ex. som en följd av felaktig redovisning av slutbehandling av vissa tillkännagivanden) har dessa rättats i figuren. *Regeringens redogörelse under riksmötet 1997/98 avsåg övergångsvis 18 månader. Övriga riksmöten har regeringens redogörelse avsett 12 månader. Uppgifterna redovisas även i tabell 3 a i bilaga 2.

Figur 4 Tidsåtgång för slutbehandlade tillkännagivanden (antal dagar) 1995/96–2022/23

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i figuren.

Kommentar: Tid för slutbehandling avser sista vidtagna åtgärd från regeringen som lett till slutbehandling. I de fall brister i redogörelsen för skrivelserna har upptäckts (t.ex. som en följd av felaktig redovisning av slutbehandling av vissa tillkännagivanden) har dessa rättats i figuren. *Regeringens redogörelse under riksmötet 1997/98 avsåg övergångsvis 18 månader. Övriga riksmöten har regeringens redogörelse avsett 12 månader. Uppgifterna redovisas även i tabell 3 a i bilaga 2.

Den genomsnittliga tidsåtgången för de tillkännagivanden som redovisats som slutbehandlade framgår av figur 4 (se föregående sida). Både medelvärde och medianvärde finns med eftersom medianvärdet är mindre känsligt för eventuella extremvärden. Som framgår varierade båda värdena över tidsperioden. Framför allt var den genomsnittliga tidsåtgången betydligt längre för de tillkännagivanden som redovisades som slutbehandlade i skrivelse 75 riksmötena 2009/10 och 2010/11. Både medelvärdet och medianvärdet har minskat i år jämfört med förra året, vilket innebär att nivåerna åter ligger ungefär på samma nivåer eller lägre än före uppgången under det närmast föregående riksmötet.

Nu aktuella riksdagsskrivelser inom konstitutionsutskottets område

Samtliga riksdagsskrivelser

I år redovisas totalt 52 riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från konstitutionsutskottet (s. 540 f.). Flertalet riksdagsskrivelser är från 2021/22 och 2022/23. Av riksdagsskrivelserna redovisas 40 som slutbehandlade och 12 som inte slutbehandlade.

I de fall riksdagens beslut har avsett nya lagar eller lagändringar visar en genomgång att de SFS-nummer som anges är korrekta.

När det gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2023 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse (bet. 2022/23:KU1) har alla fem riksdagsskrivelser till regeringen (Statsrådsberedningen, Justitiedepartementet, Finansdepartementet, Kulturdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet) slutbehandlats genom att regleringsbrev beslutades i december 2022. Kulturdepartementet har även bl.a. beslutat om beställningsbemyndiganden när det gäller anslagen om stöd till politiska partier och mediestöd.

Riksdagsskrivelser med tillkännagivanden

Inledning

Totalt 15 riksdagsskrivelser avser tillkännagivanden, med anledning av betänkanden från konstitutionsutskottet. Av dessa redovisas 3 som slutbehandlade och 12 som inte slutbehandlade.

En riksdagsskrivelse kan omfatta flera tillkännagivanden och riksdagsskrivelser som är redovisade som inte slutbehandlade kan innehålla enskilda tillkännagivanden som är redovisade som slutbehandlade. När det gäller tillkännagivanden redovisas 3 som slutbehandlade och 14 som inte slutbehandlade.

Slutbehandlade tillkännagivanden

De tre tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade inom konstitutionsutskottets område är

- Tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om en helhetslösning för den regionala organisationen (bet. 2013/14:KU30 punkt 4, rskr. 2013/14:158).
- Tillkännagivande om arbetet mot antisemitism (bet. 2017/18:KU32 punkt 1, rskr. 2017/18:151). I sitt ställningstagande framhåller utskottet bl.a. vikten av insatser och kontinuerligt arbete för att sprida kunskap om antisemitism och utvärdera satsningar för att öka säkerheten vid synagogor och att säkerhetsläget kontinuerligt följs upp. Därtill anför utskottet att arbetet mot antisemitism och för judisk säkerhet bör genomföras i dialog med det judiska civilsamhället och dess olika företrädare.
- Tillkännagivande om lokalt brottsförebyggande arbete i fråga om att kommunernas roll i det brottsförebyggande arbetet bör få en tydligare reglering i lag (bet. 2017/18:KU33 punkt 17, rskr. 2017/18:213). Enligt utskottets ställningstagande behöver lagen förtydligas så att kommunerna får en uttalad uppgift att arbeta brottsförebyggande inom ramen för sina ansvarsområden.

Som grund för att tillkännagivandena kan anses slutbehandlade anför regeringen följande.

I fråga om tillkännagivandet om en *helhetslösning av regionfrågan* anges att regeringen behandlade tillkännagivandet i budgetpropositionen för 2023. Som regeringen redovisade vid det tillfället beslutade regeringen den 25 maj 2022 om förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning i sex områden som gäller för de förvaltningsmyndigheter som regeringen bestämmer. Genom beslutet bedömde regeringen att tillkännagivandet om en helhetslösning för den regionala organisationen var slutbehandlat.

Utskottet delade regeringens bedömning att tillkännagivandet var slutbehandlat (se bet. 2022/23:KU1).

När det gäller tillkännagivandet om *arbetet mot antisemitism* anför regeringen att flera satsningar mot antisemitism pågår, vilket också tidigare redovisats, senast i budgetpropositionen för 2023. Mot bakgrund av de redovisade åtgärderna bedömde regeringen i budgetpropositionen för 2023 att tillkännagivandet var tillgodosett och slutbehandlat. Regeringen framhöll samtidigt att avsikten var att fortsätta arbetet mot antisemitism.

Utskottet delade regeringens bedömning att tillkännagivandet var slutbehandlat (se bet. 2022/23:KU1).

Slutligen i fråga om tillkännagivandet om *lokalt brottsförebyggande arbete* redogör regeringen för att den i november 2019 fattade beslut om att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. lämna förslag om hur ett lagstadgat ansvar för kommunerna att arbeta brottsförebyggande kan utformas. I juni 2021 överlämnade Utredningen om kommunernas brottsförebyggande ansvar betänkandet Kommuner mot brott (SOU 2021:49) till regeringen. Den 22 december 2022 beslutade regeringen om propositionen Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (prop. 2022/23:43). I propositionen föreslår

regeringen att det införs en ny lag, lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Enligt lagförslaget ska kommunerna ta fram en lägesbild av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Den föreslagna lagen innebär också bl.a. att kommunerna ska ha ett visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion. Finansieringen av arbetet föreslogs i budgetpropositionerna för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 4 och utg.omr. 25) och 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 4). Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Inte slutbehandlade tillkännagivanden

Som nämnts ovan redovisas 14 tillkännagivanden som inte slutbehandlade. Av tabell 1 framgår hur lång tid som gått sedan riksdagens beslut om respektive tillkännagivande. De äldsta ännu inte slutbehandlade tillkännagivandena beslutades 2016.

Tabell 1 Tid sedan riksdagens beslut för inte slutbehandlade tillkännagivanden på konstitutionsutskottets område

Tilkännagivande	Datum för beslut	Tidsåtgång:*år (dagar)
2015/16:KU4 p. 4	2016-02-03	7 (2 591)
2015/16:KU4 p. 5	2016-02-03	7 (2 591)
2015/16:KU14 p. 4	2016-04-21	7 (2 513)
2016/17:KU23 p. 5	2017-06-07	6 (2 101)
2016/17:KU23 p. 8	2017-06-07	6 (2 101)
2016/17:KU23 p. 11	2017-06-07	6 (2 101)
2016/17:KU30 p. 13	2017-06-20	6 (2 088)
2017/18:KU38 p. 10	2018-01-31	5 (1 863)
2017/18:KU37 p. 8	2018-04-18	5 (1 786)
2018/19:KU28 p. 4	2019-05-15	4 (1 394)
2018/19:KU27 p. 14	2019-06-18	4 (1 360)
2019/20:KU3 p. 1	2019-11-20	3 (1 205)
2021/22:KU6 p. 7 ^a	2021-12-15	1 (449)
2021/22:KU29 p. 24	2022-06-08	(274)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av skr. 2022/23:75. *Avser tiden mellan datum för riksdagens beslut om respektive tillkännagivande och regeringens beslut om skrivelse 2022/23:75. Antal år avrundat.

^a Anges som punkt 4 i skrivelsen.

Yttranden från andra utskott

I detta avsnitt redovisas främst uttalanden av en generell karaktär. För utskottens bedömningar av enskilda tillkännagivanden m.m. hänvisas till utskottens yttranden.

Finansutskottet

I sitt yttrande 2022/23:FiU2y redogör finansutskottet för antalet riksdags-skrivelser som redovisas i årets skrivelse från regeringen fördelat per utskott

och antalet tillkännagivanden som redovisas i budgetpropositionerna för 2017–2022. Av finansutskottets redogörelse framgår bl.a. att antalet riksdagskrivelser per utskott varierar mellan 17 och 120. När det gäller antalet tillkännagivanden som behandlas i budgetpropositionen har det varierat under den aktuella perioden och var som lägst 44 (2017) och som högst 129 (2023). Även andelen slutbehandlade tillkännagivanden av de som behandlats i budgetpropositionen har varierat – mellan 36 och 76 procent (2019 respektive 2023).

Finansutskottet välkomnar regeringens redovisning som så vitt kan bedömas är korrekt i de delar som rör finansutskottet. Vidare konstaterar finansutskottet att utskotten genom att regeringen återrapporterar behandlingen av tillkännagivanden i olika propositioner kan ta ställning till regeringens återrapportering i ett lämpligt sammanhang. I likhet med tidigare år anför finansutskottet därtill att det finns starka skäl att också i fortsättningen följa upp de bemyndiganden som ger regeringen befogenheter att vidta olika åtgärder, en uppfattning som konstitutionsutskottet delat (yttr. 2020/21:FiU2y, bet. 2020/21:KU21 s. 28).

Skatteutskottet

Skatteutskottet uttalar sig i sitt yttrande 2022/23:SkU4y om nio tillkännagivanden. I de flesta av dessa ser utskottet ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna. I fråga om ett par av tillkännagivandena framhåller utskottet att det förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att tillgodose dessa.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V, MP).

Civilutskottet

I sitt yttrande 2022/23:CU1y gör civilutskottet bl.a. följande uttalanden.

Utskottet är medvetet om att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är beroende av tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som krävs. Utskottet vill dock, i likhet med tidigare år, understryka vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. I fråga om det äldsta tillkännagivandet som beslutades riksmötet 2014/15 framhåller utskottet särskilt att det utgår från att regeringen prioriterar frågan och vidtar åtgärder för att tillgodose tillkännagivandet.

Civilutskottet understryker också vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder och förväntar sig att regeringen i kommande skrivelser på ett tydligt sätt redovisar sin bedömning av när de äldsta tillkännagivandena kan beräknas vara slutbehandlade.

Utrikesutskottet

Utrikesutskottet gör i sitt yttrande 2022/23:UU4y bl.a. följande uttalanden.

Utskottet värdesätter regeringens skrivelse 2022/23:75 som ett underlag för uppföljningen av de riksdagsbeslut som fattas på förslag av utskottet. Utskottet värdesätter också att det delges de regleringsbrev som regeringen beslutar om för genomförande av statsbudgeten i de delar som faller inom utskottets beredningsområde. Genom regleringsbreven kan utskottet följa hur regeringen fördelar myndighetsansvaret för de olika anslagen och hur villkoren för anslagen fullföljs. Regleringsbreven och ändringar av dem för budgetåret 2023 har utgjort ett kompletterande underlag för utskottets yttrande.

Utskottet konstaterar att de bedömningar regeringen gör i fråga om slutbehandlade och inte slutbehandlade riksdagsskrivelser inte fullt ut ger en korrekt bild. Utskottet framför bl.a. en avvikande uppfattning om huruvida ett slutbehandlat tillkännagivande till fullo kan anses tillgodosett och motsätter sig att ett annat kan anses vara slutbehandlat.

Försvarsutskottet

Försvarsutskottet har inget att invända mot regeringens bedömningar av vilka skrivelser som anses vara slutbehandlade (yttr. 2022/23:FöU2y). Utskottet betonar vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att slutbehandla riksdagsskrivelser. Vidare anser utskottet att det är viktigt att regeringen informerar utskottet om arbetet med specifika tillkännagivanden samt om orsaker till eventuella fördröjningar i beredningen. Försvarsutskottet anser att regeringen mot bakgrund av det kraftigt försämrade säkerhetsläget behöver påskynda arbetet med vissa tillkännagivanden som ännu inte är slutbehandlade och understryker mot den bakgrunden särskilt vikten av skyndsamhet i beredningen av tre tillkännagivanden.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, C).

Socialförsäkringsutskottet

I sitt yttrande 2022/23:SfU1y gör socialförsäkringsutskottet bl.a. följande uttalanden.

Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade. Utskottet förutsätter att regeringen fortsätter arbetet med att bereda ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs. När det gäller de tillkännagivanden som riksdagen gjort under de två senaste riksmötena redogör regeringen enligt utskottets mening på ett tillfredsställande sätt för det pågående arbetet, för när regeringen avser att återkomma till riksdagen samt i förekommande fall för att regeringen avser att tillsätta utredningar. I fråga om de tillkännagivanden som är äldre än så efterlyser utskottet i ett fall en närmare plan för den fortsatta behandlingen.

Socialutskottet

Socialutskottet noterar i sitt yttrande 2022/23:SoU2y att regeringen redovisar två tillkännagivanden som inte beslutats av riksdagen (bet. 2021/22:SoU9 punkt 9, rskr. 2021/22:128 och bet. 2021/22:SoU14 punkt 2, rskr. 2021/22:241). När det gäller båda dessa punkter röstade riksdagen med bifall till en reservation för att inte göra något tillkännagivande. I fråga om de riksdagsskrivelser som regeringen redovisar som slutbehandlade gör utskottet ingen annan bedömning än regeringen.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V, C, MP).

Kulturutskottet

I sitt yttrande 2022/23:KrU2y anför kulturutskottet bl.a. följande.

Utskottet betonar vikten av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser skyndsamt och att den vidtar tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut. Om åtgärderna drar ut på tiden är det angeläget att regeringen är utförlig i sin redogörelse om orsakerna till fördröjningen. Det är också önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling. En stor tidsåtgång kan enligt utskottet skapa en osäkerhet som kan leda till att ämnet för ett tillkännagivande kommer upp på nytt i olika sammanhang. Utskottet konstaterar att det finns flera tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som ännu inte är tillgodosedda och lyfter särskilt fram tre av dessa, varav ett beslutades för snart 15 år sedan. I fråga om dessa framhåller utskottet bl.a. att regeringen snarast bör vidta åtgärder för att tillgodose tillkännagivandet.

Trafikutskottet

Trafikutskottet anför bl.a. följande i sitt yttrande 2022/23:TU3y.

Utskottet anser att regeringens redogörelser i allt väsentligt ger en formellt korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom trafikutskottets beredningsområdet har behandlats. Utskottet konstaterar och välkomnar att regeringen lämnar utförliga redogörelser för sin behandling av riksdagens tillkännagivanden. Samtidigt noterar utskottet att regeringen när det gäller tillkännagivanden under fortsatt beredning främst redovisar vidtagna åtgärder, och utskottet understryker därför vikten av att regeringen så långt som möjligt redovisar planerade åtgärder och en bedömning av när ett tillkännagivande kan antas vara slutbehandlat. Utskottet noterar därtill att 17 av de totalt 28 tillkännagivandena som är under fortsatt beredning inom trafikutskottets beredningsområde hör till äldre riksmöten (t.o.m. 2019/20) och understryker vikten av att regeringen hanterar tillkännagivanden på ett skyndsamt sätt. Att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år bör enligt utskottet inte förekomma annat än i undantagsfall.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V, MP).

Miljö- och jordbruksutskottet

I sitt yttrande 2022/23:MJU3y gör miljö- och jordbruksutskottet bl.a. följande uttalanden.

Utskottet konstaterar att det inom utskottets beredningsområde finns ett stort antal tillkännagivanden som fortfarande inte är slutbehandlade. Även om många av tillkännagivandena som redovisas i skrivelsen är från senare riksmöten, och ungefär hälften beslutades under det förra riksmötet, kvarstår ett antal äldre tillkännagivanden. Utskottet är medvetet om att riksdagens tillkännagivanden kan innebära betydande arbete och att Regeringskansliets resurser är begränsade. Det finns därför en förståelse för att regeringens åtgärder kan ta tid, men utskottet understryker ändå vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. Utskottet framhåller vidare vikten av att regeringen, särskilt när det gäller de äldre tillkännagivandena, redovisar en bedömning av när de kan bli slutbehandlade. Vidare uttrycker utskottet tveksamhet till om tre tillkännagivanden ska anses vara slutbehandlade eftersom de åtgärder som vidtagits enligt utskottets mening inte är tillräckliga för att tillgodose det som efterfrågats i tillkännagivandet.

Näringsutskottet

Näringsutskottet konstaterar i sitt yttrande 2022/23:NU2y att flertalet av de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen redan vid tidigare tillfällen redovisats som slutbehandlade för riksdagen.

Enligt utskottet har regeringen gjort rimliga bedömningar när det gäller om ett tillkännagivande bör anses vara tillgodosett och därmed slutbehandlat eller under fortsatt beredning. Utskottet delar regeringens slutsatser.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (S, C, MP).

Tidigare riksdagsbehandling

Bakgrund

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21). En mer utförlig redogörelse för utskottets tidigare ställningstaganden finns t.ex. i betänkande 2014/15:KU21 (s. 16 f.). En redogörelse finns också i konstitutionsutskottets yttrande 2015/16:KU7y till utbildningsutskottet och i betänkande 2015/16:KU21.

I det följande återges vad utskottet uttalat i ställningstaganden från våren 2017 och framåt.

Utskottets ställningstagande våren 2017

I betänkande 2016/17:KU21 gjorde utskottet ett antal generella påpekanden och uttalade bl.a. följande (s. 36 f.):

Konstitutionsutskottet har tidigare välkomnat att regeringen tydligt redovisar när den behandlar ett tillkännagivande i t.ex. budgetpropositionen. Vissa utskott, t.ex. justitieutskottet och näringsutskottet, tar i sina yttranden till konstitutionsutskottet om den nu aktuella skrivelse 75 upp frågor där regeringen hänvisar till behandlingen i en tidigare framlagd proposition. Det kan gälla både ej slutbehandlade och slutbehandlade tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen är tydlig i den aktuella propositionen huruvida den anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte med det som redovisas och föreslås. Utskotten ges därmed en möjlighet att reagera i samband med att regeringen gör sin bedömning. Frågan kan därmed behandlas i sitt sakliga sammanhang. Lämpligen kan berört utskott således redovisa sin syn i samband med att regeringen i t.ex. budgetpropositionen redovisar sin behandling av ett tillkännagivande. Om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar bör den, inför framtagandet av skrivelse 75, kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot den hantering som redovisats. Det finns dock inget formellt hinder mot att ett utskott som av något skäl inte uppmärksammat regeringens redovisning återkommer i samband med behandlingen av skrivelse 75.

I vissa fall kan regeringens återrapportering av ett tillkännagivande delas upp i en formell del, t.ex. att en regeringsstrategi har beslutats, och en mer politisk del, innehållet i strategin. I en fördjupad analys av vissa tillkännagivanden är båda perspektiven relevanta och kan beaktas av utskotten när de ska bedöma om ett tillkännagivande anses vara slutbehandlat eller inte. Yttrandet från trafikutskottet illustrerar detta. Trafikutskottet har inget att invända mot regeringens formella redogörelse; däremot har trafikutskottet synpunkter på innehållet i regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden om bl.a. en luftfartsstrategi. Distinktionen kan förstås som att regeringen anser att den har uppfyllt ett tillkännagivande genom att t.ex. komma med ett förslag inom ett område, medan innehållet i förslaget inte motsvarar det som utskottet har förordat i tillkännagivandet. Det kan dock vara svårt att avgöra var gränsen mellan formell återrapportering och ett politiskt innehåll går.

Riksdagen kan genom ett tillkännagivande ha uppmanat regeringen att tillsätta en utredning. Om regeringen då tillsätter en utredning i linje med vad som begärs i tillkännagivandet är tillkännagivandet tillgodosett och kan anses slutbehandlat. Det krävs således inte att regeringen återkommer med ett förslag till riksdagen om t.ex. ändring av en lag, om tillkännagivandet endast kräver att en utredning ska tillsättas.

Det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt. Det står ett utskott fritt att i sitt ställningstagande till återrapporteringen förtydliga sig och bedöma om kompletterande åtgärder behöver vidtas. Samtidigt bör naturligtvis ett utskott i ett förslag till tillkännagivande från början uttrycka sig så tydligt som möjligt när det gäller vilka åtgärder som förväntas av regeringen.

Under rubriken Ej slutbehandlade tillkännagivanden angavs bl.a. följande:

När det gäller ej slutbehandlade tillkännagivanden har utskottet tidigare anført att det, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en mer krävande karaktär än tidigare, borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Konstitutionsutskottet har uttalat att elva år inte kan anses vara en acceptabel tidsåtgång för behandlingen av ett tillkännagivande. Utskottet har också anført att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling (bet. 2014/15:KU21 s. 28). Det bör inte, har utskottet påpekat, förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30).

Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder. Därigenom får utskotten ett underlag för sin beredning av ärenden, t.ex. motioner, som rör åtgärder inom det aktuella området.

Det borde, har utskottet påpekat tidigare, höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år. Utskottet har förståelse för att det kan ta tid för regeringen att vidta åtgärder för att behandla frågor i tillkännagivanden som kräver omfattande beredning. Som utskottet tidigare har anført är handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Regeringen har dock att fullödigt redovisa olika åtgärder som vidtas, eller planeras att vidtas, under den tid som tillkännagivandet ännu inte bedöms vara slutbehandlat.

I de fall där det har gått förhållandevis kort tid från att tillkännagivandet gjordes tills skrivelse 75 beslutades av regeringen kan det vara naturligt att redovisningen är kortfattad, samtidigt som regeringen naturligtvis förväntas agera skyndsamt. Det går inte att sätta en tidsgräns för alla tillkännagivanden. Det är förståeligt att det kan vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande åtgärder när det gäller tillkännagivanden som beslutats på hösten före avlämnandet av skrivelse 75. Om ett tillkännagivande som är högst ett år gammalt innebär omfattande åtgärder och rör en komplicerad materia kan det vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande genomförda åtgärder. För tillkännagivanden som är äldre än ett år torde en avsaknad av åtgärder innebära att man kan säga att regeringen i alla fall inte har agerat skyndsamt.

Skrivelse 75 fyller många värdefulla syften. Ett exempel är att skrivelse 75 ger ett utskott en möjlighet att reagera om det anser att redovisningen av behandlingen av ej slutbehandlade tillkännagivanden är för kortfattad och om utskottet anser att regeringen bör vidta fler åtgärder. Sådana synpunkter kan också vara värdefulla för regeringen som har att återkomma till riksdagen i fråga om alla ej slutbehandlade tillkännagivanden. Regeringen har möjlighet att återkomma till riksdagen i frågan i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse innan skrivelse 75 avlämnas nästa gång. Ytterligare en möjlighet för regeringen är enligt 6 kap. 18 § riksdagsordningen att lämna information till riksdagen muntligen genom ett statsråd vid ett sammanträde med kammaren. I den följande skrivelse 75 ska regeringen redovisa vilka åtgärder som vidtagits, t.ex. i vilka propositioner tillkännagivandet behandlats, även om frågan redan har behandlats i sak i riksdagen.

Under rubriken Slutbehandlade tillkännagivanden angavs följande:

Regeringen redovisar i skrivelse 75 huruvida den anser att tillkännagivandena är slutbehandlade eller ej. Den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden innebär att utgångspunkten bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Tillkännagivanden är dock inte rättsligt bindande, och om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den eventuella tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas.

Det har förekommit att regeringen i skrivelse 75 har redovisat att ett tillkännagivande är slutredovisat och att berört utskott och konstitutionsutskottet har ansett att så inte är fallet. Regeringen har då återkommit till riksdagen i en proposition och den påföljande skrivelse 75 och redovisat tillkännagivandet på nytt och också eventuella ytterligare åtgärder.

Vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat varierar naturligtvis. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Normalt kan ett tillkännagivande anses slutbehandlat först när det är tillgodosett. I vissa fall kan det dock vara relevant med en distinktion huruvida ett tillkännagivande är tillgodosett eller inte, även om regeringen anser att det är slutbehandlat. Man kan således tänka sig fall där ett tillkännagivande skulle kunna anses vara slutbehandlat utan att vara tillgodosett, eftersom regeringen inte har vidtagit åtgärder så att intentionerna med tillkännagivandet har tillgodosetts. Ett exempel är behandlingen av ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag som kriminaliserar s.k. eftersupning (bet. 2010/11:SoU8 s. 47 f.). Av redovisningen i skrivelse 2016/17:75 s. 9 följer att regeringen, efter utredning och remissbehandling, inte avser att återkomma med något sådant förslag. Regeringen anger att tillkännagivandet är slutbehandlat. I detta fall skulle man kunna säga att avsikten med tillkännagivandet inte är tillgodosedd, men tillkännagivandet kan ändå vara slutbehandlat.

Även om utgångspunkten är att tillkännagivanden bör tillgodoses av regeringen kan regeringen göra en annan bedömning än riksdagen i en sakfråga och har således rätt att inte följa ett tillkännagivande, helt eller delvis. Det är, som utskottet påpekat ovan, viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt.

Om regeringen tydligt meddelar riksdagen, t.ex. i budgetpropositionen, att den inte avser att tillgodose ett tillkännagivande och skälen för detta, ges riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens ställningstagande. Utfallet kan t.ex. bli att riksdagen inte har några invändningar mot regeringens bedömning eller att riksdagen vidhåller sin ursprungliga uppfattning. Regeringen har att beakta riksdagens ställningstagande i den fortsatta beredningen.

En övergripande beskrivning av hur tillkännagivanden bör hanteras är följande.

- Utgångspunkten är att regeringen ska följa tillkännagivanden.
- Om regeringen gör en annan bedömning än riksdagen ska regeringen meddela det.

- Regeringen har rätt att föra fram uppfattningen att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.
- Riksdagen kan acceptera att tillkännagivandet är slutbehandlat.
- Ett utskott och riksdagen kan dock göra en annan bedömning än regeringen och vidhålla sin uppfattning i sak.
- Utskottet och riksdagen kan då säga att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.
- Det är utskottet och riksdagen som inom ramen för sin behandling tolkar om tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.
- Om riksdagen har uttalat att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat, ska regeringen återkomma till riksdagen med redovisning av ytterligare åtgärder eller med att regeringen vidhåller sin uppfattning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande våren 2018

I betänkande 2017/18:KU21 gjorde utskottet ett antal ytterligare påpekanden och anförde bl.a. följande (s. 42 f.):

Utskottet välkomnar regeringens vilja att redovisa vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden så tidigt som möjligt, men vill samtidigt framhålla att det inte var utskottets avsikt i betänkande 2016/17:KU21 att tillkännagivanden skulle redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som inte är direkt knuten till tillkännagivandet.

När det gäller regeringens budgetproposition vill utskottet framhålla att den inbegriper politikens inriktning inom i stort sett samtliga områden och att tillkännagivanden därför får anses behandlade i sitt sakliga sammanhang när de behandlas i en budgetproposition. Utskottet välkomnar därför att regeringen i budgetpropositionen för 2018 har redovisat vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden i större utsträckning än tidigare år och också redovisar sin bedömning av om tillkännagivandet är slutbehandlat eller inte.

I fråga om vikten av tydlighet i såväl riksdagens tillkännagivande som regeringens behandling av detsamma, som utskottet hade påpekat året före (bet. 2016/17:KU21), framhöll utskottet därtill följande:

Utskottet vill således framhålla att vad som begärs i ett tillkännagivande bör uttryckligen framgå av det aktuella utskottets ställningstagande. Även om utskottet föreslår att en motion helt ska bifallas bör det som utskottet vill ska framföras till regeringen framgå av utskottets ställningstagande. Därmed blir det tydligt både för riksdag och regering vad utskottet anser att regeringen bör göra. Det hindrar inte att regeringen använder sig av hela motionstexten för att få en mer fullödlig förståelse av de överväganden som föranlett tillkännagivandet.

Utskottets ställningstagande våren 2019

I betänkande 2018/19:KU21 gjorde utskottet bl.a. följande påpekanden (s. 33 f.):

Utskottet vill framhålla att riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut inte per automatik kan avskrivas med regleringsbrevet i december. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall. Inte förrän alla delar av

budgetbeslutet är genomförda kan riksdagsskrivelsen ses som slutbehandlad. Av regeringens redogörelse bör då också framgå vad som ligger till grund för att riksdagsskrivelsen anses slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande hösten 2020

I betänkande 2020/21:KU2 gjorde utskottet följande påpekanden (s. 29 f.):

Ett flertal av utskotten uppmärksammar vikten av att regeringen undviker onödig tidsåtgång i sin behandling av tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill i detta sammanhang framhålla vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas.

Utskottets ställningstagande våren 2021

I betänkande 2020/21:KU21 gjorde utskottet bl.a. följande påpekanden (s. 27 f.):

Flera utskott påtalar också vikten av att regeringen redovisar när ett tillkännagivande kan komma att slutbehandlas. Några utskott välkomnar att regeringen i skrivelsen i högre grad redovisar när ett tillkännagivande bedöms kunna slutbehandlas. Andra utskott påtalar brister i regeringens redovisning i detta hänseende. Utskottet vill påminna om tidigare uttalanden om vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder (bet. 2016/17:KU21). Sådana redogörelser ger riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivanden.

Finansutskottet välkomnar i sitt yttrande regeringens redovisning med anledning av bemyndiganden, inte minst eftersom bemyndiganden ger regeringen rätt att vidta åtgärder – t.ex. iklåda staten ekonomiska förpliktelser – som regeringen inte hade kunnat vidta utan riksdagens beslut. Konstitutionsutskottet delar det som uttrycks av finansutskottet om vikten av att regeringen redovisar även åtgärder med anledning av bemyndiganden.

Utskottets ställningstagande våren 2022

I betänkande 2021/22:KU21 gjorde utskottet bl.a. följande påpekanden (s. 27 f.):

När det gäller riksdagsskrivelser på andra utskotts områden framhåller flera utskott i sina yttranden till konstitutionsutskottet vikten av att regeringen är skyndsamt i sin behandling av riksdagens tillkännagivanden och undviker onödig tidsåtgång. Konstitutionsutskottet har tidigare framhållit vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt. Utskottet har också anfört att frågan om huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas. Utskottet kan vid årets genomgång konstatera att ett större antal tillkännagivanden som beslutats under tidigare mandatperioder kvarstår som inte slutbehandlade. För bedömning av om tidsåtgången är rimlig

hänvisar konstitutionsutskottet till det som framförs av respektive utskott i sina yttranden över redogörelsen.

Flera utskott påtalar också vikten av att regeringen redovisar när ett tillkännagivande kan komma att slutbehandlas. Några utskott välkomnar att regeringen i skrivelsen i högre grad redovisar när ett tillkännagivande bedöms kunna slutbehandlas. Andra utskott påtalar brister i regeringens redovisning i detta hänseende. Utskottet vill påminna om sina tidigare uttalanden om vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder (bet. 2016/17:KU21). Sådana redogörelser ger riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivanden.

Utskottets ställningstagande

På generell nivå konstaterar utskottet inledningsvis att regeringens redogörelser för behandlingen av riksdagens skrivelser sedan flera år ger en korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen och en utförlig redovisning av åtgärder som regeringen vidtagit. Utskottet ser positivt på hur redogörelserna nu är utformade och förutsätter att kvaliteten på dem kommer att behållas.

Utskottets genomgång av riksdagsskrivelser på konstitutionsutskottets område i årets redogörelse, både slutbehandlade och inte slutbehandlade, ger inte anledning till några synpunkter. När det gäller slutbehandlade riksdagsskrivelser noterar utskottet att tre av dem avser tillkännagivanden. Två av dessa har tidigare redovisats som slutbehandlade av regeringen i budgetpropositionen för 2023. Utskottet uttalade redan då att det inte gjorde en annan bedömning än regeringen. Inte heller när det gäller det tredje tillkännagivandet gör utskottet någon annan bedömning än regeringen.

När det gäller riksdagsskrivelser på andra utskotts områden framhåller flera utskott, i likhet med tidigare år, vikten av att regeringen är skyndsam i sin behandling av riksdagens tillkännagivanden och undviker onödig tidsåtgång. Konstitutionsutskottet har tidigare framhållit vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt, och uttalat att det borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34) samt vidare att elva år inte kan anses vara en acceptabel tidsåtgång för behandlingen av ett tillkännagivande. Utskottet har också anfört att frågan om huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas (bet. 2014/15:KU21). Årets genomgång visar att flera ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden beslutats för mer än två riksmöten sedan. För bedömning av om tidsåtgången är rimlig hänvisar konstitutionsutskottet till det som respektive utskott framför i sitt yttrande över redogörelsen. Utskottet noterar samtidigt att de äldsta ännu inte slutbehandlade tillkännagivandena beslutades för mer än elva år sedan.

Liksom tidigare påtalar också flera utskott vikten av att regeringen lämnar en redogörelse inte bara för vidtagna och pågående åtgärder utan även planerade åtgärder, samt redovisar en bedömning av när ett tillkännagivande

kan komma att slutbehandlas. Några utskott betonar särskilt vikten av att regeringen lämnar en sådan bedömning vid äldre tillkännagivanden. Ytterligare ett par utskott framhåller att regeringen i förekommande fall bör redovisa orsaker till fördröjningen. Konstitutionsutskottet vill påminna om sina tidigare uttalanden om vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder (bet. 2016/17:KU21). Sådana redogörelser ger riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivanden. Det bör inte, har konstitutionsutskottet påpekat, förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30).

I ett par yttranden lyfts frågan om när ett tillkännagivande kan anses vara slutbehandlat. Konstitutionsutskottet uttalade i betänkande 2016/17:KU21 att det av naturliga skäl varierar vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat. Utskottet påminde om vikten av att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det som efterfrågas i tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt. Utskottet uttalade också att det står ett utskott fritt att i sitt ställningstagande till återrapporteringen förtydliga sig och bedöma om kompletterande åtgärder behöver vidtas, samtidigt som ett utskott naturligtvis i ett förslag till tillkännagivande från början bör uttrycka sig så tydligt som möjligt när det gäller vilka åtgärder som förväntas av regeringen. Utskottet vill därtill anföra att det inte heller är fråga om att i ställningstagandet till återrapporteringen bygga ut vad som efterfrågats, utan ramen och inriktningen bestäms av tillkännagivandet.

Ett par utskott gör i sina yttranden i vissa fall en annan bedömning än regeringen av om ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte. Konstitutionsutskottet gör inte någon egen bedömning av de aktuella fallen utan hänvisar till vad respektive utskott anfört i sitt yttrande. Som konstitutionsutskottet tidigare framhållit ska regeringen i de fall ett utskott i ett yttrande har anfört att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat återkomma till riksdagen med sin redovisning och bedömning (bet. 2016/17:KU21).

Vidare konstateras att ett utskott i ett fall gör en annan bedömning än regeringen av om tillkännagivandet kan anses vara tillgodosett men samtidigt inte framför några invändningar mot att det kan anses vara slutbehandlat. Som konstitutionsutskottet tidigare uttalat kan det i vissa fall vara relevant med en sådan distinktion mellan tillgodosett och slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21).

Utskottet noterar att det framgår av finansutskottets yttrande att antalet tillkännagivanden som redovisas i budgetpropositionen har varierat över tid. Även andelen slutbehandlade tillkännagivanden i relation till det totala antalet tillkännagivanden som redovisas har varierat. Konstitutionsutskottet ser positivt på att regeringen redovisar behandlingen av ett tillkännagivande om den lägger fram en proposition eller skrivelse som behandlar en sakfråga som knyter an till tillkännagivandet. Genom budgetpropositionens omfattning ter

det sig också naturligt att antalet tillkännagivanden som redovisas i den är förhållandevis stort.

Slutligen noterar utskottet att regeringen i sin redogörelse har med två tillkännagivanden på socialutskottets område som riksdagen inte har beslutat om.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelse 2022/23:RS4 till handlingarna.

Redogörelsen

Inledning

I redogörelse 2022/23:RS4 redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen åtgärder av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari 2022–31 december 2022.

Redovisade skrivelser

I årets redogörelse redovisas totalt 13 riksdagsskrivelser från riksmötet 2017/18 och senare (redog. 2022/23:RS4). Samtliga redovisas som slutbehandlade.

Tre av riksdagsskrivelserna innehåller ett tillkännagivande.

- tillkännagivande om översyn av bestämmelserna om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter (bet. 2017/18:KU40 punkt 5, rskr. 2017/18:420)
- tillkännagivande om en översyn av Riksdagens ombudsmän (JO) (bet. 2019/20:KU4, rskr. 2019/20:102)
- tillkännagivande om uppföljning av riksdagens arbete under coronapandemin (bet. 2020/21:KU13, rskr. 2020/21:54).

Som grund för att tillkännagivandena kan anses slutbehandlade anför riksdagsstyrelsen följande.

Slutbehandlade tillkännagivanden

Säkerhetsskyddet i riksdagen och dess myndigheter

Riksdagsstyrelsen anför att den med anledning av tillkännagivandet i december 2018 beslutade om en framställning om en ny lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter (framst. 2018/19:RS6).

Riksdagsstyrelsens framställning bereddes av konstitutionsutskottet (bet. 2018/19:KU16). Med anledning av den nya säkerhetsskyddslagen föreslog konstitutionsutskottet att lagen (2006:128) om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter skulle ersättas av en ny lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter. Vidare föreslogs en följdändring i säkerhetsskyddslagen. Riksdagen biföll utskottets förslag i februari 2019 (rskr. 2018/19:132), och lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2019.

Riksdagsstyrelsen beslutade i juni 2020 att utse en särskild utredare som skulle göra en fortsatt översyn av regelverket om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter. Uppdraget redovisades i maj 2021 i betänkandet Kompletteringar till regelverket om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter (2020/21:URF3). Riksdagsstyrelsen beslutade i december 2021 om framställningen Kompletteringar till regelverket om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter (framst. 2021/22:RS5). Riksdagsstyrelsens framställning bereddes av konstitutionsutskottet (bet. 2021/22:KU19).

Översyn av Riksdagens ombudsmän

Riksdagsstyrelsen beslutade i februari 2020 att sammankalla en parlamentarisk kommitté. Kommittén, som antog namnet 2020 års JO-utredning, överlämnade betänkandet Översyn av JO-ämbetet till talmannen den 18 maj 2022 (2021/22:URF2). Vid sitt sammanträde den 15 juni 2022 beslutade styrelsen att remittera betänkandet. Riksdagsstyrelsen beslutade den 14 december 2022 att genom framställning 2022/23:RS2 Översyn av JO-ämbetet överlämna betänkandet Översyn av JO-ämbetet (2021/22:URF2) till riksdagen för bedömning och beslut.

Uppföljning av riksdagens arbete under coronapandemin

Riksdagsstyrelsen beslutade i december 2020 att sammankalla en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdraget att genomföra en uppföljning av riksdagens och Riksdagsförvaltningens arbete under coronapandemin. Uppdraget redovisades i december 2021 i betänkandet Riksdagen under coronapandemin 2020 (2021/22:URF1). Riksdagsstyrelsen beslutade i december 2021 att överlämna betänkandet till riksdagen för bedömning och beslut (framst. 2021/22:RS6).

Yttrande från utrikesutskottet

I sitt yttrande 2022/23:UU4y anför utrikesutskottet att det värdesätter riksdagsstyrelsens redogörelse 2022/23:RS4 som ett underlag för uppföljningen av de riksdagsbeslut som fattas på förslag av utskottet.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet noterade i förra årets betänkande två iakttagelser som framhållits i utrikesutskottets yttrande med anledning av riksdagsstyrelsens

redogörelse (bet. 2021/22:KU21). Härutöver noterade utskottet att riksdagsstyrelsen valt att inte slutredovisa en riksdagsskrivelse i avvaktan på riksdagens beslut. Med anledning av detta pekade utskottet på att det finns utrymme för riksdagsstyrelsen att slutredovisa en riksdagsskrivelse utan att riksdagen tagit ställning till den åtgärd som ligger till grund för slutredovisningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på hur redogörelsen är utformad och vad som utgör utgångspunkten för riksdagsstyrelsens bedömning. När det gäller de riksdagsskrivelser som redovisas på konstitutionsutskottets område har utskottet inte några invändningar mot det som redovisas. Inte heller utrikesutskottet har framfört några invändningar i fråga om de riksdagsskrivelser som redovisas inom dess område.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2022/23:75

Regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022.

Redogörelse 2022/23:RS4

Redogörelse 2022/23:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

BILAGA 2

Tabeller

**Tabell 1 a Ännu inte slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte
1999/2000–2022/23**

Riksmöte	Antal
1999/2000	1
2000/01	0
2001/02	0
2002/03	0
2003/04	0
2004/05	1
2005/06	1
2006/07	0
2007/08	1
2008/09	0
2009/10	5
2010/11	2
2011/12	1
2012/13	2
2013/14	3
2014/15	8
2015/16	17
2016/17	20
2017/18	38
2018/19	28
2019/20	31
2020/21	84
2021/22	145
2022/23	11

Källa: Kronologiskt register i skr. 2022/23:75 s. 520 f.

Tabell 2 a Beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte 1991/92–2022/23

1991/92	172
1992/93	189
1993/94	185
1994/95	136
1995/96	72
1996/97	101
1997/98	106
1998/99	77
1999/2000	87
2000/01	89
2001/02	119
2002/03	53
2003/04	64
2004/05	54
2005/06	96
2006/07	10
2007/08	11
2008/09	8
2009/10	13
2010/11	60
2011/12	52
2012/13	43
2013/14	56
2014/15	125
2015/16	103
2016/17	149
2017/18	153
2018/19	100
2019/20	98
2020/21	245
2021/22	328
2022/23	8*

Källor: Niklas Bolin och Thomas Larue, Reparlamentariseringen av Sverige? Bruket av och betydelsen av riksdagens tillkännagivanden till regeringen, Statsvetenskaplig tidskrift, Årgång 118, 2016/3.

Rapporter från utredningstjänsten – Beslutade tillkännagivanden.

Kommentar:*T.o.m. den 27 april 2023.

Tabell 3 a Slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2022/23

Regeringens skrivelse	Antal slutbehandlade tkg (totala antalet tkg)	Andel slutbehandlade tkg i %	Genomsnittlig tidsåtgång i dagar (median)^a
Skr. 1995/96:15	151 (321)	50	412 (225)
Skr. 1996/97:15	85 (240)	35	477 (309)
Skr. 1997/98:75	174 (292) ^b	60	529 (305)
Skr. 1998/99:75	78 (202)	39	414 (186)
Skr. 1999/00:75	71 (208)	34	843 (450)
Skr. 2000/01:75	82 (221)	37	779 (404)
Skr. 2001/02:75	67 (232)	29	688 (476)
Skr. 2002/03:75	86 (267)	32	698 (318)
Skr. 2003/04:75	86 (247)	35	734 (456)
Skr. 2004/05:75	76 (223)	34	938 (659)
Skr. 2005/06:75	50 (196)	26	1 045 (998)
Skr. 2006/07:75	61 (242)	25	1 106 (581)
Skr. 2007/08:75	45 (187)	23	1 069 (736)
Skr. 2008/09:75	34 (146)	23	1 280 (1 030)
Skr. 2009/10:75	44 (122)	36	1 791 (1 597)
Skr. 2010/11:75	33 (98)	34	2 101 (1 784)
Skr. 2011/12:75	21 (125)	17	1 204 (455)
Skr. 2012/13:75	53 (155)	34	870 (454)
Skr. 2013/14:75	38 (142)	27	869 (680)
Skr. 2014/15:75	41 (176)	23	668 (462)
Skr. 2015/16:75	52 (260)	20	777 (328)
Skr. 2016/17:75	93 (319)	29	817 (638)
Skr. 2017/18:75	95 (404)	24	863 (645)
Skr. 2018/19:75	85 (447)	19	773 (666)
Skr. 2019/20:75	104 (475)	22	987 (831)
Skr. 2020/21:75	104 (482)	22	942 (831)
Skr. 2021/22:75	128 (651)	20	1059 (883)
Skr. 2022/23:75	180 (810)	22	926 (673)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.
Kommentar: I de fall brister i redogörelsen för skrivelserna har upptäckts (t.ex. som en följd av felaktig redovisning av slutbehandling av vissa tillkännagivanden) har dessa rättats i tabellen.
^aHär anges både medelvärde och medianvärde (det sistnämnda inom parentes). Tid för slutbehandling avser sista vidtagna åtgärd från regeringen som lett till slutbehandling.
^bRegeringens redogörelse under riksmötet 1997/98 avsåg övergångsvis 18 månader. Övriga riksmöten har regeringens redogörelse avsett 12 månader.

BILAGA 3

Finansutskottets yttrande 2022/23:FiU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 21 mars 2023 att anmoda övriga utskott att senast den 2 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Det har inte väckts några följdmotioner med anledning av skrivelsen.

Finansutskottet yttrar sig över de riksdagsskrivelser som avser finansutskottets betänkanden. Vidare redovisar finansutskottet vissa uppgifter om regeringens redogörelser om tillkännagivanden i budgetpropositionerna.

Utskottets överväganden

Skrivelsen och vissa kompletterande uppgifter

Regeringen ska enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Skrivelse 2022/23:75 avser riksdagsskrivelser från 2022 och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Den avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 januari–31 december 2022. För att underlätta för riksdagsutskotten och ge en så aktuell bild som möjligt inför deras utvärderings- och uppföljningsarbete har redovisningen fått omfatta även vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens utgång.

Sammanlagt uppgår antalet riksdagsskrivelser med anledning av finansutskottets betänkanden som redovisas i skrivelsen till 112. Den äldsta riksdagsskrivelsen som rör finansutskottet är från riksmötet 2007/08.

I följande tabell visas antalet riksdagsskrivelser som redovisas i skrivelse 2022/23:75 per utskott.

Tabell 1 Antal redovisade riksdagsskrivelser per utskott

Utskott	Antal riksdagsskrivelser	Procentuell andel
Justitieutskottet	120	16%
Finansutskottet	112	15%
Socialutskottet	77	10%
Miljö- och jordbruksutskottet	65	9%
Civilutskottet	61	8%
Konstitutionsutskottet	52	7%
Näringsutskottet	46	6%
Trafikutskottet	42	6%
Utbildningsutskottet	41	5%
Socialförsäkringsutskottet	38	5%
Skatteutskottet	30	4%
Försvarsutskottet	18	2%
Kulturutskottet	18	2%
Arbetsmarknadsutskottet	18	2%
Utrikesutskottet	17	2%
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet	5	1%
Totalt	760	100%

Källa: Genomgång av det utskottsindelade registret i skr. 2022/23:75 s. 540–566.

Av tabellen framgår att justitieutskottet är det utskott vars betänkanden lett till flest redovisade riksdagsskrivelser i skrivelsen. Efter justitieutskottet är det

finansutskottets betänkanden som lett till flest redovisade riksdagsskrivelser. 15 procent av riksdagsskrivelserna rör betänkanden från finansutskottet. Ett betänkande kan leda till flera riksdagsskrivelser om flera departement ska vidta åtgärder med anledning av riksdagens beslut (enligt 11 kap. 23 § riksdagsordningen ska, om ett riksdagsbeslut kräver verkställighet, det organ som ska verkställa beslutet underrättas genom en riksdagsskrivelse). Detta är särskilt tydligt när riksdagen beslutar om ändringar i statens budget. Finansutskottet bereder ärenden om ändringar i statens budget, som alltså kan höra till flera olika departement.

Av de 112 riksdagsskrivelser som avser betänkanden från finansutskottet redovisas 77 som slutbehandlade och 35 som ej slutbehandlade. De vanligaste motiven till att riksdagsskrivelserna redovisas som slutbehandlade är att lagar utfärdats i enlighet med riksdagens beslut och att regleringsbrev beslutats med anledning av riksdagens beslut om ändringar i statens budget. Bland motiven för att redovisa riksdagsskrivelser som ej slutbehandlade är att riksdagens budgetbeslut inte redovisas som slutbehandlade förrän efter att årsredovisningen för staten lämnats till riksdagen i april varje år.

Riksdagsskrivelser som redovisar lagar som utfärdats och regleringsbrev som beslutats behandlas inte ytterligare i det följande. I flera fall hänvisas i skrivelse 75 till att regeringen i olika propositioner, bl.a. budgetpropositionen, har redovisat sin behandling av tillkännagivanden. Före budgetpropositionen för 2017 förekom bara redovisningar av enstaka tillkännagivanden i budgetpropositionerna. I följande tabell visas hur många tillkännagivanden som har behandlats i de sju senaste budgetpropositionerna. Uppgifterna avser samtliga volymer i budgetpropositionerna.

Tabell 2 Behandlingen av tillkännagivanden i budgetpropositionerna för 2017–2023

BP	Totalt	Slutbehandlade	Ej slutbehandlade	Procent slutbehandlade
BP23	129	98	31	76 %
BP22	100	62	38	62 %
BP21	81	36	45	44 %
BP20	126	67	59	53 %
BP19	67	24	43	36 %
BP18	111	48	63	43 %
BP17	44	25	19	57 %
Totalt	658	360	298	55 %

Källa: Genomgång av budgetpropositionerna.

Av tabellen framgår att regeringen numera mer regelmässigt redovisar behandlingen av tillkännagivanden i budgetpropositionen. Andelen som redovisades som slutbehandlade i budgetpropositionen för 2023 (BP23) var 76 procent.

I det följande redovisas inledningsvis riksdagsbeslut, främst tillkännagivanden, med anledning av frågor om extra ändringsbudgetar, dvs.

utöver vårändringsbudgeten och höständringsbudgeten (nr 1–15). Därefter redovisas övriga riksdagsbeslut av intresse (nr 16–37).

Beslut med anledning av extra ändringsbudgetar

1 Utvärdering av stöd till näringslivet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Proposition 2019/20:181 Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU61 Utvärdering av stöd till näringslivet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen skyndsamt och fortlöpande bör granska stödåtgärdernas sammanlagda påverkan på företagen och återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder som särskilt stärker de enskilda näringsidkarnas möjligheter att överbrygga konsekvenserna av covid-19 (bet. 2019/20:FiU61 s. 20 f.). Regeringen föreslog i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) att ett nytt ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av covid-19 införs.

Stödet är en av de åtgärder som regeringen vidtagit i enlighet med riksdagens tillkännagivande. Regeringen beslutade den 17 december 2020 om regleringsbrev för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys). I regleringsbrevet ges myndigheten i uppdrag att påbörja en strukturerad uppföljning och utvärdering av stödets sammanlagda effekter på företagen. Uppdraget har delredovisats i juni och december 2021 samt april och oktober 2022. Tillväxtanalys inkom med en slutredovisning av uppdraget den 21 december 2022. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2024 med en redovisning av innehållet i slutrapporten. Punkten är inte slutbehandlad

2 Arlandas framtid (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Proposition 2019/20:187 Extra ändringsbudget för 2020 – Ersättning till riskgrupper, kapitalinsatser i statligt ägda företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU62 punkt e om Arlandas framtid.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om Arlandas framtid (bet. 2019/20:FiU62 s. 17). Regeringskansliet gav under 2021 en s.k. bokstavsutredare i uppdrag att bl.a. beskriva och redovisa åtgärder för att säkra nödvändig kapacitet vid Arlanda flygplats vid en avveckling av Bromma flygplats. Bokstavsutredaren redovisade sitt uppdrag i promemorian Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet (Ds 2021:25). Promemorian remitterades i september 2021 med en remisstid till den 20 december 2021. Vidare gav Regeringskansliet den 15 februari 2022 en

s.k. bokstavsutredare i uppdrag att ta fram en plan för utveckling och utökning av Arlanda flygplats, inklusive miljötillstånd, för att säkra tillräcklig flygkapacitet i Stockholmsområdet baserat på tillförlitliga prognoser. Bokstavsutredaren redovisade den 14 juni 2022 sitt uppdrag i promemorian Arlanda flygplats – en plan för framtiden (Ds 2022:11). I budgetpropositionen för 2023 återskapade regeringen kring hanteringen av tillkännagivandet och konstaterade att tillkännagivandet inte medför något behov av aktiva åtgärder från regeringens sida samt bedömde att tillkännagivandet därmed var slutbehandlat (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24 avsnitt 3.5). Punkten är slutbehandlad.

3 Regelverket för korttidspermitteringar (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU38 punkt 1 om regelverket för korttidspermitteringar.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör se över reglerna om korttidspermittering för att underlätta för företag inom hårt drabbade branscher (bet. 2020/21:FiU38 s. 5 f.). Den 10 juni 2021 beslutade regeringen om Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur, idrott och civilsamhälle samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:208). I propositionen lämnades bl.a. förslag till lagstiftning som innebar att det förstärkta stödet vid korttidsarbete som gällde under perioden december 2020–juni 2021 förlängdes med ytterligare tre månader t.o.m. september samma år. Med beaktande av bl.a. tillkännagivandet föreslogs en ny s.k. jämförelsemånad under förlängningen av stödet. Genom att bestämma en ny jämförelsemånad kunde större hänsyn tas till arbetsgivare med säsongsberoende verksamheter. Den 23 september 2021 tillsatte regeringen en kommitté som skulle se över stödet vid korttidsarbete (dir. 2021:79). Kommittén skulle bl.a. se över om det går att förenkla regelverket och göra det mer flexibelt. Vid kommitténs utvärdering av stödet skulle betydelsen för olika branscher och för arbetsgivare som bedriver säsongsberoende verksamhet beaktas. Remisstiden löpte ut den 24 mars 2023. Punkten är inte slutbehandlad.

4 Rätt till arbetslöshetsersättning i samband med verksamhet i begränsad omfattning (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU41 punkt 3 om rätt till arbetslöshetsersättning i samband med verksamhet i begränsad omfattning.

Riksdagen har tillkännagett det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör se över reglerna om enskilda näringsidkares rätt till arbetslöshetsersättning i samband med verksamhet i begränsad omfattning (bet. 2020/21:FiU41 s. 14). Betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37) remissbehandlades under

sommaren och hösten 2020. Ytterligare beredningsunderlag har inhämtats genom promemorian Arbetslöshetsförsäkringen och förvaltningslagen (Ds 2021:24). I promemorian lämnas förslag till ändringar i betänkandets förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring. Promemorian remitterades den 30 juli 2021. Remisstiden löpte ut den 15 oktober 2021. Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

5 Ändringar i statens budget för 2021 – Stöd till äldreomsorgen med anledning av coronaviruset (budgetbeslut, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU46. Stöd till äldreomsorgen med anledning av coronaviruset, om ändringar i statens budget för 2021 – Stöd till äldreomsorgen med anledning av coronaviruset punkt a.

Den 27 maj 2021 beslutade regeringen att ge Socialstyrelsen följande uppdrag: Uppdrag att fördela statsbidrag till regionerna för utökad läkarkompetens i äldreomsorgen samt fördela och betala ut prestationsbaserade medel i syfte att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre. Uppdrag att fördela och betala ut prestationsbaserade medel till kommuner som utökat bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden. Uppdrag att administrera och betala ut statsbidrag till kommunerna för att öka specialistundersköterskekompetensen om vård och omsorg om äldre och vård och omsorg om personer med demenssjukdom. Uppdragen redovisades den 31 oktober 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

6 Stöd vid korttidsarbete för säsongsvarierande verksamhet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU52 punkt 4 om stöd vid korttidsarbete för säsongsvarierande verksamhet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om flexibiliteten i regelverket för stöd vid korttidsarbete för säsongsvarierande verksamhet (bet. 2020/21:FiU52 s. 26). Den 23 september 2021 tillsatte regeringen en kommitté som skulle se över stödet vid korttidsarbete. Kommittén skulle bl.a. analysera om regelverket kan förenklas och göras mer flexibelt (dir. 2021:79). Remisstiden löpte ut den 24 mars 2023. Punkten är inte slutbehandlad.

7 Kriterier för evenemangsstödet (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2021/22:86 Extra ändringsbudget för 2022 – Ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, medel för testning och smittspårning samt åtgärder på skatteområdet och andra områden med anledning av coronaviruset, betänkande 2021/22:FiU16.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om kriterier för evenemangsstödet (bet. 2021/22:FiU16 s. 22 f.). Den 18 januari 2022 beslutade regeringen om Extra ändringsbudget för 2022 – Ersättningar

på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, medel för testning och smittspårning samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2021/22:86). Den 3 februari 2022 beslutade regeringen om Extra ändringsbudget för 2022 – Slopad karenstid för stöd vid korttidsarbete, förstärkt evenemangsstöd och andra åtgärder med anledning av coronaviruset samt kompensation till hushållen för höga elpriser (prop. 2021/22:113). I båda dessa propositioner föreslogs ytterligare medel till evenemangsstödet för att möjliggöra förlängning av stödperioden. Den 3 mars 2022 beslutade regeringen om ändringar i förordningen (2021:816) om statligt stöd för vissa planerade evenemang som inte kunnat genomföras med anledning av begränsningar som beslutats för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Stödet förlängdes så att evenemang som planerats äga rum till och med den 30 juni 2022 var stödberättigande om de inte kunde genomföras eller i väsentlig utsträckning måste begränsas till följd av restriktioner med anledning av spridningen av covid-19. Den tidigare stödperioden var den 1 juni–31 december 2021. Dessutom förstärktes stödet i flera avseenden. Stödandelen höjdes från 70 procent till 90 procent av de stödberättigande kostnaderna, och takbeloppet för stödet höjdes från 17,5 miljoner kronor till 22,5 miljoner kronor per arrangör eller underleverantör till arrangör. Hjäjningarna av stödandelen och takbeloppet gäller för evenemang som planerats under perioden januari–juni 2022. Därutöver ändrades regelverket så att evenemang med flera föreställningar där samtliga föreställningar inte ryms inom stödperioden kan vara stödberättigande i den del som faller inom stödperioden. Den 3 mars 2022 fattade regeringen också beslut om regleringsbrev för anslag 1:27 Evenemangsstöd inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Villkoren för anslaget förtydligades så att det explicit framgår att Skatteverket får använda vissa medel för information om stödet. Tillkännagivandet är slutbehandlat, vilket redovisades i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 Förslag till statens budget för 2023, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6 Utgifter s. 118). Punkten är slutbehandlad.

8 Utformningen av stöd till olika branscher (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2021/22:113 Extra ändringsbudget för 2022 – Slopad karenstid för stöd vid korttidsarbete, förstärkt evenemangsstöd och andra åtgärder med anledning av coronaviruset samt kompensation till hushållen för höga elpriser, betänkande 2021/22:FiU44 punkt 2 om utformningen av stöd till olika branscher.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om utformningen av stöd till olika branscher (bet. 2021/22:FiU44 s. 19 f.). Stöden till näringslivet under covid-19-pandemin togs fram med syftet att de skulle kunna komma företagen till del så snart som möjligt. Både Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser och Coronakommissionen (i betänkandet SOU 2022:10) bedömer att stöden i stort har fyllt sitt syfte och

nått de branscher som varit i särskilt behov av offentliga insatser för att möta pandemins effekter. I viss utsträckning har regeringen ändrat i regelverken för stöden under pandemin för att förbättra träffsäkerheten. EU:s statsstödsregelverk innebär dock begränsningar för vissa av stöden. När det gäller omställningsstödet till särskilt drabbade branscher är regeringens bedömning att EU-kommissionens krav för stödbelopp i den omfattningen innebär att det inte går att förändra regelverket så att fler företag skulle kunna få del av stödet. Därtill var tiden för knapp för att ändra de stöd som EU-kommissionen har godkänt i enlighet med det tillfälliga ramverket för statsstöd under pandemin, som löpte ut den 30 juni 2022. Regeringen redovisade vidtagna åtgärder och ansåg tillkännagivandet slutbehandlat i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 Förslag till statens budget för 2023, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6 Utgifter s. 118 f.). Punkten är slutbehandlad.

9 Tillfälligt sänkt energiskatt på bensin och diesel (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2021/22:199 Extra ändringsbudget för 2022 – Åtgärder för att stärka rikets militära försvar och kompensation till hushållen för höga elpriser, betänkande 2021/22:FiU47 punkt 2 om tillfälligt sänkt energiskatt på bensin och diesel.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anført om att regeringen snarast bör återkomma med förslag som innebär att energiskatten på bensin och diesel sänks till EU:s miniminivå under fem månader (bet. 2021/22:FiU47 s. 12 f.). Den 14 april 2022 beslutade regeringen om propositionen Extra ändringsbudget för 2022 – Tillfälligt sänkt skatt på bensin och diesel samt hantering av överskott av vaccindoser (prop. 2021/22:221). I propositionen föreslås att energiskatten på diesel sänks till EU:s minimiskattenivå och energiskatten på bensin sänks lika mycket. Regeringen uttalade att skatten för de olika bränsleslagen bör sänkas i lika stor utsträckning och att regeringen därför inte hade för avsikt att med anledning av detta tillkännagivande lämna några ytterligare förslag. Tillkännagivandet ansågs därmed slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

10 Tillfälligt borttagen energiskatt på bensin och diesel (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2021/22:199 Extra ändringsbudget för 2022 – Åtgärder för att stärka rikets militära försvar och kompensation till hushållen för höga elpriser, betänkande 2021/22:FiU47 punkt 3 om tillfälligt borttagen energiskatt på bensin och diesel.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anført om att regeringen snarast möjligt inom EU bör begära undantag från den EU-lagstiftning som krävs för att helt kunna ta bort energiskatten på bensin och diesel under tre månader (bet. 2021/22:FiU47 s. 13.). Den 6 maj 2022

lämnades en ansökan till kommissionen med begäran om tillstånd att ta bort energiskatten på bensin och diesel under tre månader. Den 17 juni 2022 beslutade regeringen om propositionen Extra ändringsbudget för 2022 – Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk (prop. 2021/22:270). I propositionen bedömde regeringen att riksdagens tillkännagivande är tillgodosett genom ansökan till Europeiska kommissionen (prop. 2021/22:270 avsnitt 4.2). Tillkännagivandet ansågs därmed slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

11 Tillfällig justering av reduktionsplikten (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2021/22:199 Extra ändringsbudget för 2022 – Åtgärder för att stärka rikets militära försvar och kompensation till hushållen för höga elpriser, betänkande 2021/22:FiU47 punkt 4 om tillfällig justering av reduktionsplikten.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag om hur nivåerna för inblandning av biodrivmedel tillfälligt kan justeras för att sänka drivmedelspriserna under 2022 (bet. 2021/22:FiU47 s. 14 f.). Regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 volym 1a s. 119) att riksdagen har bifallit regeringens förslag om att pausa reduktionsplikten (prop. 2021/22:243, bet. 2021/22:MJU31, rskr. 2021/22:452) samt anförde att regeringen därmed anser att tillkännagivandet är slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

12 Utredning om hantering av framtida prischocker (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:199 Extra ändringsbudget för 2022 – Åtgärder för att stärka rikets militära försvar och kompensation till hushållen för höga elpriser, betänkande 2021/22:FiU47 punkt 5 om en utredning om hanteringen av framtida prischocker.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör utreda hur ett system skulle kunna utformas för att överföra risken för prischocker på bränsle vid kris från hushåll och företag till staten (bet. 2021/22:FiU47 s. 15). Inriktningen är att inom Regeringskansliet driva ett samarbetsprojekt om tillväxt och hushållsekonomi som en följd av vad som anges i Tidöavtalet. Utgångspunkten är att detta projekt ska ta om hand tillkännagivandet. Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

13 Åtgärder för att stärka svensk matberedskap (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:221 Extra ändringsbudget för 2022 – Tillfälligt sänkt skatt på bensin och diesel samt hantering av överskott av vaccindoser,

betänkande 2021/22:FiU39 punkt 2 om åtgärder för att stärka svensk matberedskap.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen bör stärka den svenska matberedskapen genom ett flertal åtgärder (bet. 2021/22:FiU39 s. 11 f.). Av tillkännagivandet följer att regeringen föreslås maximera den förstärkning av återbetalningen av dieselskatt för jord- och skogsbruket som regeringen redan har föreslagit för perioden den 1 juli 2022 t.o.m. den 30 juni 2023, dvs. att den utökas till det högsta belopp som är förenligt med EU-rätten.

Av tillkännagivandet följer även att regeringen föreslås göra den maximala återbetalningen av dieselskatten retroaktiv, dvs. låter den börja gälla redan fr.o.m. den 1 januari 2022 – och inte som regeringen föreslår fr.o.m. den 1 juli 2022 – samt att detta träder i kraft i samband med den första utbetalningen den 1 juli 2022.

I propositionen Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (prop. 2021/22:269 avsnitt 4.2) har regeringen lämnat ett förslag om en sådan förstärkt återbetalning av dieselskatt som efterfrågas. I Extra ändringsbudget för 2022 – Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk (prop. 2021/22:270 avsnitt 4.2) har regeringen lämnat ett förslag om en sådan förstärkt återbetalning med retroaktiv tillämpning från den 1 januari 2022 som efterfrågas. I Extra ändringsbudget för 2022 – Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk bedömde regeringen att tillkännagivandet var tillgodosett i dessa delar genom dessa förslag (se prop. 2021/22:270 avsnitt 3.2 och 4.2).

Av tillkännagivandet följer att regeringen föreslås vidta ett flertal åtgärder, bl.a. att kraftigt utöka det befintliga krisstödet till gris- och fjäderfäsektorn, att införa ytterligare krisstöd till mjölk-, nötkötts-, får- och lammföretag inom ramen för befintliga regler, att på EU-nivå aktivt driva att gruppundantag från statsstödsreglerna införs för animaliesektorn, att lätta på växtföljdskrav och kräva fler undantag från EU-regler på detta område, att utnyttja möjligheten att bevilja tillfälliga undantag från EU:s statsstödsregler för att stödja svenska veteodlare samt övriga växtodlings- och trädgårdsföretag och att tillfälligt utöka det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige, det s.k. Norrlandsstödet, maximalt under 2022.

I Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till jordbruket och fiskerinäringen samt kompensation för höga energipriser (prop. 2021/22:252, bet. 2021/22:FiU48, rskr. 2021/22:438) beslutades ett utökat åtgärdspaket till jordbruket. Det innebar bl.a. att stödet till gris- och fjäderfäsektorn utökades till att också inkludera andra delar av animaliesektorn t.ex. mjölk- och nötköttssektorerna. Regeringen har även gett Statens jordbruksverk i uppdrag att meddela kommissionen om Sveriges tillämpning av kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/484 rörande undantag från bestämmelser om träda. Detta innebar att trädor som jordbrukarna i vanliga fall behöver för att få fullt stöd i stället får användas för bete, skörd eller odling av grödor. Inför att kommissionen skulle besluta om ett tillfälligt statsstödsramverk med

anledning av Rysslands invasion av Ukraina förordade Sverige att ett tillfälligt regelverk skulle införas för jordbruket i likhet med de regler som gäller för inkomstbortfall vid allvarliga klimathändelser inom ramen för gruppundantaget för vissa kategorier av stöd inom jordbrukssektorn. Kommissionen valde dock en annan utformning, enligt vilken statsstöd kan ges med upp till 35 000 euro (2022/C 131 I/01). Regeringen anser trots det att lantbrukarna inom animaliesektorn kan kompenseras på ett adekvat och effektivt sätt i enlighet med kommissionens meddelande (2022/C 131 I/01) och kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn. Det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige utökades även med 50 000 000 kronor under 2022. I Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till jordbruket och fiskerinäringen samt kompensation för höga energipriser (prop. 2021/22:252 avsnitt 6.2) bedömde regeringen att tillkännagivandet var tillgodosett i nämnda delar.

I Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (prop. 2021/22:269, bet. 2021/22:FiU49, rskr. 2021/22:466) beslutades om ett tillfälligt stöd riktat till företag som bedriver växthusodling samt till gris- och fjäderfänaeringen.

Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är tillgodosett i alla nämnda delar, som meddelats i propositionen Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till jordbruket och fiskerinäringen samt kompensation för höga energipriser (prop. 2021/22:252, bet. 2021/22:FiU48, rskr. 2021/22:438), förutom den del av tillkännagivandet som gäller tillfälliga undantag från EU:s statsstödsregler för att stödja svenska veteodlare samt övriga växtodlings- och trädgårdsföretag. Regeringen avser att återkomma till den delen. Punkten är inte slutbehandlad.

14 Ökat stöd till civilsamhället (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2021/22:FiU39 punkt 3 om ökat stöd till civilsamhället.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om ytterligare stöd till civilsamhället för stöd till nyanlända ukrainare (bet. 2021/22:FiU39 s. 13 f.). Efter förslag i Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina tillfördes 100 miljoner kronor till anslaget 13:5 Insatser för den ideella sektorn inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (prop. 2021/22:99 s. 183) för humanitära insatser via organisationer inom det civila samhället i samband med mottagande av skyddsbehövande med anledning av Rysslands invasion av Ukraina. Av medlen har 30 miljoner kronor använts för att återställa en tidigare omfördelning från arbete med covid-19-pandemin till insatser för flyktingmottagande. Efter förslag i samma proposition (s. 178) tillfördes även 30 miljoner kronor till anslaget 1:1 Etableringsåtgärder inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering. Medlen har använts för

bidrag till kommuner för att i samarbete med civilsamhället kunna erbjuda lokala insatser kopplade till arbetsmarknaden och samhällslivet till personer på flykt från Ukraina som har beviljats tillfälligt skydd i Sverige. Efter förslag i Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till jordbruket och fiskerinäringen samt kompensation för höga energipriser (prop. 2021/22:252 s. 27, bet. 2021/22:FiU48, rskr. 2021/22:437) har därutöver 50 miljoner kronor tillförts anslaget 14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för att stärka nyanländas möjligheter att stärka sina kunskaper i svenska och om samhället samt för att främja deras deltagande i samhällslivet. I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 17 avsnitt 17.5 s. 180–183) lämnade regeringen förslag om ytterligare stödmedel till anslaget 14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen för 2023. I budgetpropositionen för 2023 bedömde regeringen även att tidigare beslutade åtgärder tillsammans med åtgärder som föreslagits i propositionen tillgodoser riksdagens tillkännagivande och ansåg att tillkännagivandet därmed var slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

15 Bemyndiganden i samband med rekapitalisering av SAS (ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:252 Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till jordbruket och fiskerinäringen samt kompensation för höga energipriser, proposition 2021/22:258 Extra ändringsbudget för 2022 – Åtgärder i samband med rekapitalisering av SAS AB, betänkande 2021/22:FiU48.

Riksdagen har bemyndigat regeringen att

- under 2022 för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens fordringar enligt befintliga hybridinstrument i SAS AB (publ), som uppgår till ett belopp om 2 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS AB (publ),
- under 2022 för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, som uppgår till ett belopp om 1 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS AB (publ)
- vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra konverteringarna.

Det har inte varit möjligt att genomföra konverteringarna under 2022 i enlighet med riksdagens bemyndigande. Bemyndigandet har därför förlängts till 2023. Skrivelsen i denna del behandlas i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24 avsnitt 3.5.2). Punkten är inte slutbehandlad.

Riksdagsskrivelser med anledning av övriga betänkanden från finansutskottet

I det följande redovisas riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från finansutskottet som inte har rört extra ändringsbudgetar. Redovisningen är

kronologisk och den äldsta riksdagsskrivelsen, från riksmötet 2007/08, redovisas således först.

16 Låneram för civila flygutvecklingsprojekt (låneram, ej slutbehandlat)

Proposition 2007/08:1, Tilläggsbudget 2, betänkande 2007/08:FiU11 punkt 9 om låneram för civila flygutvecklingsprojekt.

Diskussioner har ägt rum sedan 2007 med Saab AB och Volvo Aero Corporation (Volvo Aero) om statlig delfinansiering för utveckling av eventuella ytterligare civila flygindustriprojekt med miljöinriktning, bl.a. inom ramen för Airbussarbetet. Regeringen uppdrog den 3 juli 2008 åt Riksgäldskontoret att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Trent XWB. Sedan Riksgäldskontoret i mars 2009 överlämnat ett sådant förslag anmälde regeringen den 18 januari 2010 ärendet till Europeiska kommissionen för prövning enligt unionsbestämmelserna om statsstöd. Sedan kommissionen godkänt förslaget uppdrog regeringen den 3 mars 2011 åt Riksgäldskontoret att för statens del teckna avtal med Volvo Aero om Trent XWB. Efter en ansökan från Volvo Aero uppdrog regeringen den 26 maj 2011 åt Riksgäldskontoret att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Pratt & Whitney PW1100G, men Volvo Aero drog tillbaka sin ansökan. Avseende royaltylånet för flygmotorprojektet GENx angav Riksgäldskontoret i en skrivelse till regeringen daterad den 23 september 2011 att lånesumman bör återbetalas delvis, detta sedan Volvo Aero meddelat sin avsikt att ingå avtal med General Electric om förändringar i bolagens ansvarsfördelning i projektet. Europeiska kommissionen anförde i en skrivelse den 21 september 2011 att de föreslagna förändringarna är i linje med villkoren i kommissionens beslut. Regeringen uppdrog åt Riksgäldskontoret att ingå tilläggsavtal med Volvo Aero i huvudsaklig överensstämmelse med innehållet i det förslag som Riksgäldskontoret överlämnade den 23 september 2011 om GENx. Volvo Aero återbetalade 103,6 miljoner kronor i slutet av oktober 2011. Volvo Aero uppgick hösten 2012 i den brittiska koncernen GKN Aerospace (GKN). I maj 2018 skickade GKN en förfrågan till Riksgäldskontoret om att lösa avtalet om royaltylånet för GENx. I en skrivelse till regeringen daterad den 25 juni 2020 föreslog GKN att regeringen skulle godta en ändring av avtalet om royaltylånet avseende storleken på den royalty som GKN kvartalsvis erlägger till Riksgäldskontoret. I juni 2021 återkallade GKN skriftligen detta förslag. Punkten är inte slutbehandlad.

17 Svenska statens fortsatta ägande i SAS AB (bemyndigande, ej slutbehandlat)

Proposition 2009/10:121, betänkande 2009/10:FiU35 punkt 3 om svenska statens fortsatta ägande i SAS AB när det gäller a, b och c.

Regeringen har ett bemyndigande att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS AB. Den 13 oktober 2016 sålde svenska staten 13,8 miljoner stamaktier i SAS AB för sammanlagt 213,9 miljoner kronor. Genom försäljningen minskade svenska statens ägarandel från ca 21,4 procent till ca 17,2 procent av stamaktierna. Försäljningen genomfördes tillsammans med norska staten. Tillsammans sålde staterna 23 miljoner stamaktier motsvarande ca 7 procent av det totala antalet stamaktier i SAS AB. Efter försäljningen ägde svenska staten 56,7 miljoner stamaktier i SAS AB. SAS AB genomförde under 2017 en företrädesemission där svenska staten inte tecknade aktier. Genom utspädning minskade därmed statens ägarandel till 14,8 procent av stamaktierna i bolaget. I juni 2020 bemyndigades regeringen att för statens räkning förvärva aktier eller andelar eller vidta andra liknande åtgärder som syftar till att rekapitalisera SAS AB med ett belopp om högst 5 miljarder kronor och inom denna ram öka statens röst och ägarandel i bolaget (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:364). Efter det att rekapitaliseringen av SAS AB slutförts under hösten 2020 äger svenska staten 1 584 296 144 stamaktier vilket motsvarar ca 21,8 procent av det totala antalet stamaktier i bolaget. Regeringens fortsatta ambition är att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS AB. Punkten är inte slutbehandlad.

18 Statens aktier i Saab Automobile Parts AB (två bemyndiganden, slutbehandlade)

Proposition 2012/13:99 Vårändringsbudget för 2013, betänkande 2012/13:FiU21 punkt 29 om bemyndigande för statens aktier i Saab Automobile Parts AB, punkt 30 om bemyndigande i fråga om likvid vid försäljning, punkt 31 om bemyndigande att avyttra tillgångar, punkt 32 om godkännande av kostnadsavräkningar och punkt 33 om bemyndigande att vidta övriga åtgärder vid försäljning.

Proposition 2020/21:99 Vårändringsbudget för 2021, proposition 2020/21:202 Extra ändringsbudget för 2021, betänkande 2020/21:FiU21.

Riksdagen har bemyndigat regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i Saab Automobile Parts AB. Vid en extra bolagsstämma den 29 oktober 2013 beslutades att ändra firmanamnet till Orio AB. Aktierna i Orio AB förvaltas av Regeringskansliet tills en eventuell försäljning sker. För att utöka statens handlingsalternativ bemyndigade riksdagen under 2021 regeringen att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avveckla Orio AB genom likvidation (prop. 2020/21:99, bet. 2020/21:FiU21, rskr. 2020/21:385). Regeringen beslutade den 7 juni 2022 att sälja Orio AB till Hedin Mobility Group AB, vilket redovisades i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1

utg.omr. 24 avsnitt 3.5). Försäljningen slutfördes den 9 juni 2022. Punkterna är slutbehandlade.

*19 Uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler
(tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2013/14:1, Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna, betänkande 2013/14:FiU1 punkt 8 om uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om en uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler (bet. 2013/14:FiU1 s. 166). Regeringen har gett Kommittén om förenklad beskattning av ägare till fåmansföretag i uppdrag att göra en uppföljning (Fi 2022:04). Kommittén ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 november 2023. Punkten är inte slutbehandlad.

*20 Redovisning av sysselsättningseffekter (tillkännagivande,
slutbehandlat)*

Proposition 2016/17:100, Riktlinjer för den ekonomiska politiken, betänkande 2016/17:FiU20 punkt 3 om redovisning av sysselsättningseffekter för den ekonomiska politiken.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör redovisa sysselsättningseffekter av de reformer som föreslås och aviseras i budgetpropositionen (bet. 2016/17:FiU20 s. 81). Mot bakgrund av tillkännagivandet redovisades i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 med förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.5), på samma sätt som i budgetpropositionen för 2020 och budgetpropositionen för 2021, en bedömning av riktningen på de långsiktiga effekterna på sysselsättning, arbetslöshet och arbetade timmar för de föreslagna och aviserade reformerna. Tillkännagivandet behandlades i 2022 års ekonomiska vårproposition (prop. 2021/22:100 s. 45 f.). I propositionen anförde regeringen att den, mot bakgrund av den betydande osäkerhet som är förknippad med beräkningar av långsiktiga sysselsättningseffekter, har bedömt att det inte är ändamålsenligt att redovisa siffrersatta effektberäkningar av enskilda reformer. Regeringen beskriver i stället i sina propositioner effekterna av enskilda reformer i kvalitativa ordalag och gör i de ekonomiska vårpropositionerna och budgetpropositionerna en samlad bedömning av reformernas långsiktiga effekter på makroekonomin. Mot bakgrund av de vidtagna åtgärderna, som innebär att den bedömda riktningen och storleksordningen på effekterna för enskilda reformer redovisas samt regeringens bedömning att det inte är ändamålsenligt att redovisa siffrersatta effektberäkningar av enskilda reformer, ansågs tillkännagivandet därmed slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

21 Digitalisering och it i den statliga förvaltningen – öppna data (tillkännagivande, slutbehandlat)

Statlig förvaltning och statistikfrågor, motioner från allmänna motionstiden 2017/18, betänkande 2017/18:FiU25 punkt 2 om digitalisering och it i den statliga förvaltningen.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de statliga myndigheterna tillgängliggör offentliga handlingar i maskinavläsbart skick (bet. 2017/18:FiU25 s. 9 f.). Regeringen redovisar en mängd åtgärder i skrivelse 2022/23:75 (s. 267–269). Regeringen anför vidare att den i propositionen Den offentliga sektorns tillgängliggörande av data (prop. 2021/22:225 s. 61 f.) konstaterade att tillkännagivandet var slutbehandlat genom förslaget i propositionen om en ny lag om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data, som ur ett rättsligt perspektiv främjar och stöder den offentliga förvaltningens arbete med att tillgängliggöra öppna data, och med de åtgärder som vidtagits. Punkten är slutbehandlad.

22 Värna mångfalden genom att inte försvåra för mindre aktörer (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, betänkande 2017/18:FiU43 punkt 4 om att värna mångfalden genom att inte försvåra för mindre aktörer.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag som säkerställer att tillståndskrav samt ägar- och ledningsprövning inte medför otillbörliga hinder att etablera sig och verka på välfärdsområdet, i synnerhet när det gäller små aktörers möjligheter, såsom kooperativ (bet. 2017/18:FiU43 s. 28 f.).

Regeringen behandlade tillkännagivandet i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 25 avsnitt 2.5.5). I budgetpropositionen anförde regeringen att Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) 2019 fick i uppdrag att analysera det nuvarande regelverket för tillståndsprövning inom vård och omsorg och möjligheten att förenkla ägar- och ledningsprövningar samt att myndigheten i april 2021 lämnade rapporten Analys av regelverket för tillståndsprövning – Slutrapport av regeringsuppdrag (Ivo 2021-4). Vidare redovisade regeringen att Ivo i oktober 2021 fick i uppdrag att redovisa sitt arbete för att minska handläggningstiderna för tillståndsprövning inom socialtjänsten och att Ivo i mars 2022 redovisade uppdraget i rapporten Redovisning av arbetet för att minska handläggningstider gällande verksamheten för tillståndsprövning inom socialtjänsten. Tillkännagivandet ansågs därmed slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

23 Nationella kvalitetskrav för de verksamheter som bedrivs inom välfärdens områden (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2017/18:159 Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet, betänkande 2017/18:FiU44 punkt 2 om nationella kvalitetskrav m.m.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anförde om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om att inrätta nationella kvalitetskrav för de verksamheter som bedrivs inom välfärdens områden (bet. 2017/18:FiU44 s. 17 f.). Den 28 september 2021 gav regeringen Statens skolverk (Skolverket) i uppdrag att föreslå nationella målsättningar för de skolformer för vilka det i dag inte finns nationella målsättningar och för fritidshemmet. Skolverket skulle vid behov föreslå justeringar av befintliga nationella målsättningar. Skolverket skulle vidare ta fram och utveckla delmål och indikatorer för uppföljning och analys av huvudmännens verksamhet och resultaten av denna verksamhet. Skolverket skulle även identifiera, sammanställa och utveckla framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling. Den 30 april 2022 redovisade Skolverket uppdraget i den del som avsåg de nationella målsättningarna. Den 8 juni 2022 beslutade riksdagen i enlighet med propositionen Skolans arbete med trygghet och studiero (prop. 2021/22:160) om skärpningar i skollagens (2010:800) bestämmelser om skolornas och huvudmännens ansvar att bedriva systematiskt kvalitetsarbete (bet. 2021/22:UbU28, rskr. 2021/22:364). Riksdagen beslutade vid samma tillfälle om ett bemyndigande i skollagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas samt om ändringar i bestämmelsen om hur Skolverket ska formulera sina förelägganden. Dessa åtgärder syftar till att Statens skolinspektion ska kunna få vitesförelägganden utdömda i domstol vid brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Ändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2022. Den 2 februari 2022 beslutade riksdagen i enlighet med propositionen Ökade möjligheter att stänga skolor med allvarliga brister (prop. 2021/22:45), som bl.a. innehåller bestämmelser om att Skolinspektionen ska få större möjligheter att stänga både kommunala och fristående skolor som har allvarliga och återkommande brister (bet. 2021/22:UbU10, rskr. 2021/22:136). Regeringen gav den 22 december 2020 en utredare i uppdrag att föreslå en äldreomsorgslag som kompletterar socialtjänstlagen med särskilda bestämmelser om vård och omsorg om äldre och som bl.a. innehåller bestämmelser om en nationell omsorgsplan (dir. 2020:142). Syftet med utredningen var att långsiktigt stärka förutsättningarna för äldreomsorgen samt tydliggöra dess uppdrag och innehåll. Den 28 juni 2022 överlämnades betänkandet Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer (SOU 2022:41). Betänkandet remitterades den 12 juli 2022 och remisstiden gick ut den 15 november 2022. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

24 Stärkta åtgärder mot penningtvätt (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2018/19:FiU42 Stärkta åtgärder mot penningtvätt.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anført om att regeringen snarast ska utreda vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att stärka arbetet mot penningtvätt (bet. 2018/19:FiU42 s. 9 f.). Den 7 november 2019 beslutade regeringen kommittédirektivet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (dir. 2019:80). Utredningen lämnade betänkandet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism den 31 maj 2021 (SOU 2021:42). Betänkandet – som har remissbehandlats – ligger till grund för propositionen Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism (prop. 2021/22:251). I den behandlade regeringen tillkännagivandet. För det första gjordes bedömningen att Finansinspektionen har goda förutsättningar för att utöva effektiv tillsyn över verksamhetsutövare. För det andra gjordes bedömningen att myndighetsstrukturen på området inte utgör hinder mot en effektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. För det tredje gjordes bedömningen att propositionens lagförslag om samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism skapar förutsättningar för informationsutbyte mellan myndigheter och banker. Tillkännagivandet bedömdes därför vara tillgodosett och därmed slutbehandlat (prop. 2021/22:251 avsnitt 3 och 10.1). Punkten är slutbehandlad.

25 Amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Betänkande 2019/20:FiU22 punkt 3 om amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anført om att regeringen samlat bör utvärdera effekterna av makrotillsynsåtgärder och även återkomma med förslag till åtgärder för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden (bet. 2019/20:FiU22 s. 24 f.). Regeringen gav den 20 december 2020 Finansinspektionen i uppdrag att göra en samlad utvärdering av effekterna av vidtagna makrotillsynsåtgärder. Uppdraget redovisades den 30 juni 2021. Utvärderingen visar att de åtgärder som Finansinspektionen vidtagit har bidragit till att bromsa både skuldtillväxten och bostadsprisutvecklingen och att fler hushåll amorterat på sina bolån. Åtgärderna har därutöver motverkat att långivare använder höga belåningsgrader eller låg amortering som konkurrensmedel. Sammantaget har Finansinspektionens åtgärder lett till att hushållen hade större motståndskraft att klara av både effekter till följd av pandemin och ränteuppgångar under 2021 än vad de annars skulle ha haft. I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 2) behandlade regeringen tillkännagivandet och instämde i Finansinspektionens bedömning. Tillkännagivandet bedömdes därför vara

tillgodosett när det gäller utvärdering av makrotillsynsåtgärder (prop. 2022/23:1 utg.omr. 2 avsnitt 3.3.1). Regeringen beslutade den 3 december 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag på åtgärder för att underlätta för hushåll som för första gången ska köpa en bostad (förstagångsköpare) (dir. 2020:125). Regeringen beslutade den 2 september 2021 att ge utredningen förlängd utredningstid (dir. 2021:66). Utredningen överlämnade den 4 april 2022 sitt betänkande Startlån till förstagångsköpare av bostad (SOU 2022:12). Betänkandet har remitterats och bereds i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

26 Presentation av betalningssätt vid marknadsföring av betaltjänster online (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2019/20:79, betänkande 2019/20:FiU37 punkt 3 om utvärdering av lagstiftningens effekter.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om utvärdering av den nya lagstiftningen (bet. 2019/20:FiU37 s. 5 f.). Regeringen gav den 22 december 2020 Finansinspektionen i uppdrag att, i samverkan med Konsumentverket, följa upp och utvärdera lagstiftningen. Uppdraget redovisades den 1 juli 2021. Finansinspektionen konstaterar att kravet har tillämpats under en för kort tid för att en uttömmande utvärdering ska kunna göras. Men enligt myndighetens bedömning har kravet bidragit till att minska riskerna för att konsumenter lockas till oöverlagda krediter vid e-handel. I propositionen Betaltjänster – några förtydliganden (prop. 2021/22:202) behandlade regeringen tillkännagivandet och instämde i Finansinspektionens bedömning. Tillkännagivandet bedömdes därför vara tillgodosett och slutbehandlat (prop. 2021/22:202 avsnitt 3 och 7.1). Punkten är slutbehandlad.

27 Särskild hänsyn till offentliga utvecklingskreditinstitut (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition. 2020/21:36 Ändringar i regelverket om kapitaltäckning, betänkande 2020/21:FiU37 punkt 3 om särskild hänsyn till offentliga utvecklingskreditinstitut.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen nog bör följa upp hur den nya lagstiftningen fungerar för offentliga utvecklingsinstitut med beaktande av deras särskilda verksamhet, affärsmodell och ändamål med kreditgivningen (bet. 2020/21:FiU37 s. 20 f.). Finansinspektionen har fått i uppdrag att redovisa hur tillsynen av de nya kapitaltäckningsreglerna påverkade offentliga utvecklingskreditinstituts affärsmodell och verksamhet. Uppdraget redovisades den 2 mars 2022. Det finns enligt Finansinspektionen bara ett svenskt kreditinstitut som tillämpar bestämmelserna om offentliga utvecklingskreditinstitut i EU:s tillsynsförordning (Kommuninvest i Sverige AB). Finansinspektionen bedömer sammanfattningsvis att ändringarna i regelverket har haft en begränsad påverkan för offentliga utvecklingskreditinstitut. Det beror på att ändringarna

i regelverket ligger i linje med hur Finansinspektionen har tillämpat regelverket sedan den 2 augusti 2014. Den ökade kapitaliseringen hos institutet under de senaste åren till följd av ändringar i regelverket bedöms ha ökat institutets förmåga att stå emot finansiella påfrestningar. I vilken mån regelverket har försvårat eller minskat möjligheten för institutet att förse kommuner med stabil och kostnadseffektiv finansiering är svårare att uttala sig om. Såvitt Finansinspektionen kan bedöma tyder dock inget på att ändringarna i regelverket har inneburit någon avgörande begränsning för institutet i detta avseende. I propositionen Betaltjänster – några förtydliganden (prop. 2021/22:202) behandlade regeringen tillkännagivandet och instämde i Finansinspektionens bedömning. Tillkännagivandet bedömdes därför vara tillgodosett och slutbehandlat (prop. 2021/22:202 avsnitt 3 och 7.2). Punkten är slutbehandlad.

28 Översyn och analys av det kommunalekonomiska utjämningsystemet (tillkännagivande, slutbehandlat)

Skrivelse 2020/21:28 Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen, betänkande 2020/21:FiU15 punkt 3 om översyn och analys av det kommunalekonomiska utjämnings-systemet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet (bet. 2020/21:FiU15 s. 5 f.). I budgetpropositionen för 2023 redovisades att regeringen den 28 april 2022 beslutat att tillsätta en parlamentarisk kommitté i syfte att se över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet (Fi2022/02969). Tillkännagivandet bedömdes därför vara tillgodosett och slutbehandlat (prop. 2022/23:1 utg.omr. 25 avsnitt 2.5.4). Punkten är slutbehandlad.

29 Sveriges genomförande av Agenda 2030 (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2019/20:188 Sveriges genomförande av Agenda 2030, betänkande 2020/21:FiU28 punkt 2 om uppföljning av Sveriges genomförande av Agenda 2030.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen ska redovisa arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030 vartannat år i en skrivelse till riksdagen (bet. 2020/21:FiU28 s. 16 f.).

Regeringen lämnade den 24 maj 2022 den första skrivelsen om Sveriges genomförande av Agenda 2030 till riksdagen (skr. 2021/22:247). Den 23 november 2022 behandlade riksdagen skrivelsen i betänkande 2022/23:FiU7. Riksdagen beslutade att bifalla utskottets förslag och lägga skrivelsen till handlingarna. Regeringen avser att återkomma vartannat år med en skrivelse till riksdagen. Punkten är inte slutbehandlad.

30 Jas 39 Gripen och Finland (budgetbeslut, delvis ej slutbehandlat)

Proposition 2020/21:99, proposition 2020/21:202, betänkande 2020/21:FiU21
Vårändringsbudget för 2021 samt extra ändringsbudget.

Om utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, punkt b: Riksdagen bemyndigade regeringen att under 2021 göra utfästelser om utveckling av det svenska Gripen-systemet som innebär en harmonisering av det svenska stridsflyget med det finländska, under förutsättning att Finland beslutar om anskaffning av Jas 39 Gripen som nytt stridsflygssystem. Den 20 september 2021 beslutade regeringen via budgetpropositionen för 2022 utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap om ett ökat bemyndigande om ekonomiska åtaganden för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar. Punkten är inte slutbehandlad.

Om utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, punkt c: Riksdagen godkände som en riktlinje att utgifter hänförliga till genomförandet av utvecklingen enligt punkt b) hanteras genom anpassningar av Försvarsmaktens verksamhet på stridsflygområdet, med inkomster som uppkommer i samband med försäljningen av Jas 39 Gripen och med ökade anslag under perioden 2026–2032. Finland aviserade i december 2021 att man inte kommer att anskaffa Jas 39 Gripen. Regeringen har inte fattat något beslut om utgifter hänförliga till genomförandet av utvecklingen enligt punkt b. Punkten är inte slutbehandlad.

31 Anslutning till Statens servicecenter (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Skrivelse 2020/21:218 Riksrevisionens rapport om administration i statliga myndigheter, betänkande 2021/22:FiU12 punkt 2 om anslutning till Statens servicecenter.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör vidta åtgärder för att fler myndigheter ska ansluta sig till Statens servicecenters verksamhet för att på så sätt främja en kostnadseffektiv administration i den statliga förvaltningen. De myndigheter som väljer egna lösningar ska lämna en redogörelse för orsakerna till detta och de faktiska kostnaderna för de egna lösningarna i jämförelse med vad de hade fått betala för de gemensamma lösningar som finns via Statens servicecenter. Därutöver bör regeringen utreda förutsättningarna för att kommuner och regioner ska kunna ansluta sig till Statens servicecenter (bet. 2021/22:FiU12 s. 9 f.). Regeringen har i regleringsbrevet för budgetåret 2023 avseende Statens servicecenter angett att Statens servicecenter ska verka för att antalet myndigheter som är anslutna till myndighetens lönetjänst respektive e-handelstjänst ökar till att omfatta 60 respektive 40 procent av antalet anställda i staten 2025. Den 7 juli 2022 beslutade regeringen om kommittédirektivet En effektivare samordning av administrativa tjänster genom Statens servicecenter (dir. 2022:107). Enligt direktivet ges en särskild utredare i uppdrag att bl.a. utvärdera hur centraliseringen av administrativa

tjänster till Statens servicecenter har påverkat effektiviteten i den statliga administrationen, förutsättningarna för en ökad anslutning till Statens servicecenters tjänster och vilka ytterligare tjänster som kan samordnas genom myndigheten och som leder till en ökad effektivitet i den statliga administrationen. Vidare ska förutsättningarna för att kommuner och regioner ska kunna ansluta sig till Statens servicecenters administrativa tjänster utredas. Utredningen ska lämna sitt betänkande den 15 september 2023. Punkten är inte slutbehandlad.

32 Utvärdering av lagstiftningen om offentlig upphandling avseende små företag och idéburna aktörer (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:5 Ett förenklat upphandlingsverk, betänkande 2021/22:FiU14 punkt 2 om utvärdering av lagstiftningen om offentlig upphandling avseende små företag och idéburna aktörer.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör utvärdera lagstiftningen om offentlig upphandling och se över möjligheterna att öka förutsättningarna för små företag och ideella aktörer att delta i upphandlingar och vinna upphandlingskontrakt i syfte att säkra deras möjligheter att delta i upphandlingar (bet. 2021/22:FiU14 s. 19 f.). Den lagstiftning som införts efter förslag i propositionen Ett förenklat upphandlingsregelverk (prop. 2021/22:5) trädde i kraft den 1 februari 2022. Upphandlingsmyndigheten har i sitt regleringsbrev för 2023 fått i uppdrag att, mot bakgrund av det förenklade upphandlingsregelverket, följa upp och analysera i vilken utsträckning små företag och idéburna aktörer deltar i offentlig upphandling. Uppföljningen ska belysa utvecklingen inom olika branscher, med fokus på organisationernas bidrag till offentligt finansierade välfärdstjänster. Myndigheten ska vid behov lämna förslag på ytterligare åtgärder för att underlätta för små företag och idéburna aktörer att delta i offentlig upphandling. Uppdraget ska delredovisas senast den 31 mars 2024 och slutredovisas senast den 31 mars 2025. Punkten är inte slutbehandlad.

33 Avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av vissa fastigheter (bemyndigande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:1 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, betänkande 2021/22:FiU2 punkt 1 om statens budget inom utgiftsområde 2, delpunkt d förvärv av fastigheter.

Riksdagen har godkänt regeringens förslag om att regeringen under 2022–2025 får besluta om avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar även om de har ett betydande värde, under förutsättning att det krävs för genomförandet av beslut om totalförsvaret. Regeringen har en löpande dialog med berörda myndigheter och har kommunicerat möjligheten till avsteg från principen om affärsmässighet med dem. Principen får betydelse för

tillämpningen när det gäller handläggning och beslut i enskilda ärenden framöver. Punkten är inte slutbehandlad.

*34 Utreda hur flytt av tjänstepension kan underlättas
(tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2021/22:74 En utvidgad rätt till återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar, betänkande 2021/22:FiU36 punkt 2 om att utreda hur flytt av tjänstepension kan underlättas.

Riksdagen har tillkännaggett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör utreda hur flytt av tjänstepension kan underlättas (bet. 2021/22:FiU36 s. 7). Regeringen har i regleringsbrevet för 2023 gett Finansinspektionen i uppdrag att bl.a. identifiera eventuella legala och praktiska hinder för flytt av individuell tjänstepensionsförsäkring och föreslå åtgärder för att undanröja dem. Uppdraget ska redovisas senast den 15 september 2023. Punkten är inte slutbehandlad.

*35 Utreda möjligheten att ta bort kravet på firmatecknares
underskrift vid flytt av tjänstepension från tidigare arbetsgivare
(tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2021/22:74 En utvidgad rätt till återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar, betänkande 2021/22:FiU36 punkt 3 om att utreda möjligheten att ta bort kravet på firmatecknares underskrift vid flytt av tjänstepension från tidigare arbetsgivare.

Riksdagen har tillkännaggett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör utreda om det är möjligt att ta bort kravet på underskrift av tidigare arbetsgivare vid flytt av tjänstepension (bet. 2021/22:FiU36 s. 8). Ett arbete har inletts i Regeringskansliet med att överväga vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av tillkännagivandet. Regeringen har också i regleringsbrevet för 2023 gett Finansinspektionen i uppdrag att bl.a. identifiera eventuella legala och praktiska hinder för flytt av individuell tjänstepensionsförsäkring och föreslå åtgärder för att undanröja dem. Uppdraget ska redovisas senast den 15 september 2023. Punkten är inte slutbehandlad.

36 Sänkt skatt för pensionärer (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:99 Vårändringsbudget för 2022, proposition 2021/22:255 Extra ändringsbudget – stöd till Ukraina, betänkande 2021/22:FiU21 punkt 2 om skatt för pensionärer fr.o.m. den 1 januari 2023.

Riksdagen har tillkännaggett för regeringen det som utskottet anfört om sänkt skatt för pensionärer (bet. 2021/22:FiU21 s. 9 f.). Tillkännagivandet innebär att skatten för samtliga pensionärer ska sänkas fr.o.m. den 1 januari 2023 genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget med 6 miljarder kronor. I budgetpropositionen för 2023 lämnade regeringen emellertid inte något sådant förslag. Punkten är inte slutbehandlad.

37 Införandet av en s.k. gas i pensionssystemet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:99 Vårändringsbudget för 2022, proposition 2021/22:255 Extra ändringsbudget – stöd till Ukraina, betänkande 2021/22:FiU21 punkt 3 om införandet av en s.k. gas i pensionssystemet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om den s.k. gasen i pensionssystemet (bet. 2021/22:FiU21 s. 10 f.). Frågan bereds inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet välkomnar regeringens redovisning i skrivelse 75. I de delar som rör finansutskottet är redovisningen så vitt kan bedömas korrekt.

Som framgått ovan är finansutskottet ett av de utskott vars betänkanden har lett till flest riksdagsskrivelser som redovisas i skrivelse 75. Detta är en följd av att finansutskottet bereder ärenden om ändringsbudgetar, och det har varit en stor mängd extra ändringsbudgetar under senare år. Det är rimligt att betänkandena med ändringsbudgetar leder till många riksdagsskrivelser eftersom många departement kan vara berörda av riksdagens beslut om ändringsbudget.

I flera fall hänvisas i skrivelse 75 till att regeringen i olika propositioner, bl.a. budgetpropositionen, har redovisat sin behandling av tillkännagivanden. Finansutskottet har inte haft några invändningar mot regeringens redovisningar i olika propositioner. Som framgått ovan redovisades behandlingen av totalt 129 tillkännagivanden i budgetpropositionen för 2023. Det förekommer alltså också att regeringen redovisar behandlingen av tillkännagivanden i andra propositioner, där den fråga som tillkännagivandet rör behandlas. Genom att regeringen återrapporterar behandlingen av tillkännagivanden i olika propositioner kan utskotten ta ställning till regeringens återrapportering i ett lämpligt sammanhang.

Som framgått ovan fattar riksdagen beslut om bemyndiganden som ger regeringen befogenhet att vidta olika åtgärder. Som finansutskottet påpekat tidigare finns det starka skäl att också i fortsättningen följa upp dessa bemyndiganden (yttr. 2020/21:FiU2y, 2021/22:FiU3y).

Finansutskottet anser att konstitutionsutskottet bör föreslå att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Stockholm den 27 april 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Carl B Hamilton (L), Eva Lindh (S) och Fredrik Stenberg (S).

BILAGA 4

Skatteutskottets yttrande 2022/23:SkU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett bl.a. skatteutskottet tillfälle att senast den 2 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 samt eventuella följdmotioner. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen. I detta yttrande redovisar skatteutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Utskottet har i sak inget att invända mot regeringens redovisning.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S) och (V, MP).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (skr. 2022/23:75) lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2022. Inom skatteutskottets beredningsområde finns totalt 30 riksdagsskrivelser redovisade.

Följande fem riksdagsskrivelser har inte slutbehandlats:

- 2013/14:186 Ändring av beställningsbemyndiganden och överlåtelse av fastighet
- 2021/22:101 Riskskatt för kreditinstitut punkterna 2–4
- 2021/22:236 Mervärdesskatt vid omvandling av lokaler och kontor till bostäder punkt 5
- 2021/22:268 Avdrag för sponsring av idrott och utvärdering av tonnageskatten och stämpelskatt på fartygsinteckningar punkterna 10 och 12
- 2021/22:372 Stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen punkt 7.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis påminna om att konstitutionsutskottet framhållit vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden (bet. 2020/21:KU2, s. 29 f.).

I fråga om tillkännagivandet om ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet (bet. 2013/14:SkU24, rskr. 2013/14:186) anför regeringen att Fortifikationsverket bedömer att det finns ett fortsatt behov av statlig äganderätt av del av fastigheten för att kunna tillgodose totalförsvarets behov. Frågorna rör komplexa förhållanden som berör ett flertal parter. Det förändrade omvärldsläget medför behov av fortsatt och fördjupad analys. Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

När det gäller tillkännagivandena om riskskatt för kreditinstitut (bet. 2021/22:SkU11 punkterna 2–4, rskr. 2021/22:101) konstaterar utskottet att regeringen i förra årets redogörelse uppgav att den i Vårändringsbudget för 2022 (prop. 2021/22:99) delvis behandlade tillkännagivandet om att undanta kreditinstitutet Kommuninvest från riskskatten och kompensera kommun- och regionsektorn genom att föreslå att ett nytt anslag 1:6 Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering skulle föras upp på statens budget med 300 000 000 kronor. Enligt regeringen borde anslaget få användas för utgifter

för kompensation till kommuner och regioner för ökade kostnader för finansiering. I övrigt uppgav regeringen att beredning av tillkännagivandet fortsatte i Regeringskansliet. Utskottet konstaterar utifrån den nu aktuella redogörelsen att regeringen för en dialog med Europeiska kommissionen. Utskottet ser därför positivt på regeringens fortsatta hantering av tillkännagivandet och utgår från att regeringen beaktar även tillkännagivandena om lokalt förankrad bankverksamhet och skadliga effekter i den fortsatta hanteringen av skrivelsen.

När det gäller tillkännagivandet om mervärdesskatt vid omvandling av lokaler och kontor till bostäder (bet. 2021/22:SkU16 punkt 5, rskr. 2021/22:236) konstaterar utskottet att regeringen uppgett att frågan analyseras i Regeringskansliet. Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Vad gäller tillkännagivandet om avdrag för sponsring av idrott (bet. 2021/22:SkU14 punkt 10, rskr. 2021/22:268) noterar utskottet att regeringen uppger att frågan om avdrag för sponsring tidigare har behandlats i skrivelse 2003/04:175 och att den bedömning som då gjordes var att det varken skulle vara möjligt eller lämpligt att införa särregler för sponsring. Vidare uppger regeringen att frågan bereds i Regeringskansliet. Utskottet konstaterar att det förflutit lång tid sedan den bedömning gjordes som regeringen hänvisar till och att det därför är viktigt att det görs en översyn av regelverket för sponsring för att säkerställa en jämställd sponsring och för att skapa ett hållbart regelverk. Utskottet konstaterar att frågan om avdrag för sponsring av idrott inte är slutbehandlad och avser att följa frågan.

I fråga om riksdagens tillkännagivande om en utvärdering av tonnageskatten och stämpelskatt på fartygsinteckningar (bet. 2021/22:SkU14 punkt 12, rskr. 2021/22:268) noterar utskottet att regeringen avser att utvärdera systemet med tonnagebeskattning och se över stämpelskatten på fartygsinteckningar. Utskottet förutsätter att regeringen nu skyndsamt vidtar åtgärder för att tillgodose dessa tillkännagivanden.

När det gäller tillkännagivandet om stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen (bet. 2021/22:SkU28 punkt 7, rskr. 2021/22:372) om folkbokföringsbrott m.m. noterar utskottet att frågan om en översyn av straffbestämmelserna i folkbokföringslagen (1991:481) analyseras i Regeringskansliet. Utskottet förutsätter att regeringen nu skyndsamt vidtar åtgärder för att tillgodose även detta tillkännagivande.

Stockholm den 25 april 2023

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Fredrik Ahlstedt (M), David Lång (SD), Mathias Tegnér (S), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Lindahl (C), Cecilia Rönn (L), Elsa Widding (SD), Sofie Eriksson (S), Crister Carlsson (M), Peder Björk (S), Adam Reuterskiöld (M) och Marielle Lahti (MP).

Avvikande mening

1. Avvikande mening (S)

Niklas Karlsson (S), Hanna Westerén (S), Mathias Tegnér (S), Sofie Eriksson (S) och Peder Björk (S) anför:

Socialdemokraterna konstaterar att tillkännagivandet i punkt 2 om riskskatt för kreditinstitut (prop. 2021/22:26, bet. 2021/22:SkU11, rskr. 2021/22:101) beslutades om i mitten av december 2021. I Vårändringsbudgeten för 2022 (prop. 2021/22:99) behandlades tillkännagivandet i punkt 2 genom att ett nytt anslag 1:6 Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering fördes upp på statens budget med 300 000 000 kronor. Regeringen ansåg att anslaget borde få användas för utgifter för kompensation till kommuner och regioner för ökade kostnader för finansiering. Vidare uppgav regeringen att tillkännagivandet i övrigt bereddes inom Regeringskansliet. I den skrivelse som nu är aktuell (skr. 2022/23:75) uppger regeringen att den för en dialog med Europeiska kommissionen om riskskatt för kreditinstitut och att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. Socialdemokraterna anser att regeringens hantering av frågan har tagit för lång tid och förutsätter att regeringen nu skyndsamt vidtar åtgärder för att tillgodose detta tillkännagivande.

2. Avvikande mening (V, MP)

Ilona Szatmári Waldau (V) och Marielle Lahti (MP) anför:

En enig riksdag tillkännagav för ett år sedan för regeringen att den skyndsamt borde utreda hur frågan om internmoms mellan föreningar i samma organisation kan lösas utan att orsaka snedvridning av konkurrensen i strid med EU-rätten. Därefter har frågan beaktats i propositionen Ny mervärdesskattelag (prop. 2022/23:46), med resultatet att man i mervärdesskattelagen har anpassat lagtexten efter det danska exemplet. Vi är av en annan uppfattning. Regeringen har inte utrett frågan om att se över internmomsen utan endast anpassat den nya mervärdesskattelagen så att den efterliknar den danska motsvarigheten. Detta har ingen praktisk betydelse eftersom myndigheter har vägt in EU:s direktiv även tidigare. Innebörden av detta är att de organisationer som egentligen borde vara skattebefriade även fortsättningsvis kan behöva lägga stora summor på att betala moms för sin internfakturerings. Därmed anser vi inte att tillkännagivandet om mervärdesskatt på interna tjänster (bet. 2021/22:SkU16, rskr. 2021/22:236) är slutbehandlat.

BILAGA 5

Civilutskottets yttrande 2022/23:CU1y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet anmodade den 21 mars 2023 övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 och eventuella följdmotioner. Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

I yttrandet redovisar civilutskottet de kommentarer som utskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till. Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller de tillkännagivanden som regeringen redovisar som slutbehandlade. Utskottet lämnar vissa synpunkter när det gäller handläggningstiden för äldre tillkännagivanden som ännu inte är slutbehandlade.

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som den vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2022. Dessutom lämnar regeringen vissa uppgifter om antalet gällande författningar. Av de riksdagsbeslut som redovisas i årets skrivelse faller sammanlagt 61 skrivelser under civilutskottets beredningsområde, varav 28 anges som slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Utskottet noterar till att börja med att den nuvarande regeringen tillträdde i oktober 2022. Bland de tillkännagivanden som regeringen redovisar som inte slutbehandlade finns det ett antal äldre tillkännagivanden, och det äldsta av dessa beslutades av riksdagen så långt tillbaka som under riksmötet 2014/15. Detta tillkännagivande gäller frågan om tillgänglighetskrav för studentbostäder (bet. 2014/15:CU10 punkt 19, rskr. 2014/15:180). Utskottet utgår från att regeringen nu prioriterar frågan och vidtar åtgärder för att tillgodose tillkännagivandet.

Utskottet är medvetet om att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är beroende av tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som krävs. Utskottet vill dock, i likhet med tidigare år, understryka vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödiga tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser.

Utskottet vill också understryka vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder. Som konstitutionsutskottet upprepade gånger har uttalat ger sådana redogörelser riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivanden (se bet. 2021/22:KU21 s. 27 f.). Utskottet förväntar sig att regeringen i kommande skrivelser på ett tydligt sätt redovisar sin bedömning av när de äldsta tillkännagivandena kan beräknas vara slutbehandlade.

När det gäller de tillkännagivanden som regeringen redovisar som slutbehandlade har utskottet inte någon annan uppfattning än regeringen. Utskottet noterar särskilt, när det gäller riksdagens tillkännagivande om att regeringen bör verka för att det på EU-nivå inte införs bestämmelser om kvotering i bolagsstyrelser (bet. 2016/17:CU6 punkt 2, rskr. 2016/17:133), att kom-

missionens förslag till direktiv om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade bolag och därmed sammanhängande frågor nu har antagits inom EU och att Sverige röstade emot förslaget. Därmed måste tillkännagivandet anses vara slutbehandlat.

Stockholm den 27 april 2023

På civilutskottets vägnar

Malcolm Momodou Jallow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Malcolm Momodou Jallow (V), Mikael Eskilandersson (SD), David Josefsson (M), Leif Nysmed (S), Angelica Lundberg (SD), Lars Beckman (M), Denis Begic (S), Roger Hedlund (SD), Anna-Belle Strömberg (S), Ellen Juntti (M), Larry Söder (KD), Alireza Akhondi (C), Martin Westmont (SD), Katarina Luhr (MP), Jakob Olofsgård (L), Markus Kallifatides (S) och Adrian Magnusson (S).

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande (SD)

Mikael Eskilandersson (SD), Angelica Lundberg (SD), Roger Hedlund (SD) och Martin Westmont (SD) anför:

Vi instämmer till fullo i utskottets synpunkter, bl.a. när det gäller de tillkännagivanden som regeringen redovisar som slutbehandlade. Vi anser alltså att även tillkännagivandet om att regeringen bör verka för att det på EU-nivå inte införs bestämmelser om kvotering i bolagsstyrelser (bet. 2016/17:CU6 punkt 2, rskr. 2016/17:133) måste anses vara slutbehandlat. När det gäller detta tillkännagivande vill vi dock för egen del understryka att tillkännagivandet handlade om en mycket viktig fråga, och vi hade därför gärna sett en betydligt fylligare redovisning av åtgärder från regeringens sida för att Sverige skulle kunnat behålla ett nationellt självbestämmande när det gäller könsfördelningen i svenska börsbolags styrelser.

BILAGA 6

Utrikesutskottets yttrande 2022/23:UU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen och riksdagsstyrelsen – åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 21 mars 2023 att ge övriga utskott tillfälle att senast den 2 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen och riksdagsstyrelsen – åtgärder under 2022 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Beslutet gäller för utrikesutskottet även i fråga om riksdagsstyrelsens redogörelse 2022/23:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen eller redogörelsen.

Utrikesutskottet har granskat den redovisade behandlingen av riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet i de fall det sammansatta utskottet behandlat ärenden som överlämnats från utrikesutskottet. Yttrandet redovisar ett antal iakttagelser, bl.a. gällande att en parlamentariskt sammansatt kommitté ska göra en utvärdering av Sveriges samlade engagemang i Afghanistan mellan åren 2001 och 2021.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör föreslå att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen (9 kap. 8 § riksdagsordningen).

Regeringen lämnade den 9 mars 2023 skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022. I skrivelsen redovisar regeringen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari – 31 december 2022.

Riksdagsskrivelser inom utrikesutskottets område

I skrivelsen redovisar regeringen 22 riksdagsskrivelser från riksmötena 2019/20, 2020/21, 2021/22 och 2022/23 om beslut med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet. Av riksdagsskrivelserna redovisas 15 som slutbehandlade och åtta inte slutbehandlade.

Översikt av riksdagsskrivelser

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet där behandlingen avser ärenden som överlämnats från utrikesutskottet.

Rskr.	Betänkande (*tillkännagivande)	Slutbehandlad	Ej slutbehandlad
2019/20:104	2019/20:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd		X
2019/20:332	2019/20:UU18* Granskning av utländska direktinvesteringar		X
2020/21:133	2020/21:UF8U4* Säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2021–2025	X	
2020/21:134	2020/21:UF8U4* Säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2021–2025	X	
2020/21:160	2020/21:UU7* Yttrandefrihet	X	
2020/21:252	2020/21:UF8U5* Internationella försvarssamarbeten		X
2020/21:253	2020/21:UF8U5* Internationella försvarssamarbeten		X

Rskr.	Betänkande (*tillkännagivande)	Slutbehandlad	Ej slutbehandlad
2020/21:338	2020/21:UU4* Nordiskt samarbete		X
2020/21:358	2020/21:UU10* Verksamheten i Europeiska unionen under 2020		X
2021/22:187	2021/22:UU11* Vissa säkerhetspolitiska frågor		X
2021/22:256	2021/22:UU15* Mänskliga rättigheter i länder och regioner m.m.		X
2021/22:298	2021/22:UU19 Förbättrade rättsliga förutsättningar för att kunna ta emot militärt stöd från andra stater	X	
2021/22:333	2021/22:UU12 Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa under 2021	X	
2021/22:366	2021/22:UU5 Nordiskt samarbete inklusive Arktis	X	
2021/22:398	2021/22:UU9 Strategisk exportkontroll 2021 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden	X	
2021/22:399	2021/22:UU18 Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden	X	
2021/22:400	2021/22:UU10 Verksamheten i Europeiska unionen under 2021	X	
2021/22:419	2021/22:UU8 Riksrevisionens rapport om svenskt bistånd till multilaterala organisationer	X	
2021/22:420	2021/22:UU16 Värdlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef	X	
2022/23:50	2022/23:UFöU1 Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali	X	
2022/23:68	2022/23:UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	X	
2022/23:94	2022/23:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	X	

Källa: Regeringens skrivelse 2022/23:75.

Slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden inom utrikesutskottets område

Ärenden som regeringen avskrivit

Regeringen har skrivit av ett antal ärenden där riksdagens beslut varit att lägga en skrivelse från regeringen till handlingarna med avslag på motioner om tillkännagivanden till regeringen, och som därför inte kräver någon verkställighetsåtgärd. Det gäller riksdagsskrivelserna 2021/22:333, 2021/22:366, 2021/22: 398, 2021/22:400 och 2021/22:419, som därmed anges vara slutbehandlade.

Militärt stöd från andra stater

Riksdagsskrivelse 2021/22:298 till Försvarsdepartementet behandlar regeringens proposition 2021/22:246 Förbättrade rättsliga förutsättningar för att kunna ta emot militärt stöd från andra stater (bet. 2021/22:UU19). Den 18 maj 2022 utfärdade regeringen de lagar som riksdagen antagit och riksdagsskrivelsen redovisas därmed som slutbehandlad.

Produkter med dubbla användningsområden

Riksdagsskrivelse 2021/22:399 till Utrikesdepartementet behandlar regeringens proposition 2021/22:209 Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden (bet. 2021/22:UU18). Den 22 juni 2022 utfärdade regeringen den lag som riksdagen antagit och riksdagsskrivelsen redovisas därmed som slutbehandlad.

Värdlandsavtal

Riksdagsskrivelse 2021/22:420 till Utrikesdepartementet behandlar regeringens proposition 2021/22:212 Värdlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef (bet. 2021/22:UU16). Den 22 juni 2022 utfärdade regeringen den lag som riksdagen antagit och riksdagsskrivelsen redovisas därmed som slutbehandlad.

Svenskt deltagande i internationella insatser

I fråga om riksdagsskrivelse 2022/23:50 som gäller beslut om svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali hänvisar regeringen till sitt beslut den 15 december 2022 om regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Försvarmakten. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Budget för internationell samverkan

Riksdagsskrivelse 2022/23:68 behandlar riksdagens beslut om anslag m.m. för 2023 inom budgetens utgiftsområde 5 Internationell samverkan (prop. 2022/23:1 utg.omr. 5 bet. 2022/23:UU1).

Regeringen hänvisar till sitt beslut den 22 december 2022 om regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende anslagen inom utgiftsområdet. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Budget för internationellt bistånd

Riksdagsskrivelse 2022/23:94 behandlar riksdagens beslut om anslag m.m. för 2023 inom budgetens utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (prop. 2022/23:1 utg.omr. 7, bet. 2022/23:UU2).

Regeringen hänvisar till sitt beslut den 22 december 2022 om regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende anslagen inom utgiftsområdet. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Ej slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden inom utrikesutskottets område

Afrikanska utvecklingsbanken

Riksdagsskrivelse 2019/20:104 till Utrikesdepartementet gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2020 inom budgetens utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (prop. 2019/20:1 utg.omr. 7, bet. 2019/20:UU2).

Den 12 mars 2020 och den 1 april 2021 beslutade regeringen att ställa ut statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken. Regeringen anger i årets skrivelse att den inte avser att ställa ut ytterligare statliga garantier och kommer att behandla skrivelsen i denna del i budgetpropositionen för 2024. Delpunkten 2c) 4 är därmed inte slutbehandlad.

Slutbehandlade tillkännagivanden inom utrikesutskottets område

Undersökningskommission för Dawit Isaak och Gui Minhai

Regeringen anger att den skrivit av riksdagsskrivelse 2020/21:160 till Utrikesdepartementet som gäller riksdagens beslut om betänkandet Yttrandefrihet (bet. 2020/21:UU7) i vilket riksdagen under beslutspunkt 2 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en oberoende undersökningskommission. Den 10 juni 2021 beslutade regeringen att, med hänvisning till tillkännagivandet, tillsätta en kommitté i form av en kommission med uppdrag att granska regeringens, Utrikesdepartementets och utlandsmyndigheternas arbete med att uppnå frigivning av Dawit Isaak och Gui Minhai. Kommissionen överlämnade sitt betänkande till regeringen den 28 oktober 2022. Regeringen bedömde därmed att tillkännagivandet var tillgodosett och riksdagsskrivelsen slutbehandlad.

Natooption

Riksdagsskrivelserna 2020/21:133 till Utrikesdepartementet och 2020/21:134 till Försvarsdepartementet behandlar riksdagens tillkännagivande till regeringen om det som anförs om Natooption (bet. 2020/21:UFöU4) samt propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30 avsnitt 5) vilken innehåller förslag om ett övergripande mål för totalförsvaret, nya mål för det militära respektive civila försvaret, inriktningen för Försvarsmaktens krigsorganisation, förändringar i Försvarsmaktens grundorganisation samt lagändringar med anledning av namnbyte på Totalförsvarets

rekryteringsmyndighet. I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 5) uppgav regeringen att regeringen den 16 maj 2022 beslutade att Sverige skulle ansöka om medlemskap i Nato. Den 5 juli fick Sverige ställning som inbjudet land i Nato under tiden som respektive Natolands parlament ratificerar Sveriges ansökningsprotokoll. De båda riksdagsskrivelserna 2020/21:133 och 2020/21:134 anges därför vara slutbehandlade. Dessutom anges punkt 4 i riksdagsskrivelse 2021/22:187 (bet. 2021/22:UU11) som slutbehandlad.

Utvärdering av Sveriges insats i Afghanistan

Punkt 13 i riksdagsskrivelse 2021/22:187 som anger att regeringen bör tillsätta en bred utredning om Sveriges insats i Afghanistan (bet. 2021/22:UU11) redovisas som slutbehandlad med hänvisning till att regeringen den 9 juni 2022 beslutade att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté som ska utvärdera Sveriges engagemang i Afghanistan mellan åren 2001–2021. Uppdraget ska redovisas senast den 9 juni 2024.

Ej slutbehandlade tillkännagivanden inom utrikesutskottets område

Granskning av utländska direktinvesteringar

Riksdagsskrivelse 2019/20:332 till Justitiedepartementet gäller riksdagens beslut om betänkandet Granskning av utländska direktinvesteringar (bet. 2019/20:UU18) i vilket riksdagen gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att den snarast skulle genomföra åtgärder för att möjliggöra granskning av utländska investeringar inom skyddsvärda områden. Regeringen skulle även återkomma till riksdagen med förslag till ändringar i säkerhetsskyddslagen i fråga om överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet samt snarast utse den myndighet som ska vara kontaktpunkt enligt EU-förordningen (2019/452) om utländska direktinvesteringar.

Regeringen beslutade den 24 september 2020 om propositionen Åtgärder till skydd för Sveriges säkerhet vid överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet (prop. 2020/21:13). Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2021. Regeringen beslutade vidare den 1 oktober 2020 förordningen (2020:827) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar, i vilken Inspektionen för strategiska produkter pekas ut som kontaktpunkt. Förordningen trädde i kraft den 1 november 2020. Vidare tillsatte regeringen den 22 augusti 2019 en utredning med syftet att lämna förslag på hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden kan utformas.

Utredningen slutredovisade sitt uppdrag den 1 november 2021 genom betänkandet Granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87). Betänkandet remitterades och remisstiden gick ut den 22 februari 2022. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en proposition under 2023. Riksdagsskrivelsen redovisas därmed inte som slutbehandlad.

Förtydligande av Sveriges säkerhetspolitiska linje

Riksdagsskrivelserna 2020/21:252 till Försvarsdepartementet och 2020/21:253 till Utrikesdepartementet behandlar vad riksdagen tillkännagett för regeringen om Sveriges säkerhetspolitiska linje (bet. 2020/21:UFöU5). Regeringen redovisar i skrivelsen att Sveriges säkerhetspolitiska linje förändras genom kommande Natomedlemskap och att en ny linje inte kan fastställas förrän Sverige blivit medlem. Av regeringens skrivelse framgår att frågan bereds inom Regeringskansliet och kommer att behandlas inom ramen för den nu tillträdde Försvarsberedningen. Riksdagsskrivelsen är därför inte slutbehandlad.

Även i riksdagsskrivelse 2021/22:187 (bet. 2021/22:UU11) föreslår riksdagen fem tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden som rör bl.a. svensk säkerhetspolitik och nedrustning.

Ministerråd för infrastruktur- och transportfrågor

I riksdagsskrivelse 2020/21:338 har riksdagen tillkännagett för regeringen det som anförs i reservationen om behovet av ett ministerråd för trafik-, transport- och infrastrukturfrågor. Av tillkännagivandet följer att regeringen bör verka för ett ministerråd för trafik-, transport- och infrastrukturfrågor (bet. 2020/21:UU4). Den 15 oktober 2021 beslutade regeringen att skriva av ärendet. Utrikesutskottet påpekade att regeringen i skrivelse 2021/22:75 inte hänvisat till tillkännagivandet (bet. 2021/22:UU5). Eftersom riksdagens beslut innebär att ett tillkännagivande riktades till regeringen skulle ärendet inte ha skrivits av. Regeringen avser att behandla tillkännagivandet i skrivelsen om Nordiskt samarbete som lämnas till riksdagen våren 2023. Med hänvisning till detta anger regeringen att riksdagsskrivelsen inte är slutbehandlad.

EU:s sanktionslagstiftning

I riksdagsskrivelse 2020/21:358 punkt 4 har riksdagen tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om en breddning av EU:s sanktionslagstiftning mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna (bet. 2020/21:UU10). Skrivelsen redovisar vilka åtgärder som har vidtagits hittills och att frågan bereds inom Regeringskansliet. Riksdagsskrivelsen är därmed inte slutbehandlad.

Nationell sanktionslagstiftning

I riksdagsskrivelse 2020/21:358 punkt 5 om en nationell sanktionslagstiftning för mänskliga rättigheter så har riksdagen tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om en nationell sanktionslagstiftning för mänskliga rättigheter (bet. 2020/21:UU10). Frågan bereds enligt skrivelsen inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Den europeiska säkerhetsordningen

Riksdagen har i riksdagsskrivelse 2021/22:187 punkt 1 tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om relationerna med Ryssland (bet. 2021/22:UU11). Regeringen anger i skrivelsen att förutsättningarna för svensk

politik gentemot Ryssland förändrades med den fullskaliga ryska invasionen av Ukraina och att frågan om ett nytt svenskt förhållningssätt gentemot Ryssland bereds inom Regeringskansliet och kommer att behandlas inom ramen för den nu tillträdde Försvarsberedningen. Punkten är inte slutbehandlad.

Svensk säkerhetspolitik

Riksdagen har i riksdagsskrivelse 2021/22:187 punkt 5 tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om tydliggörande av svensk säkerhetspolitik (bet. 2021/22:UU11). Den 16 maj 2022 beslutade regeringen att Sverige ska ansöka om medlemskap i Nato. Den 5 juli fick Sverige ställning som inbjudet land i Nato under tiden som respektive Natolands parlament ratificerar Sveriges ansökningsprotokoll. Regeringen anför i skrivelsen att Sveriges säkerhetspolitiska linje förändras genom kommande Natomedlemskap och att en ny linje inte kan fastställas förrän Sverige blivit medlem. Frågan bereds inom Regeringskansliet och kommer att behandlas inom ramen för den nu tillträdde Försvarsberedningen. Punkten är inte slutbehandlad.

FN:s konvention om förbud mot kärnvapen

Riksdagen har i riksdagsskrivelse 2021/22:187 punkt 9 tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om FN:s konvention om förbud mot kärnvapen (bet. 2021/22:UU11). Sverige deltog som observatör vid det första statspartsmötet för konventionen om förbud mot kärnvapen (Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, TPNW). Mötet ägde rum i Wien den 21–23 juni 2022. Sverige höll ett anförande i vilket regeringen bl.a. lyfte fram Sveriges engagemang för nedrustning och icke-spridning av kärnvapen inom ramen för fördraget om icke-spridning av kärnvapen (Non-Proliferation Treaty, NPT) och upprepade sin syn på förbudskonventionen som man inte avsåg att underteckna eller ratificera. Punkten är inte slutbehandlad.

House of Sweden

I riksdagsskrivelse 2021/22:256 har riksdagen lämnat ett tillkännagivande till regeringen om att förstärka svensk närvaro genom ett ”House of Sweden” i Taipei (bet. 2021/22:UU15). Skrivelsen hänvisar till att frågan bereds inom Regeringskansliet. Riksdagsskrivelsen är därför inte slutbehandlad.

Riksdagsstyrelsens redogörelse

Riksdagsstyrelsen ska årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder styrelsen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen (tillägsbestämmelse 9.17.3 riksdagsordningen).

Riksdagsstyrelsen lämnade den 15 februari 2023 redogörelse 2022/23:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. I redogörelsen redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den vidtagit med

anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari–31 december 2022.

Redogörelsen innehåller två riksdagsskrivelser med anledning av utrikesutskottets betänkanden:

- Riksdagsskrivelse 2021/22:350 avser riksdagens beslut enligt betänkande 2021/22:UU14 Interparlamentariska unionen (IPU). I betänkandet behandlas riksdagsstyrelsens redogörelse 2021/22:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2021. Riksdagen beslutade den 2 juni 2022 att lägga redogörelsen till handlingarna. Enligt riksdagsstyrelsen är riksdagsskrivelse 2021/22:350 därmed att betrakta som slutbehandlad.
- Riksdagsskrivelse 2022/23:95 innehåller riksdagens beslut enligt betänkande 2022/23:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. I betänkandet behandlas regeringens budgetproposition 2022/23:1 utgiftsområde 7 Internationellt bistånd samt nio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Riksdagen beslutade den 20 december 2022 att bifalla proposition 2022/23:1 utgiftsområde 7 och avslå motionerna.

Riksdagsstyrelsen beslutade även den 14 december 2022 om anslagsdirektiv för budgetåret 2023 och anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete.

Utskottets ställningstagande

Utskottet värdesätter regeringens skrivelse 2022/23:75 och riksdagsstyrelsens redogörelse 2022/23:RS4 som ett underlag för uppföljningen av de riksdagsbeslut som fattats på förslag av utskottet. Uppföljningen är av naturliga skäl övergripande och till stor del inriktad på den formella handläggningen. Som sådan ger den en plattform för senare ställningstaganden till urval av fattade beslut för mer detaljerade genomgångar av genomförandet och inte minst utvärderingar av resultaten. Behandlingen av skrivelsen och redogörelsen ger också tillfälle att stämma av regeringens och riksdagsstyrelsens uppfattningar om i vilken mån tillkännagivanden har tillgodosetts och riksdagsskrivelser slutbehandlats. Även en slutsats att utskottet delar de redovisade uppfattningarna är i det sammanhanget viktig information.

Utrikesutskottet värdesätter att utskottet delges de regleringsbrev som regeringen beslutar om för genomförandet av statsbudgeten i de delar som faller inom utskottets beredningsområde, dvs. utgiftsområde 5 Internationell samverkan och utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Genom regleringsbreven kan utskottet följa hur regeringen fördelar myndighetsansvaret för de olika anslagen och hur villkoren för anslagen fullföljs. Regleringsbreven och

ändringar av dem för budgetåret 2023 har därmed utgjort ett kompletterande underlag för utskottets yttrande.

Utrikesutskottet konstaterar att de bedömningar som regeringen gör i fråga om slutbehandlade och ej slutbehandlade riksdagsskrivelser inte fullt ut ger en korrekt bild. Utskottet redovisar i sitt yttrande ett antal iakttagelser som genomgången av skrivelsen och redogörelsen gett upphov till. Med utskottets bedömningar och iakttagelser i detta yttrande förordas att konstitutionsutskottet bör föreslå att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna.

Regeringens skrivelse

Utskottet gör ett flertal iakttagelser i sin genomgång av regeringens skrivelse och de riksdagsskrivelser som med anledning av utrikesutskottets eller det gemensamma utrikes- och försvarsutskottets betänkanden redovisas där.

Vad gäller tillkännagivandet om granskning av direktinvesteringar (bet. 2019/20:UU18, rskr. 2019/20:332) så konstaterade utskottet i sitt yttrande 2021/22:UU4y med anledning av regeringens skrivelse 2021/22:75 att utredningens slutbetänkande rymmer förslag om hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden kan utformas. Utskottet avser att fortsätta följa frågan och har noterat den lagrådsremiss som regeringen presenterade den 16 mars 2023 där det föreslås att en granskningsmyndighet ska få möjlighet att granska utländska direktinvesteringar i svenska företag som bedriver skyddsvärd verksamhet, exempelvis i form av samhällsviktig och säkerhetskänslig verksamhet. Regeringen avser att lämna en proposition i maj 2023 för riksdagsbehandling efter sommaren.

Riksdagsskrivelse 2020/21:160 gäller ett tillkännagivande till regeringen om att den ska tillsätta en oberoende granskningskommission om regeringens agerande i fråga om två svenska medborgare som är frihetsberövade utomlands för att ha använt sig av sin yttrandefrihet (bet. 2020/21:UU7). I fråga om den riksdagsskrivelsen informerade kommissionens ordförande Helena Jäderblom och Ulrika Cronenberg Mossberg, ledamot i kommissionen, den 24 november 2022 utskottet om granskningskommissionen avseende två konsulära ärenden (prot. 2022/23:14). Vidare informerade Utrikesdepartementets rättschef Elinor Hammarskjöld utskottet den 23 februari 2023 om uppföljningen av kommissionens betänkande om två konsulära fall (prot. 2022/23:26). Utskottet konstaterar att kommissionens arbete är avslutat och att rekommendationerna, enligt rättschefens information, används av Utrikesdepartementet för att utveckla arbetet i komplicerade konsulära fall. Utskottet konstaterar att kommissionen, som framgår av utredningsbetänkandet, inte fick ta del av alla handlingar eller uppgifter i fallet Dawit Isaak och att kommissionen därför inte har kunnat granska och utvärdera frigivningsarbetet fullt ut. Utskottet konstaterar vidare att den nya regeringen efter regeringsskiftet hösten 2022 inte agerade för att

ändra detta. Därmed får riksdagsskrivelsen enligt utskottets mening anses vara slutbehandlad utan att tillkännagivandet till fullo blivit tillgodosett.

När det gäller riksdagsskrivelse 2020/21:338 uppmärksammade utskottet regeringen i förra årets yttrande på att riksdagens beslut i ärendet omfattar ett tillkännagivande om ett ministerråd för infrastruktur- och transportfrågor inom ramen för det nordiska samarbetet (skr. 2020/21:90, redog. 2020/21:NR1, bet. 2020/21:UU4). Riksdagen beslutade med bifall till en reservation att tillkänna det som anförs i reservationen för regeringen (skr. 2020/21:90, redog. 2020/21:NR1, bet. 2020/21:UU4, rskr. 2020/21:338). Mot bakgrund av detta överlämnade regeringen den 9 mars 2023 skrivelse 2022/23:90 Nordiskt samarbete 2022 till riksdagen. Där anför regeringen att frågan om att inrätta ett ministerråd för infrastruktur- och transportfrågor avhandlades vid det nordiska transportministermötet i Fredrikstad (Norge) den 7–8 november. I en gemensam deklaration enades ministrarna om att värna och utveckla det nordiska transportsamarbetet inom ramen för befintliga samarbetsformer. Mot bakgrund av ovanstående anser regeringen enligt skrivelsen att riksdagens tillkännagivande att regeringen bör verka för ett ministerråd för infrastruktur- och transportfrågor inom ramen för det officiella nordiska samarbetet är slutbehandlat. Utskottet behandlar regeringens skrivelse i sitt betänkande 2022/23:UU5 Nordiskt samarbete inklusive Arktis under våren 2023.

När det vidare gäller tillkännandegivandet om en breddning av EU:s lagstiftning om sanktioner mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna till att även omfatta storskalig och systematisk korruption och penningtvätt (bet. 2020/21:UU10, rskr. 2020/21:358) förväntar sig utskottet att Sverige vid flera tillfällen och på olika nivåer inom EU ska lyfta fram frågan om sanktioner mot korruption och på så sätt driva frågan vidare. I fråga om riksdagens tillkännagivande om en nationell sanktionslagstiftning noterar utskottet att detta enligt skrivelsen bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelsen om tillkännagivandet således inte är slutbehandlad. Utskottet avser att följa frågan.

Slutligen uttalar sig utskottet om punkt 13 i riksdagsskrivelse 2021/22:187 som anger att regeringen bör tillsätta en bred utredning om Sveriges insats i Afghanistan (bet. 2021/22:UU11). Utskottet välkomnar att regeringen den 9 juni 2022 beslutade att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté men ifrågasätter varför arbetet med utvärderingen inte har satts igång, vare sig av den nuvarande eller den tidigare regeringen. Utskottet anser att det arbetet borde inledas snarast, och påminner om att uppdraget ska redovisas senast den 9 juni 2024. Innan ett sådant arbete har inletts motsätter sig utskottet att punkt 13 i riksdagsskrivelse 2021/22:187 är slutbehandlad.

Stockholm den 27 april 2023

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Margareta Cederfelt (M), Tomas Eneroth (S), Ann-Sofie Alm (M), Håkan Svenneling (V), Magnus Berntsson (KD), Kerstin Lundgren (C), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Stefan Olsson (M), Katarina Tolgfors (M), Azra Muranovic (S), Rasmus Giertz (SD) och Martin Melin (L).

BILAGA 7

Försvarsutskottets yttrande 2022/23:FöU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Varje år lämnar regeringen en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits med anledning av riksdagens olika beslut. Skrivelsen har lämnats till riksdagen och motionstiden gick ut den 29 mars 2023. Inga följdmotioner har väckts.

Konstitutionsutskottet har beslutat att ge övriga utskott tillfälle att senast den 2 maj 2023 yttra sig över skrivelse 2022/23:75 och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Utskottet anser att regeringen mot bakgrund av det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget behöver påskynda arbetet med vissa tillkännagivanden som ännu inte är slutbehandlade och understryker särskilt vikten av skyndsamhet i beredningen av tillkännagivanden om statens möjligheter att skydda totalförsvarsintressen, den moderna civilpliktens utformning och reservofficiärens rätt till tjänstledighet.

Utskottet har inget att invända mot regeringens bedömningar av vilka skrivelser som anses vara slutbehandlade.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, C).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen ger regeringen en övergripande beskrivning av beredningsåtgärder med anledning av tillkännagivanden och andra riksdagsbeslut inom försvarsutskottets beredningsområde.

Regeringen tar i skrivelsen upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre sådana som inte rapporterats som slutbehandlade. Vissa av riksdagsskrivelserna avser ett eller fler tillkännagivanden eller andra riksdagsbeslut. De ärenden som regeringen redovisar som slutbehandlade avser bl.a. riksdagens beslut om att anvisa anslag för 2022, ett tillkännagivande om åtgärder för att uppnå god samexistens mellan försvarets intressen och ett bemyndigande om förändringar i Försvarsmaktens grundorganisation. Regeringen redovisar vidare att bemyndigandet att låta regeringen besluta om export av Jas 39 C/D genom upplåtelse eller överlåtelse under förutsättning att exporten bl.a. bidrar till den operativa tillgängligheten i stridsflygsystemet gäller tills vidare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att regeringen påbörjat beredning av de punkter som redovisas som inte slutbehandlade. Utskottet ser positivt på detta men vill betona vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att slutbehandla riksdagsskrivelser. Det är viktigt att regeringen informerar utskottet om arbetet med specifika tillkännagivanden samt om orsaker till eventuella fördröjningar i beredningen.

Utskottet konstaterar att tillkännagivandet om att utreda statens möjligheter att skydda totalförsvarsintressen gjordes redan 2017. I betänkande 2016/17:FöU5 anförde utskottet att man mot bakgrund av det försämrade säkerhetspolitiska läget ser med oro på de begränsningar som finns när det gäller statens möjligheter att skydda angelägna intressen för totalförsvaret. Det säkerhetspolitiska läget har försämrats väsentligt sedan 2017 och utskottet framhåller att regeringen med anledning av detta bör intensifiera arbetet för att säkerställa ett tillfredsställande skydd av särskilt skyddsvärda objekt och infrastruktur.

Även enligt tillkännagivandet om att utreda den moderna civilplikten (bet. 2020/21:FöU4) anser utskottet att det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget innebär att regeringen bör påskynda arbetet med att slutbehandla tillkännagivandet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har fått i uppdrag av regeringen att förbereda aktiveringen av civilplikten inom kommunal räddningstjänst. Utskottet ser positivt på detta och vill påminna om det som tidigare anförts i betänkande 2020/21:FöU4 om vikten av att

säkerställa att civilplikten utformas på ett ändamålsenligt sätt och att modern civilplikt ska inkludera ett brett spektrum av arbetsuppgifter och befattningar som kan vara nödvändiga för samhället i kris och krig. Utskottet framhåller att regeringen bör säkerställa att civilplikten på ett skyndsamt och kostnadseffektivt sätt kan bidra till bästa möjliga försvarsförmåga utifrån ett totalförsvarsperspektiv.

Vidare vill utskottet lyfta vikten av skyndsamhet i regeringens beredning av tillkännagivandet om reservofficiäres rätt till tjänstledighet. Utskottet konstaterar att en utökning av krigsorganisationen i linje med totalförsvarsbeslutet medför ett utökat personalbehov för vilket reservofficiärer utgör en viktig personalkategori. Utskottet har tidigare i betänkande 2020/21:FöU8 anförts att man ser det som nödvändigt att regeringen vidtar konkreta åtgärder för att underlätta och stärka reservofficiäres möjligheter till tjänstgöring så att de t.ex. får rätt till tjänstledighet för tjänstgöring i Försvarsmakten på liknande sätt som personalkategorin gruppbefäl, soldater eller sjömän med tidvis tjänstgöring har. Utskottet utgår från att regeringen redovisar resultat av krigsorganisationens utveckling när det gäller personaluppfyllnad, och att detta inkluderar reservofficiäres möjligheter till tjänstgöring samt att nödvändiga åtgärder prioriteras av regeringen.

Utskottet har i övrigt inte något att invända mot regeringens bedömning av riksdagsskrivelserna som redovisas i skrivelse 2022/23:75 i de delar som berör försvarsutskottets beredningsområde.

Stockholm den 27 april 2023

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Sven-Olof Sällström (SD), Jörgen Berglund (M), Helén Pettersson (S), Björn Söder (SD), Johan Andersson (S), Helena Bouveng (M), Heléne Björklund (S), Anna Starbrink (L), Hanna Gunnarsson (V), Mikael Oscarsson (KD), Mikael Larsson (C), Emma Berginger (MP), Camilla Brunsberg (M), Fredrik Saweståhl (M), Hans Wallmark (M) och Marcus Andersson (S).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (S, C)

Peter Hultqvist (S), Helén Pettersson (S), Johan Andersson (S), Heléne Björklund (S), Mikael Larsson (C) och Marcus Andersson (S) anför:

Vi står bakom det som utskottet anför om statens möjligheter att skydda totalförvarsintressen, den moderna civilpliktens utformning och reserv-officerars rätt till tjänstledighet. Vi anser dock inte att punkten om målet för civila försvaret i regeringens skrivelse 2022/23/75 ska anses som slutbehandlad då vi bedömer att ytterligare åtgärder krävs från regeringen för att öka riksdagens möjlighet att följa upp och uttala sig om måluppfyllelse för det civila försvaret.

När det gäller målet för det civila försvaret konstaterar regeringen i skrivelse 2022/23:75 och i budgetpropositionen för 2023 att riksdagen har beslutat om målet för det civila försvaret i enlighet med regeringens förslag. I skrivelsen uppger regeringen att man i budgetpropositionen för 2023 redovisar en rad åtgärder inom de utgiftsområden som behandlar frågor om det civila försvaret, och att man därför anser riksdagsskrivelsen om målet för det civila försvaret som slutbehandlad. Vi anser inte att åtgärderna som redovisas i budgetpropositionen är tillräckliga. Riksdagen har beslutat om målen för det civila försvaret i enlighet med regeringens förslag och i samband med detta har försvarsutskottet tidigare betonat vikten av att riksdagens möjligheter att utvärdera och följa upp verksamheten inom totalförsvaret stärks och att bl.a. resultatindikatorer för det civila försvaret är en förutsättning för uppföljning av utvecklingen. Försvarsutskottet har tidigare understrukt vikten av att förbättringsarbetet från regeringens sida fortsätter på området för att riksdagen ska kunna ta ställning till redovisningen av uppnådda resultat (bet. 2020/21:FöU:4). Vi anser att detta fortfarande är viktigt och att det dessutom inkluderar utvecklingen av uppföljningsbara och tydliga mål.

Utskottet behandlade inriktningen för totalförsvaret 2020 och riksdagen biföll då bl.a. regeringens förslag till mål för totalförsvaret och det civila försvaret (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:135). Att transporter och transportinfrastruktur fungerar framhålls i totalförvarspropositionen som en nödvändig förutsättning för handel och resor såväl mellan länder som inom Sverige, och därmed för Sveriges försörjning av olika varor och tjänster. En grundläggande funktionalitet inom transportområdet beskrevs även som en förutsättning för att flera andra viktiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas vid kriser i fredstid och höjd beredskap och då ytterst i krig. Det gäller t.ex. transporter för livsmedels-, drivmedels- och bränsleförsörjning, ambulanssjukvård, polis och annan

räddningsverksamhet. Vi anser att dessa bedömningar alltså är giltiga och snarast har förstärkts som en konsekvens av det försämrade omvärldsläget.

Transporter av personal och varor är även en förutsättning för Försvarsmaktens försörjningstrygghet. I totalförsvarspropositionen anfördes att kollektivtrafiken kommer att vara viktig vid höjd beredskap och krig, bl.a. för utrymning och transport av krigsplacerade till inställelseplatser i syfte att öka motståndskraften och beredskapen för krigsförhållanden. För att skapa uthållighet under ett krig eller i en situation med hybridhot där t.ex. sabotage genomförs bedömdes det som nödvändigt med en förmåga att möjliggöra en efter omständigheterna rimlig funktionalitet. Den dåvarande rödgröna regeringen underströk behovet av att ta fram en lagstiftning som bl.a. möter behoven av en ambitionshöjning när det gäller tillsynen och ett bättre skydd när säkerhetskänslig verksamhet exponeras för utomstående. Ett led i de ansträngningarna var den lagstiftning som ger möjlighet att stoppa överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet och viss egendom som kan skada Sveriges säkerhet.

I beredningen av totalförsvarspropositionen bedömde utskottet bl.a. att transportinfrastrukturfrågorna hade så stor betydelse att trafikutskottet fick möjlighet att yttra sig. I sitt ställningstagande framhöll trafikutskottet att ett robust, miljöanpassat och pålitligt transportsystem på ett bra sätt ska kunna klara av både väntade och oväntade händelser och störningar. Trafikutskottet ansåg liksom regeringen att en grundläggande funktionalitet inom transportområdet är en förutsättning för att flera andra samhällsviktiga funktioner ska kunna upprätthållas vid kriser, höjd beredskap och ytterst i krig. Trafikutskottet noterade vidare att Trafikverket i sitt inriktningsunderlag inför den långsiktiga infrastrukturplaneringen för två alternativa planperioder, 2022–2033 och 2022–2037, anförde att kopplingen mellan åtgärdsplaneringen och planeringen för skydd och säkerhet, krisberedskap och höjd beredskap behöver stärkas. Trafikutskottet framhöll mot den bakgrunden att olika former för samverkan och kravställningar gentemot de privata aktörerna bör analyseras och utvecklas och betonade redan i november 2020 betydelsen av att stärka skyddet för känslig svensk infrastruktur från utländska investeringar.

Vid försvarsutskottets sammanträde den 13 april 2023 fick utskottet information om totalförsvarsaspekter på Gotlandstrafiken. Den information som lämnades satte fokus på frågor om skyddet för känslig svensk infrastruktur från utländska investeringar. Färjelinjerna mellan Gotland och fastlandet är av väsentlig betydelse för transporter av personer och varor. De är att betrakta som avgörande för kontakten mellan Gotland och fastlandet. Därför är färjelinjerna mellan Visby och Oskarshamn/Nynäshamn också att betrakta som viktiga från säkerhetssynpunkt.

Mot bakgrund av informationen från Trafikverket känner vi en oro för huruvida transporter till och från Gotland kommer att kunna upprätthållas i nödvändig omfattning vid kriser i fredstid och höjd beredskap och då ytterst i krig. Vi ser inte heller att totalförsvarsaspekter – mer än två år efter riksdagens beslut om ett övergripande mål för totalförsvaret – har fått förväntat

genomslag på Trafikverkets samverkan och kravställningar gentemot privata aktörer. Militärgeografiska faktorer tillsammans med Gotlands ökade strategiska utsatthet gör att vi bedömer att ansträngningar för att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, upprätthålla en nödvändig försörjning och bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp borde ha prioriterats högt och kanske kommit som längst i relation till Gotland. I frågor som rör känslig infrastruktur som utgör en central del av Sveriges civila försvar, likt färjeförbindelsen mellan Gotland och fastlandet, måste svenska säkerhetsintressen värnas. Detta är något som regeringen har att tillse i förhållande till Trafikverket.

BILAGA 8

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2022/23:SfU1y

Riksdagens skrivelse till regeringen – åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 21 mars 2023 att uppmana övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 och eventuella följdmotioner. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Socialförsäkringsutskottet, som i detta yttrande redovisar sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde, anser att regeringens redovisning i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser har behandlats och delar regeringens bedömningar när det gäller de tillkännagivanden som berör utskottet.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 redovisar regeringen behandlingen av 38 riksdagsskrivelser i ärenden som har beretts av socialförsäkringsutskottet. Följande 15 har enligt redogörelsen inte slutbehandlats:

- 2016/17:144 om felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen (punkt 1)
- 2019/20:171 om jämställd sjukfrånvaro (punkt 1)
- 2020/21:49 om direktåtkomst för Migrationsverket (punkt 1)
- 2020/21:302 om en utvidgad bidragsbrottslag
- 2020/21:412 om ändrade regler i utlänningslagen avseende återvändande, krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd och om möjligheten att vägra uppehållstillstånd vid anknytning på grund av ålder (punkterna 14, 19 och 27)
- 2020/21:413 om testning vid verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning och om förutsättningar att verkställa beslut om avvisning eller utvisning (punkterna 1 och 2)
- 2021/22:153 om att komma till Sverige som anhörig avseende identitetsfrågor, rättslig kvalitet och informationsutbyte (punkterna 1–3)
- 2021/22:154 om Försäkringskassans arbete med att förebygga sjukskrivning avseende Försäkringskassans ansvar och uppdrag, utvärdering av de förebyggande insatserna och aktörernas kunskap (punkterna 1–3)
- 2021/22:168 om medborgarskap avseende barns rättigheter i befrielseärenden (punkt 3)
- 2021/22:196 om utlännningar i Sverige utan tillstånd avseende åtgärder mot skuggsamhället och ekonomiskt stöd till utlännningar som vistas i Sverige utan tillstånd (punkterna 1 och 2)
- 2021/22:282 om ekonomisk familjepolitik avseende överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, dubbeldagar och företagare (punkterna 4, 5 och 11)
- 2021/22:295 om socialförsäkringsfrågor avseende informationsutbyte mellan myndigheter (punkt 27)
- 2021/22:387 om utvisning på grund av brott – ett skärpt regelverk avseende återfallsbrottslighet, inhibition och uppehållstillstånd på grund av anknytning efter brott mot familjemedlem (punkterna 7, 10 och 16)
- 2021/22:435 om åtgärder för en jämnare fördelning av boende för vissa skyddsbehövande avseende flytt mellan kommuner och ersättning till kommuner (punkterna 2 och 3)
- 2022/23:43 om digitala läkarbesök och hyrläkare i sjukskrivningsprocessen.

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Som framkommer av skrivelsen är 23 av de tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om med anledning av socialförsäkringsutskottets förslag slutbehandlade. Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller de tillkännagivanden som i skrivelsen redovisas som slutbehandlade.

Handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är beroende av tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. När det gäller de 15 tillkännagivanden som redovisas som inte slutbehandlade har utskottet förståelse för att regeringen, som tillträdde sent under hösten 2022, inte har haft möjlighet att vidta några mer omfattande åtgärder. Utskottet förutsätter emellertid att regeringen fortsätter arbetet med att bereda samtliga ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs.

När det gäller de tillkännagivanden som gjordes under riksmötena 2021/22 och 2022/23 redogör regeringen enligt utskottets mening på ett tillfredsställande sätt för det pågående arbetet och när regeringen avser att återkomma till riksdagen samt, i förekommande fall, att regeringen avser att tillsätta utredningar.

Utskottet kan i detta sammanhang notera att det äldsta, ännu inte slutbehandlade tillkännagivandet, om felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen (rskr. 2016/17:144) beslutades av riksdagen i februari 2017. I skrivelsen anges bl.a. att det genom förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen säkerställs att Försäkringskassan och vissa andra myndigheter regelbundet ska genomföra omfattningsstudier. I skrivelsen anger regeringen vidare att målet är att kunna slutbehandla tillkännagivandet i budgetpropositionen för 2024. Utskottet noterar även att Ekonomistyrningsverket nyligen lämnat en första samlad redovisning enligt förordningen i rapporten Omfattningen av felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, ESV 2023:22.

När det gäller jämställd sjukfrånvaro har riksdagen tillkännagett för regeringen att regeringen dels bör ge Försäkringskassan i uppdrag att följa upp läkarintygsskrivande, dels bör tillsätta en utredning i syfte att motverka osakliga könsskillnader i sjukfrånvaro (rskr. 2019/20:171). Av skrivelsen framgår att Försäkringskassan respektive Socialstyrelsen har fått fortsätta uppdrag att skapa förutsättningar för uppföljningar av läkarintyg på vårdenhetsnivå. Uppdragen har genomförts i dialog med företrädare för hälso- och sjukvården. Myndigheterna redovisade uppdragen i oktober 2022. Myndigheternas utredning har visat att det system som initialt bedömdes kunna användas för ändamålet inte går att använda för att följa läkarintyg på vårdgivarnivå då varje region äger och sköter driften av sina egna IT-system. Vidare anges i skrivelsen att utredningen Sjukförsäkringen i förändring – en

utvärdering (dir. 2022:64) ska slutredovisa sitt arbete senast den 1 mars 2024 och att Utredningen om läkarintygets betydelse i sjukpenningärenden (dir. 2022:63) ska slutredovisa sitt arbete senast den 7 juni 2023. Därutöver har Inspektionen för socialförsäkringen fått ett uppdrag att analysera Försäkringskassans handläggning utifrån ett likabehandlingsperspektiv. Uppdraget ska slutredovisas den 31 oktober 2024. Slutligen har Försäkringskassan i myndighetens regleringsbrev fått ett uppdrag att analysera skillnader i nyttjande av sjukförsäkringen, som ska slutredovisas den 1 april 2025. Punkten är inte slutbehandlad.

När det gäller tillkännagivandet om en analys av hur direktåtkomst för Migrationsverket förhåller sig till dataskyddsförordningen (rskr. 2020/21:49) vore det enligt utskottets mening önskvärt att regeringen anger en närmare plan för den fortsatta behandlingen. Punkten är inte slutbehandlad.

Beträffande riksdagsskrivelse 2020/21:412 om ändrade regler i utlänningslagen om återvändande, krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd och om möjligheten att vägra uppehållstillstånd vid anknytning på grund av ålder anges i skrivelsen bl.a. att utredningarna Ett ordnat initialt mottagande av asylsökande (dir. 2021:71) och Åtgärder för att stärka återvändandeverksamheten (dir. 2022:91) ska redovisa sina förslag i augusti 2023 respektive oktober 2023. Enligt direktiven ska förslag bl.a. lämnas om huruvida preskriptionstiden för avlägsnandebeslut ska förlängas och i så fall lämnas förslag på lämplig tid samt övervägas om och i så fall hur det kan säkerställas att personer som medverkar till ett återvändande inte drabbas på ett oskäligt sätt av en förlängd preskriptionstid. Den 30 juni 2022 beslutades också om ett uppdrag till Migrationsverket, där myndigheten ska redovisa hur särskilda boenden för asylsökande som fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd, s.k. återvändandecenter, skulle kunna införas. Uppdraget redovisades i januari 2023. När det gäller krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd anger regeringen i skrivelsen att det är viktigt att kraven kan införas så snart som möjligt, men att det finns skäl att invänta förslagen från den utredning som redan tillsatts. Eftersom den tidpunkt för ikraftträdandet som anges i tillkännagivandet redan är passerad kommer tillkännagivandet inte att kunna tillgodoses i den delen. När det gäller tillkännagivandet om möjligheten att vägra uppehållstillstånd vid anknytning på grund av ålder framgår att ett utkast till lagrådsremiss har upprättats som bl.a. innehåller lagförslag enligt tillkännagivandet. Utkastet har remitterats och remisstiden löpte ut den 31 mars 2023. Punkterna är inte slutbehandlade.

I fråga om tillkännagivandena om möjlighet att testa en utlännings för att kunna verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning och om nödvändiga lagändringar för att säkerställa att polisen ges förutsättningar att verkställa beslut om avvisning eller utvisning (rskr. 2020/21:413) framgår av skrivelsen att utredaren enligt kommittédirektivet Åtgärder för att stärka återvändandeverksamheten (dir. 2022:91) bl.a. ska ta ställning till om det ska införas en

möjlighet att med hjälp av tvång testa en person för covid-19 och för allmänfarliga eller samhällsfarliga sjukdomar i syfte att kunna verkställa ett avlägsnandebeslut. Utredaren ska vidare ta ställning till om Polismyndigheten och Säkerhetspolisen är i behov av ytterligare befogenheter i arbetet med att verkställa avlägsnandebeslut. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2023. Punkterna är inte slutbehandlade.

Stockholm den 27 april 2023

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Viktor Wärnick

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viktor Wärnick (M), Ludvig Aspling (SD), Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Clara Aranda (SD), Kalle Olsson (S), Mona Olin (SD), Ola Möller (S), Magnus Resare (M), Ingemar Kihlström (KD), Nima Gholam Ali Pour (SD), Annika Hirvonen (MP), Mauricio Rojas (L), Jessica Rodén (S), Caroline Högström (M), Jonny Cato (C) och Frida Tånghag (V).

BILAGA 9

Socialutskottets yttrande 2022/23:SoU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 21 mars 2023 att anmoda övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Regeringens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen följdmotion har väckts med anledning av skrivelsen.

I detta yttrande redovisar socialutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V, C, MP).

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Det har inte väckts några motioner med anledning av skrivelsen. Totalt redovisar regeringen 77 riksdagsskrivelser med beslut som riktats till regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden, varav 18 anges som slutbehandlade.

Flera av de riksdagsskrivelser som redovisas avser tillkännagivanden till regeringen. Inom socialutskottets beredningsområde redovisar regeringen totalt 145 tillkännagivanden, varav 24 tillkännagivanden redovisas som slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tagit del av regeringens redogörelse i skrivelse 2022/23:75 i de delar som berör socialutskottets beredningsområde. Utskottet noterar de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens skrivelser. När det gäller de riksdagsskrivelser som regeringen redovisar som slutbehandlade gör utskottet ingen annan bedömning än regeringen.

Utskottet noterar att regeringen i skrivelsen redovisar två tillkännagivanden som inte beslutats av riksdagen (bet. 2021/22:SoU9 punkt 9, rskr. 2021/22:128 och bet. 2021/22:SoU14 punkt 2, rskr. 2021/22:241). När det gäller båda dessa punkter röstade riksdagen med bifall till en reservation för att inte göra något tillkännagivande till regeringen.

Stockholm den 27 april 2023

På socialutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Linda Lindberg (SD), Johan Hultberg (M), Mikael Dahlqvist (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Anna Vikström (S), Anna-Lena Blomkvist (SD), Gustaf Lantz (S), Malin Höglund (M), Karin Rågsjö (V), Johnny Svedin (SD), Ulrika Westerlund (MP), Carita Boulwén (SD), Dzenan Cisija (S), Christofer Bergenblock (C), Yusuf Aydin (KD) och Mauricio Rojas (L).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (S, V, MP)

Fredrik Lundh Sammeli (S), Mikael Dahlgvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Karin Rågsjö (V), Ulrika Westerlund (MP) och Dzenan Cisić (S) anför:

Vi delar inte regeringens och utskottets bedömning att tillkännagivandet om vårdfrågor (bet. 2021/22:SoU36, rskr. 2021/22:200) är tillgodosett. Det borde därför inte redovisas som slutbehandlat. Tillkännagivandet är omfattande och behandlar bl.a. vårdplatser, samordning av vårdköer, antalet utbildningsplatser, arbetsmiljön inom vården m.m. De åtgärder som regeringen redovisar är enligt vår mening inte tillräckliga i förhållande till tillkännagivandets omfattning.

I övrigt har vi inget att invända mot utskottets ställningstagande.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (C)

Christofer Bergenblock (C) anför:

Jag delar inte regeringens och utskottets bedömning att tillkännagivandet om vårdfrågor (bet. 2021/22:SoU36, rskr. 2021/22:200) är tillgodosett. Det borde därför inte redovisas som slutbehandlat. De åtgärder regeringen redovisar är enligt min mening oprecisa och sannolikt otillräckliga. Det gäller bl.a. de delar av tillkännagivandet som rör vårdplatser, samordning av vårdköer, arbetsmiljö och företagshälsovård.

Därutöver anser jag att de fem tillkännagivanden som handlar om riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvården (bet. 2016/17:SoU19 punkt 1–5, rskr. 2016/17:346) inte heller kan anses slutbehandlade.

I övrigt har jag inget att invända mot utskottets ställningstagande.

BILAGA 10

Kulturutskottets yttrande 2022/23:KrU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts i ärendet.

I detta yttrande redovisar kulturutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets ämnesområde.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till regeringen. Totalt redovisar regeringen 18 riksdagsskrivelser med beslut som riktats till regeringen med anledning av kulturutskottets betänkanden, varav 10 anges vara slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottets genomgång av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets ämnesområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Utskottet vill, liksom tidigare, betona vikten av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser med tillkännagivanden skyndsamt och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut (se bl.a. ytr. 2020/21:KrU5y och ytr. 2021/22:KrU5y). Ansträngningar bör göras för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärderna drar ut på tiden är det angeläget att regeringen är utförlig i sin redogörelse för orsakerna till fördröjningen. Det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling. Stor tidsåtgång kan skapa en osäkerhet som kan leda till att ämnet för ett tillkännagivande kommer upp på nytt i olika sammanhang.

Utskottet noterar att det finns flera tillkännagivanden inom utskottets ämnesområde som ännu inte är tillgodosedda. Av dessa vill utskottet särskilt lyfta fram tillkännagivandena som gäller systemet med ändamålsfastigheter och kostnadshyra, finansieringen av filmpolitiken och hedersrelaterade brott.

Riksdagen fattade i december 2009 beslut om tillkännagivandet om att regeringen bl.a. bör överväga de särskilda problem som systemet med ändamålsfastigheter och kostnadshyra för med sig inom kulturområdet (bet. 2009/2010:KrU1, rskr. 2009/10:144). Det är snart 15 år sedan och det finns fortfarande ingen lösning på dessa frågor. Utskottet anser att det är mycket angeläget att hitta en modell för hur vi i Sverige kan säkerställa tillgången till scener och andra ändamålsenliga lokaler för scenkonst- och museiverksamhet.

Frågan om finansiering av filmpolitiken är av stor vikt och påverkar förutsättningarna för svensk films framtid (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Utskottet har återkommande lyft fram detta tillkännagivande och pekat på betydelsen av att regeringen vidtar tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut (se ytr. 2020/21:KrU5y och ytr. 2021/22:KrU5y). Utskottet noterar att regeringen i skrivelse 2022/23:75 anför att förnyade

överbäganden bereds i Regeringskansliet och utgär från att åtgärder i enlighet med tillkännagivandet vidtas snarast.

När det gäller tillkännagivandet som rör hedersrelaterade brott (bet. 2017/18:KrU3, rskr. 2017/18:242) vill utskottet understryka vikten av att stärka skyddet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Av regeringens redovisning i skrivelse 2022/23:75 framgår att insatser har gjorts och fortfarande görs. Detta är dock inte tillräckligt utan ytterligare åtgärder behövs. Regeringen bör enligt utskottet snarast omhänderta detta tillkännagivande.

Stockholm den 2 maj 2023

På kulturutskottets vägnar

Amanda Lind

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Amanda Lind (MP), Robert Hannah (L), Alexander Christiansson (SD), Lawen Redar (S), Kristina Axén Olin (M), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Emma Ahlström Köster (M), Jonas Andersson (SD), Ewa Pihl Krabbe (S), Peter Ollén (M), Vasiliki Tsouplaki (V), Roland Utbult (KD), Catarina Deremar (C), Leonid Yurkovskiy (SD), Carita Boulwén (SD) och Annette Rydell (S).

BILAGA 11

Trafikutskottets yttrande 2022/23:TU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Den 31 maj 2023 beslutade konstitutionsutskottet att ge övriga utskott möjlighet att yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Trafikutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdagsskrivelser som har riktats till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden.

Utskottet anser att regeringens redogörelse i allt väsentligt är korrekt och ger en rättvisande bild av hur regeringen har behandlat de riksdagsskrivelser och tillkännagivanden som framställts med anledning av trafikutskottets betänkanden. Utskottet konstaterar dock att det finns ett stort antal tillkännagivanden som har beretts under lång tid och anser därför att det är angeläget att regeringen agerar skyndsamt för att respektera de majoritetsbeslut som riksdagen fattat.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V, MP).

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden3
 Regeringens skrivelse3
 Utskottets ställningstagande6
Avvikande meningar.....8
 1. Behandlingen av tillkännagivandet om Bromma flygplats (S, V, MP).....8
 2. Behandlingen av tillkännagivandet om en översyn av väglagen (MP)8
Bilaga 1
Regeringens hantering av slutbehandlade tillkännagivanden 10
Bilaga 2
Regeringens hantering av tillkännagivanden under fortsatt beredning 18

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

Enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder den har vidtagits med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till regeringen. I skrivelse 2022/23:75 redovisar regeringen därmed hur den hanterat de riksdagsskrivelser som den mottagit. Regeringens redovisning omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2022.

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisar regeringen beslut och beredningsläge för sammanlagt 42 riksdagsskrivelser som framställts med anledning av utskottets betänkanden. Regeringen gör gällande att 19 av dessa riksdagsskrivelser har slutbehandlats under det gångna året, medan 23 är under fortsatt beredning. Detta framgår av Tabell 1.

Tabell 1 Riksdagsskrivelser med anledning av trafikutskottets betänkanden som redovisas i regeringens skrivelse

Riksmöte	Antal skrivelser	Slutbehandlade	Under beredning
2004/05	1	-	1
2005/06	1	-	1
2012/13	1	-	1
2013/14	1	-	1
2014/15	2	1	1
2015/16	1	1	-
2016/17	3	1	2
2017/18	3	-	3
2018/19	5	3	2
2019/20	3	-	3
2020/21	4	1	3
2021/22	14	9	5
2022/23	3	3	-
<i>Antal</i>	<i>42</i>	<i>19</i>	<i>23</i>

Med anledning av de totalt 42 riksdagsskrivelserna redovisar regeringen beredningsläget för sammanlagt 38 tillkännagivanden som riksdagen riktat till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden. Styckena nedan redogör närmare för de tillkännagivanden som regeringen redovisar som slutbehandlade respektive under fortsatt beredning. Därefter följer några rader om de övriga ärendetyper som regeringen bereder med anledning av riksdagsskrivelserna.

Slutbehandlade tillkännagivanden

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisar regeringen elva tillkännagivanden som slutbehandlade (i lika många riksdagsskrivelser). Sex av de slutbehandlade tillkännagivandena härrör från äldre riksmöten (t.o.m. 2019/20). Regeringen har tidigare redovisat tillkännagivandena som slutbehandlade i en proposition respektive en skrivelse.

Tabell 2 listar de slutbehandlade tillkännagivandena, medan bilaga 1 innehåller en närmare redogörelse för det arbete som regeringen har utfört med anledning av respektive tillkännagivande.

Tabell 2 Slutbehandlade tillkännagivanden

Riksmöte	Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande	Redovisad slutbehandling
2014/15	2014/15:206	Lastbilers och bussars längd och vikt	Prop. 2022/23:1
2015/16	2015/16:226	Bromma flygplats	Prop. 2022/23:1
2016/17	2016/17:238	Långa lastbilar	Prop. 2022/23:1
2018/19	2018/19:176	Regional samverkan	Skr. 2022/23:261
	2018/19:258	Inlandssjöfart och kustsjöfart	Prop. 2022/23:1
	2018/19:277	Riksrevisionens rapport om fyrstegsprincipen	Skr. 2022/23:261
2020/21	2020/21:162	Översyn av väglagen	Skr. 2022/23:261
	2020/21:379	Utbildningsverksamhet	Prop. 2022/23:1
	2020/21:409	Särskilt om anskaffning av isbrytare	Skr. 2022/23:261
2021/22	2021/22:81	Det nationella basutbudet av flygplatser	Prop. 2022/23:1
	2021/22:229	Projektet Stockholm–Oslo	Skr. 2022/23:261
Antal	11	11	

Tillkännagivanden under fortsatt beredning

Regeringen uppger att 27 tillkännagivanden i totalt 22 riksdagsskrivelser inom trafikutskottets beredningsområde är under fortsatt beredning. Av dessa hör 17 till äldre riksmöten (t.o.m. 2019/20). För ett par tillkännagivanden redogör regeringen för ärendets fortsatta beredning samt för när tillkännagivandet beräknas vara slutbehandlat.

Tillkännagivandena finns samlade i Tabell 3. Bilaga 2 innehåller en beskrivning av det arbete som regeringen hittills har utfört med anledning av tillkännagivandena och, i förekommande fall, den fortsatta beredningsprocessen.

Tabell 3 Tillkännagivanden under fortsatt beredning

Riksmöte	Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande	Beräknad slutbehandling
2004/05	2004/05:178	Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar	-
2012/13	2012/13:259	Flygtrafikledningstjänst	2024
2013/14	2013/14:372	Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur	-
2014/15	2014/15:144	En strategi för luftfarten	-
2016/17	2016/17:101	Regionala flygplatser	-
	2016/17:185	En strategi för luftfarten	-
2017/18	2017/18:104	En strategi för luftfarten	-
		Regionala flygplatser	-
	2017/18:198	Ett gemensamt europeiskt luftrum	2023
	2017/18:324	Självkörande fordon	-
2018/19	2018/19:165	Fördjupad översyn av förarutbildningen	-
	2018/19:259	Mätarställningen på bilar	-
2019/20	2019/20:74	Instansordning vid överklagan	-
	2019/20:223	Självkörande fordon	-
		Tunga transporter	-
	2019/20:323	Synfälsdefekter och dispens	-
2020/21	2020/21:334	Framtiden för Bromma och Arlanda flygplats	-
	2020/21:379	Lagens omfattning	-
		Utfärdare av förarbevis	-
	2020/21:409	Utbyggnaden av laddinfrastruktur	-
2021/22	2021/22:152	Miljökontroll i fordonsbesiktningen	-
		Vinterväghållning	-
	2021/22:229	Längre och tyngre tåg	-
	2021/22:280	Elsparkeyklar och hyrcyklar	-
	2021/22:369	Kostnadskontroll i infrastrukturprojekt	-
	2021/22:451	Tidsgräns och grunder för klampning	-
		Samordning av myndigheternas arbete	-
<i>Antal</i>	22	27	

Övriga ärendetyper

I skrivelsen redovisar regeringen beredningsläget för samtliga riksdags-skrivelser. Detta innebär att regeringens skrivelse också omfattar riksdags-skrivelser utan tillkännagivanden, t.ex. rena lagstiftningsärenden där regeringen utfärdat lagar eller beslut om förordningar till följd av riksdagens beslut. Av de totalt 19 slutbehandlade riksdagsskrivelserna inom trafik-utskottets beredningsområde är tio lagstiftningsärenden.

Riksdagsskrivelse 2022/23:86 om utgiftsområde 22 Kommunikationer är ett exempel på en annan ärendetyp. I skrivelsen har riksdagen godkänt regeringens förslag om anslagen för 2023, varpå regeringen har fattat beslut om regleringsbrev.

Därutöver handlar en av de ännu inte slutbehandlade riksdagsskrivelserna (rskr. 2005/06:308) om att riksdagen godkänt vad regeringen föreslagit i propositionen Moderna transporter (prop. 2005/06:160) om krav på förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar. Detta innebär att regeringen ännu inte utfärdat de lagar som den själv föreslagit och som riksdagen godkänt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tagit del av regeringens redogörelser i skrivelse 2022/23:75 i de delar som berör utskottets beredningsområde. Utskottet noterar att regeringen i årets skrivelse redovisar beredningsläget för totalt 42 riksdagsskrivelser inom utskottets beredningsområde. Skrivelserna innehåller sammanlagt 38 tillkännagivanden som riksdagen riktat till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden. Utskottet konstaterar att regeringen redovisar 19 skrivelser innehållande 11 tillkännagivanden som slutbehandlade, medan 23 skrivelser med sammanlagt 27 tillkännagivanden är under fortsatt beredning.

Utskottet anser att regeringens redogörelser i allt väsentligt ger en formellt korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom trafikutskottets beredningsområde har behandlats.

Utskottet noterar att regeringen redovisade sex av tillkännagivandena som slutbehandlade i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1), medan fem tillkännagivanden redovisades som slutbehandlade i skrivelsen om nationell plan (skr. 2021/22:261). Utskottet påminner om att det vid beredningen av både budgetpropositionen och regeringens skrivelse inte hade några invändningar mot regeringens bedömning (se bet. 2022/23:TU1 respektive 2022/23:TU4).

Med anledning av det som anförs i den avvikande meningen om behandlingen av tillkännagivandet om Bromma flygplats (rskr. 2015/16:226) vill utskottet understryka att regeringen enligt tillkännagivandet bör verka för en fortsatt utveckling av Bromma flygplats. Utskottet delar regeringens bedömning att Bromma har stor betydelse för tillgängligheten för såväl Stockholmsregionen som övriga landet och välkomnar således att regeringen nu tydligt deklarerat sin avsikt att följa det majoritetsbeslut som riksdagen fattat om att bevara Bromma flygplats.

Liksom tidigare år konstaterar utskottet att regeringen lämnar utförliga redogörelser för sin behandling av riksdagens tillkännagivanden. Utskottet välkomnar detta. När det gäller tillkännagivanden under fortsatt beredning noterar utskottet att redogörelserna främst innehåller information om vidtagna åtgärder. Enbart i vissa enstaka fall redogör regeringen för den fortsatta beredningen av ett ärende eller när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat, såsom återges i tabell 3. Utskottet vill, liksom förra året, därför

understryka vikten av att regeringen i möjligaste mån redovisar planerade åtgärder och när ett tillkännagivande kan förväntas vara slutbehandlat.

Utskottet noterar även att 17 av de totalt 28 tillkännagivandena under fortsatt beredning hör till äldre riksmöten (t.o.m. 2019/20). Utskottet konstaterar därmed att det finns ett antal tillkännagivanden som regeringen har berett under lång tid. Utskottet är medvetet om att handläggningstiden kan bero på tillkännagivandets innehåll men anser likväl att regeringen måste hantera tillkännagivanden som en majoritet i riksdagen ställt sig bakom på ett skyndsamt sätt. Att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år bör inte förekomma annat än i undantagsfall.

Stockholm den 25 april 2023

På trafikutskottets vägnar

Ulrika Heie

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulrika Heie (C), Thomas Morell (SD), Gunilla Svantorp (S), Jimmy Ståhl (SD), Åsa Karlsson (S), Sten Bergheden (M), Kadir Kasirga (S), Helena Gellerman (L), Carina Ödebrink (S), Ann-Sofie Lifvenhage (M), Linda W Snecker (V), Magnus Oscarsson (KD), Oskar Svärd (M), Daniel Helldén (MP), Johanna Rantsi (M), Jamal El-Haj (S) och Carl Nordblom (M).

Avvikande meningar

1. Behandlingen av tillkännagivandet om Bromma flygplats (S, V, MP)

Gunilla Svantorp (S), Åsa Karlsson (S), Kadir Kasirga (S), Carina Ödebrink (S), Linda W Snecker (V), Daniel Helldén (MP) och Jamal El-Haj (S) anför:

Vi anser att skrivelsen i huvudsak beskriver regeringens hantering av riksdagens tillkännagivande på ett tillfredsställande sätt, förutom när det gäller arbetet med anledning av tillkännagivandet om Bromma flygplats (rskr. 2015/16:226). Vi menar att regeringen här inte redogör för väsentliga delar i det gedigna utredningsarbete som utförts angående framtiden för Bromma flygplats, bl.a. av Swedavia AB.

I skrivelsen nämner regeringen att Swedavia under 2020 presenterade en konsekvensanalys om den fortsatta driften av Bromma flygplats. Regeringen nämner däremot inte att Swedavia i analysen bedömer att det under rådande marknadsförutsättningar inte är affärsmässigt motiverat att driva Bromma flygplats vidare. Vi anser att det är anmärkningsvärt att regeringen inte redovisar denna information, samt att regeringen inte beskriver hur den avser att agera med anledning av detta.

Regeringen nämner också i skrivelsen att en utredning presenterades under 2021 om avvecklingen av Bromma flygplats. Inte heller här redovisar regeringen det som utredningen kommit fram till, t.ex. att Arlanda flygplats har kapacitet att ta emot de flyg som i dag trafikerar Bromma, inklusive samhällsviktiga lufttransporter såsom ambulansflyg.

Vi menar således att regeringen i skrivelsen ignorerat väsentliga delar i de underlag som inkommit och därmed varken lämnat en utförlig beskrivning eller en rättvisande bild av hur ärendet Bromma flygplats har beretts. Regeringen borde ta till sig av det gedigna utredningsmaterial som finns tillgängligt och, i linje med det, verka för att verksamheten vid Bromma flygplats avvecklas.

Riksdagens tillkännagivande bör enligt vår mening därför anses som slutbehandlat med hänvisning till att det inte är motiverat att verka för en fortsatt utveckling av Bromma flygplats.

2. Behandlingen av tillkännagivandet om en översyn av väglagen (MP)

Daniel Helldén (MP) anför:

Jag anser att regeringens skrivelse inte hanterar tillkännagivandet om en översyn av väglagen (rskr. 2020/21:162) på ett godtagbart sätt. Jag menar att

regeringens förslag vilar på en felaktig bedömning av möjligheten att anlägga cykelvägar runt om i landet.

Tillkännagivandet syftar till att förmå regeringen att återkomma med förslag som gör det möjligt att anlägga friliggande cykelvägar, dvs. utan krav på direkt anslutning till vägar avsedda för motortrafik. Dagens lagstiftning, eller tolkningen av denna, gör att nya vägar för motorfordon har ett förenklat förfarande när det gäller markåtkomst, till skillnad från cykelvägar. Tillkännagivandet syftar till att avlägsna denna uppdelning, vilket kan ske antingen via en ändring i lagen eller via en enklare omtolkning av begreppet "allmän samfärdsel".

Regeringen anför att det redan finns redskap för bl.a. kommunerna att få markåtkomst genom detaljplaneringsprocesser, varför den bedömer det som ett onödigt arbete att ge cykelvägar samma planeringsstatus som bilvägar. Som underlag hänvisar regeringen till en promemoria från Trafikverket.

Jag konstaterar att regeringen saknar förståelse för planeringsprocessernas utformning och arbetsbelastningen i Sveriges kommuner samt hur detta hindrar utvecklingen av cykelvägnätet i landet. Hade det varit oviktigt hur lagen är utformad skulle inte vägar för motorfordon, det som kallas allmän samfärdsel, ha en annan status.

Samtidigt är det inte bara kommunerna som påverkas av uppdelningen mellan olika typer av vägar. Även Trafikverkets arbete hämmas när det gäller möjligheten att på ett effektivt sätt bygga fristående cykelvägar vid vägprojekt.

Jag menar därför att det behövs ett omtag från regeringens sida. Regeringen borde ta in kommunernas erfarenheter och bedöma de problem som lagen skapar, även för Trafikverket, vid anläggande av cykelvägar.

I och med detta anser jag att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

BILAGA 1

Regeringens hantering av slutbehandlade tillkännagivanden

Lastbilers och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206)

Riksdagsskrivelse 2014/15:206 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt behöver utarbeta nödvändiga regeländringar så att lastbilar med en bruttovikt på upp till 74 ton tillåts trafikera de delar av det allmänna vägnätet som har tillräcklig bärighet. Tillkännagivandet anger också att det behövs en generösare dispensgivning och fortsatt utredning när det gäller frågan om att tillåta fordonsekipage på upp till 30 meter.

Lastbilers bruttovikt

Regeringen beslutade i februari 2017 om propositionen Godstrafikfrågor. I propositionen föreslår regeringen en ny bärighetsklass, BK4, som gör det möjligt med tyngre fordon och fordonskombinationer. Riksdagen har i enlighet med regeringens förslag fattat beslut om att införa en ny bärighetsklass i lagen om vägtrafikdefinitioner.

Efter att regeringen beslutat om ändringar i trafikförordningen och vägmärkesförordningen som trädde i kraft den 1 april 2018 öppnade de första statliga BK4-vägarna för trafik samma år. Trafikverkets ambition är att det statliga vägnätet som har bärighetsklass BK4 ska utvecklas från nuvarande ca 20 procent till uppemot 40 procent i slutet av 2025. Regeringen framhåller vidare att finansiering genom den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2018–2029 gör det möjligt att öppna 70–80 procent av de viktigaste statliga vägarna för BK4 fram till 2029.

Längre fordonsekipage

I november 2017 beslutade regeringen om ändringar i trafikförordningen för att möjliggöra färd med längre och tyngre fordon eller fordonståg under en provperiod. Ändringarna trädde i kraft i februari 2018, och regeringen menar att de ger bättre förutsättningar för att utveckla nya tekniker och konstruktioner. Regeringen gav även den 30 augusti 2018 i uppdrag åt Trafikverket att analysera om och var längre lastbilar bör tillåtas på det svenska vägnätet, vilket Trafikverket redovisade den 29 mars 2019. Redovisningen remitterades därefter.

Den 25 augusti 2022 beslutade regeringen om ändringar i dels trafikförordningen, dels förordningen om elektroniskt kungörande av vissa trafikföreskrifter. Syftet var att möjliggöra för fordonsekipage på upp till 34,5 meter att köra på det vägnät som Trafikverket har pekat ut (ungefär 450 mil väg som kan öppnas för dessa fordon fram till 2025). Förordningsändringarna träder i kraft den 31 augusti 2023.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Bromma flygplats (rskr. 2015/16:226)

Riksdagsskrivelse 2015/16:226 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för en fortsatt utveckling av Bromma flygplats.

Regeringen påminner inledningsvis om att den tidigare regeringen i december 2015 beslutade att uppdraget för den statliga samordnaren för Bromma flygplats skulle begränsas till att pröva förutsättningarna för att utveckla flygkapacitet och öka möjligheterna till bostadsbebyggelse i Stockholmsregionen. Övriga delar av uppdraget upphörde därmed. Den statliga samordnaren redovisade i april 2016 rapporten Mer flyg och bostäder, som remissbehandlades. Regeringen beslutade även i januari 2017 om en nationell flygstrategi.

I maj 2017 beslutade regeringen att inrätta Arlandarådet, ett rådgivande organ för utbyte av erfarenheter mellan regeringen och företrädare för myndigheter, statligt ägda bolag och den offentliga sektorn, näringslivet, intresseorganisationer, forskning och akademi m.fl. Syftet med Arlandarådet var att bidra till regeringens arbete med att långsiktigt utveckla Arlanda flygplats ur ett helhetsperspektiv som omfattar flygplatsen, lufrummet samt anslutande transporter och infrastruktur på marken, men också tillgången till andra flygplatser i Stockholmsregionen. Arlandarådets arbete avslutades den 31 mars 2019.

I september 2020 redovisade Swedavia AB en konsekvensanalys om den fortsatta driften av Bromma flygplats. Konsekvensanalysen har remissbehandlats.

Den 27 april 2021 gav Regeringskansliet en utredare i uppdrag att ta fram underlag inför en avveckling av driften av och verksamheterna vid Bromma flygplats. Utredaren redovisade sitt uppdrag den 31 augusti 2021 i promemorian Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet. Promemorian har remissbehandlats.

Regeringen påminner avslutningsvis om att den i budgetpropositionen för 2023 konstaterade att Bromma flygplats har stor betydelse för tillgängligheten för såväl Stockholmsregionen som övriga landet, vilket betyder att flygplatsen är viktig för t.ex. näringslivet och företagandet. Regeringen anför därför att Bromma flygplats ska bevaras. Regeringen noterar slutligen att Swedavia AB ansvarar för drift och utveckling av Bromma flygplats.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Långa lastbilar (rskr. 2016/17:238)

Riksdagsskrivelse 2016/17:238 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör se över hur längre fordonståg i högre utsträckning kan tillåtas på det svenska vägnätet.

Ovanstående skrivningar om tillkännagivandet om lastbilers längd och vikt (rskr. 2014/15:206) innehåller en närmare redogörelse för regeringens arbete med tillkännagivandet.

Regeringen konstaterar att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Regional samverkan (rskr. 2018/19:176)

Riksdagsskrivelse 2018/19:176 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för ökad samverkan vid lokala, regionala och statliga infrastrukturinvesteringar.

Den nationella planen för 2022–2033

Den 25 juni 2020 gav regeringen Trafikverket m.fl. i uppdrag att ta fram inriktningsunderlag inför arbetet med den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033. I uppdraget betonar regeringen att den nationella infrastrukturplaneringen behöver samspela väl med den fysiska samhällsplaneringen i stort samt att nära kopplingar finns till annan infrastrukturplanering som större hamnar och flygplatser, stadsutveckling och bostadsplanering. Trafikverket skulle därför beskriva hur samordning med annan fysisk planering på lokal och regional nivå kommer att hanteras i den fortsatta planeringen.

Den 7 juni 2022 fastställde regeringen den nationella planen. I beslutet anger regeringen att Trafikverket ska samverka med kommuner och regioner och även medverka i genomförandet av det regionala utvecklingsarbetet, inom ramen för utvecklingen av såväl de nya stambanorna som andra objekt, genom väl fungerande rutiner, arbetssätt och samverkansformer som tillvaratar och möjliggör nationellt, regionalt och lokalt inflytande.

Regeringens propositioner

Regeringen påminner om att propositionen En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan innehåller en redogörelse för regeringens bedömning om att samordningen i den fysiska planeringen mellan lokal, regional och nationell nivå bör förbättras. Regeringen anför i propositionen att en förutsättning för detta är att det finns en samsyn mellan de olika nivåerna om de övergripande målsättningarna med planeringen samt att roller och ansvar är väl definierade.

I propositionen Framtidens infrastruktur – hållbara investeringar i hela Sverige (prop. 2020/21:151) gjorde regeringen förtydliganden om regional samverkan och slog bl.a. fast att Trafikverket ska samverka med andra aktörer och vidta åtgärder i syfte att nå de transportpolitiska målen. Vidare konstaterade regeringen att ett arbetssätt med samverkan och samarbete mellan Trafikverket och andra parter är centralt för att tillsammans nå önskad effekt, inte minst när det gäller lokaliserings- och markanvändningsfrågor. Regeringen anförde också att Trafikverket i samhällsplaneringen ska säkra att den statliga transportinfrastrukturen utformas så att den möjliggör en samverkan med övrig infrastruktur och främjar ett effektivt nyttjande av alla trafikslag.

Övriga åtgärder

Regeringen framhåller att Boverket under 2020, på regeringens uppdrag, publicerade en ny nationell vägledning för en utvecklad planering och samordning av godstransporter som är riktad till kommuner, länsstyrelser samt regionala organ. Vägledningen tar sikte på att underlätta den lokala och regionala infrastrukturplaneringen. Regeringen gav även den 29 april 2021 Statskontoret i uppdrag att utvärdera förhandlingsuppdrag som metod för att lösa stora samhällsutmaningar som kräver att statlig transportinfrastrukturplanering samordnas med lokal och regional samhällsplanering. Statskontoret redovisade uppdraget den 29 juni 2022.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Inlandssjöfart och kustsjöfart (rskr. 2018/19:258)

Riksdagsskrivelse 2018/19:258 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör fortsätta att prioritera arbetet med att främja vattenvägarna och underlätta för mer pråmtrafik för att öka andelen hållbara transporter.

Den nationella samordnaren för inrikes sjöfart och närsjöfart

Under 2019 utsåg regeringen en nationell samordnare för inrikes sjöfart och närsjöfart. Regeringen tog även emot Trafikverkets rapport Handlingsplan för inrikes sjöfart och närsjöfart - 62 åtgärder för ökad inrikes sjöfart och närsjöfart. Femton av åtgärderna rör inlandssjöfart. Regeringen meddelar att den övergripande statusen för handlingsplanen är att 35 åtgärder är klara och att övriga åtgärder pågår enligt plan.

Inom ramen för samordnarens arbete lyfter regeringen dels att Trafikverket 2019 presenterade uppdraget Analys av torrhamnar och avlastningskajer för sjöfart på inre vattenvägar, dels att Trafikverket i september 2021 redovisade rapporten Tilläggsuppdrag hamnar. Fokus i den senare rapporten är hamnars utveckling för att öka omställningen till fossilfrihet hos sjöfartssektorn samt hur hamnars avgiftsuttag påverkar konkurrenskraften för sjöfarten.

Via samordnaren fick Trafikverket i januari 2022 i uppdrag att bl.a. föra en dialog med Sveriges Hamnar och Sjöfartsverket med målsättningen att få till stånd en likvärdig tillämpning av hamn- och farledsavgifterna när det gäller miljö- och klimatstyrningsincitamenten. Den 30 mars 2022 presenterade Trafikverket även sin årliga redovisning av regeringsuppdraget om att inrätta en nationell samordnare. Den nationella samordnarens uppdrag löper t.o.m. 2024.

Ekobonusen

Regeringen påminner om att den inrättat en s.k. ekobonus som syftar till att ersätta vägtransporter med sjötransporter. I budgetpropositionen för 2021 föreslog regeringen en förlängning av möjligheten att ansöka om ekobonus

t.o.m. 2022, och riksdagen avsatte för detta ändamål 50 miljoner kronor per år för perioden 2020–2022.

I budgetpropositionen för 2022 föreslog regeringen en förlängd och breddad ekobonus om totalt 300 miljoner kronor under perioden 2022–2024. Syftet var att påskynda effektiviseringen vid omlastning av gods och stimulera till nya transportlösningar. Den breddade ekobonusen måste godkännas av Europeiska kommissionen innan den kan införas. Regeringen framhåller även att den föreslog att anslaget om klimatpremier inom utgiftsområde 20 skulle öka med 100 miljoner kronor 2022. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget.

Övriga åtgärder

Regeringen påminner om att Transportstyrelsen tidigare pekat ut ett antal inre vattenvägar i Sverige och informerat EU-kommissionen om dessa. EU-kommissionen antog en delegerad akt i april 2021 med reviderade bilagor till direktiv (EU) 2016/1629 om tekniska krav för fartyg i inlandssjöfart, där de nya utpekade inre vattenvägarna återfinns. Detta innebär att fartyg som är certifierade nu har fler inre vattenvägar i Sverige att segla på.

Slutligen framhåller regeringen att Trafikverket under 2021 publicerade ett kartverktyg som beskriver omlastningsplatser för järnväg och sjöfart i Sverige och omfattar 146 hamnar, med fokus på den fysiska anläggningen. Kartverktyget är ett resultat av regeringens uppdrag att verka för bättre förutsättningar för godstransporter på järnväg och med fartyg.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Riksrevisionens rapport om fyrstegsprincipen (rskr. 2018/19:277)

Riksdagsskrivelse 2018/19:277 innehåller ett tillkännagivande om tillämpningen av fyrstegsprincipen.

Regeringens propositioner

Regeringen pekar inledningsvis på att den i propositionen En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan aviserat att den i större utsträckning avser att prioritera kostnadseffektiva åtgärder som påverkar transportefterfrågan och val av transportsätt (steg 1) samt åtgärder som medför ett mer effektivt nyttjande av befintlig infrastruktur (steg 2). Detta upprepade regeringen även i uppdraget till Trafikverket att ta fram det inriktningsunderlag som utgjort underlag för propositionen Framtidens infrastruktur – hållbara investeringar i hela Sverige. I propositionen anger regeringen att fyrstegsprincipen ska vara vägledande för planeringen av infrastrukturåtgärder och att den är en viktig utgångspunkt för förslagen till ekonomiska ramar och deras fördelning.

Trafikverkets arbete med fyrstegsprincipen

Regeringen konstaterar att Trafikverket har genomfört ett omfattande utvecklingsarbete när det gäller arbetssätt och systemstöd kring trafikslagsövergripande åtgärdsvalsstudier i enlighet med fyrstegsprincipen, i linje med Riksrevisionens rekommendationer i granskningsrapporten Fyrstegsprincipen inom planeringen av transportinfrastruktur – tillämpas den på avsett sätt? Regeringen meddelar att den har följt Trafikverkets arbete på detta område.

Regeringen gav den 23 juni 2021 Trafikverket i uppdrag att ta fram förslag till en ny nationell plan för 2022–2033. Av Trafikverkets förslag framgår att fyrstegsprincipen har tillämpats för att säkerställa en god resurshushållning och för att åtgärderna ska bidra till en hållbar samhällsutveckling. Principen är även inbyggd i den metodik som Trafikverket tillämpar för de förberedande studier som ligger till grund för föreslagna investeringar.

Den 7 juni 2022 fastställde regeringen den nationella planen. I beslutet konstaterar regeringen återigen att fyrstegsprincipen är vägledande för planeringen av infrastrukturåtgärder och en viktig utgångspunkt för de ekonomiska ramarna och deras fördelning. Vidare anger regeringen att Trafikverket ska fortsätta att verka för fyrstegsprincipens tillämpning i ett fungerande samspel mellan nationell transportinfrastrukturplanering och fysisk planering på lokal och, i vissa län, regional nivå.

Regeringen har också i Trafikverkets regleringsbrev för budgetåret 2022 gett Trafikverket i uppdrag att redovisa vilka steg 1- och steg 2-åtgärder som kan finansieras med medel från den nationella planen respektive länsplanerna för regional transportinfrastruktur och vilka som inte kan finansieras på detta sätt och skälen till detta. Trafikverket redovisade uppdraget den 19 december 2022.

Slutligen påminner regeringen om att Trafikverket har ansvar för att utveckla, förvalta och tillämpa metoder och modeller för samhällsekonomiska analyser inom transportområdet. Trafikanalys ska kontinuerligt följa Trafikverkets arbete. Regeringen meddelar att den löpande tar del av Trafikanalys redovisning och har inte sett behov av att återkomma med kompletterande regeringsuppdrag inom området.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Översyn av väglagen (rskr. 2020/21:162)

Riksdagsskrivelse 2020/21:162 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag som gör det möjligt att anlägga friliggande cykelvägar utan krav på direkt anslutning till vägar avsedda för motortrafik.

Regeringen återger att den i maj 2018 gav Trafikverket i uppdrag att utreda om, och i så fall hur, frågan om markåtkomst utgör ett hinder för tillkomsten av cykelvägar eller i genomförandet av regionala cykelplaner. Uppdraget redovisades den 11 januari 2021 i rapporten Utgör markåtkomst ett hinder för tillkomsten av cykelvägar? Trafikverkets samlade bedömning i rapporten var

att aktörer ofta upplever att framkomligheten i cykelprojekten hindras av svårigheter att få åtkomst till mark. I de flesta fall kunde dock frågan ha lösts genom att kommunen tagit fram en detaljplan i enlighet med plan- och bygglagen, då det i många fall inte är en brist som ålegat Trafikverket att lösa. Rapporten visar även att det är mycket få fall där det på grund av väglagens regler inte varit möjligt att anlägga en cykelväg. Rapporten visar tvärtom att det, i de fall som åtgärden inte har vidtagits, till en övervägande del går att relatera till bristande finansiering eller prioritering.

Regeringens bedömer därför att det redan i dag finns verktyg för att anlägga friliggande cykelvägar utan direkt anknytning till vägar avsedda för motortrafik. Kommuner ansvarar för planering, byggande och drift av det kommunala gatunätet och det allmänna vägnätet inom kommunala väghållningsområden. I övrigt visar Trafikverkets rapport att det i övervägande fall är bristande finansiering och prioriteringar som gjort att projekt inte har förverkligats.

Regeringen påminner i sammanhanget om att den i den nationella planen för perioden 2022–2033 har beslutat om utökade satsningar på cykelåtgärder och gett Trafikverket i uppdrag att fördela upp till 2,7 miljarder kronor av medlen för trimningsåtgärder till en särskild pott för cykelåtgärder längs stamvägnätet. Av dessa medel ska Trafikverket fördela upp till 1 miljard kronor under perioden 2022–2027 till samfinansiering av länsplanernas cykelåtgärder med upp till 50 procent. Genom de förbättrade möjligheterna till finansiering av cykelinfrastruktur får regionerna enligt regeringen bättre förutsättningar att prioritera och finansiera cykelvägar på det sätt som efterfrågas.

Mot bakgrund av ovanstående avser regeringen inte att återkomma med något förslag om lagändringar. Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Utbildningsverksamhet (rskr. 2020/21:379)

Riksdagsskrivelse 2020/21:379 innehåller tre tillkännagivanden som relaterar till förarbevis för vattenskoter. Ett av dessa handlar om att ge båtlivets befintliga utbildningsorganisation och andra externa aktörer möjlighet att utbilda och examinera för förarbevis.

Regeringen påminner inledningsvis om att lagen (2021:626) om förarbevis för vattenskoter trädde i kraft fullt ut den 1 maj 2022. Enligt lagen finns det inget som hindrar båtlivets utbildningsorganisationer och andra berörda aktörer att utbilda och att examinera för förarbevis för vattenskoter.

Den 31 mars 2022 gav regeringen Transportstyrelsen i uppdrag att senast den 29 april 2022 informera båtlivets utbildningsorganisationer och andra berörda aktörer om lagens innebörd. Transportstyrelsen höll den 27 april 2022 ett informationsmöte med de berörda.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Särskilt om anskaffning av isbrytare (rskr. 2020/21:409)

Riksdagsskrivelse 2020/21:409 innehåller ett tillkännagivande om att nya isbrytare bör finansieras inom den ekonomiska ramen för åtgärder i den statliga transportinfrastrukturen.

Regeringen framhåller att den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033 fastställdes den 7 juni 2022. I beslutet ingår medel för investering i nya isbrytare.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Det nationella basutbudet av flygplatser (rskr. 2021/22:81)

Riksdagsskrivelse 2021/22:81 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör hämta in riksdagens godkännande innan ändringar genomförs i det nationella basutbudet av flygplatser.

Regeringen påminner om att den i budgetpropositionen för 2023 anförde att Bromma flygplats ska bevaras. Regeringen konstaterar därför i propositionen att tillkännagivandet inte i nuläget medför något behov av ytterligare åtgärder från regeringens sida.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Projektet Stockholm–Oslo (rskr. 2021/22:229)

Riksdagsskrivelse 2021/22:229 innehåller ett tillkännagivande om att utreda möjligheterna att etappvis utveckla stråket Stockholm–Oslo samt ge förslag på hur åtgärderna kan finansieras.

Regeringen uppger att den i juni 2022 gav Trafikverket i uppdrag att tillsammans med norska Jernbanedirektoratet utreda förutsättningarna för att etappvis utveckla stråket Stockholm–Oslo. Utredningen ska också ge förslag på hur åtgärderna kan finansieras. Trafikverket redovisade uppdraget till Regeringskansliet den 1 oktober 2022.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

BILAGA 2

Regeringens hantering av tillkännagivanden under fortsatt beredning

Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar (rskr. 2004/05:178)

Riksdagsskrivelse 2004/05:178 innehåller trafikutskottets äldsta tillkännagivande som regeringen fortfarande bereder. I tillkännagivandet framför riksdagen att regeringen snarast bör låta utreda förutsättningarna för obligatorisk utbildning och förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar.

Regeringen påminner inledningsvis om att frågan om kompetensbevis och hastighetsbegränsningar för fritidsbåtar behandlades i propositionen Moderna transporter. Regeringen utarbetade och remitterade även under 2008 en departementspromemoria om behörighetsbevis för fritidsbåtar och fritidsskepp

Under 2013 redovisade Havs- och vattenmyndigheten ett regeringsuppdrag om att kartlägga olägenheter från vattenskotrar och andra mindre motordrivna farkoster. Myndigheten skulle även analysera behoven av en särskild reglering för sådana farkoster. Under 2016 respektive 2018 remitterade regeringen dels en promemoria med förslag om obligatoriskt förarbevis för att få framföra vattenskotrar, dels en promemoria med förslag om åldersgräns för att få framföra vattenskotrar. I april 2019 beslutade regeringen om en ändring i förordningen om användning av vattenskotrar som innebär att en vattenskotrar får framföras endast av den som har fyllt 15 år.

I april 2021 beslutade regeringen om propositionen Förarbevis för vattenskotrar, vilken riksdagen antog i juni 2021. Lagen trädde i kraft den 1 maj 2022 och innebär att en vattenskotrar får framföras endast av den som har ett förarbevis samt att förarbevis får utfärdas till den som har fyllt 15 år och har genomgått föreskriven utbildning med godkänt resultat.

Regeringen uppger att den avser att fortsätta analysera frågan om förarbevis för andra typer av fritidsbåtar, då flera remissinstanser som svarade på remissen om förarbevis för vattenskotrar förordar detta.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Flygtrafikledningstjänst (rskr. 2012/13:259)

Riksdagsskrivelse 2012/13:259 innehåller ett tillkännagivande om att den lokala flygtrafikledningen även fortsättningsvis enbart ska utövas av Luftfartsverket på Swedavias flygplatser, de militära flygplatserna och flygplatser som Försvarsmakten har ett stort behov av samt flygplatser inom samfälliga terminalområden.

Regeringen hänvisar inledningsvis till riksdagens beslut i juni 2014 om ändring i luftfartslagen som innebär att flygtrafikledningstjänsten vid de

flygplatser som ägs eller drivs av staten återreglerades. I betänkandet som låg till grund för riksdagsskrivelsen angav riksdagen att regeringen förväntades åtgärda tillkännagivandet genom en ändring i luftfartsförordningen. Regeringen uppger att det som kvarstår är ändringar i luftfartsförordningen för att hantera s.k. samfällda terminalområden.

I januari 2014 remitterade regeringen dels ett förslag till ändring i luftfartsförordningen, dels ett utkast till lagrådsremiss med ändringar i luftfartslagen. Förslaget till förordningsändringar fick en del kritik av remissinstanserna och regeringen bedömde därför att det inte var möjligt att besluta om förordningsändringarna i samband med ändringen i luftfartslagen.

Regeringen pekar på att Luftfartsverket under våren 2019 inledde en förstudie för ny utformning av lufterummet, benämnt Lufterum 2040. Mot bakgrund av att förslagen i Luftfartsverkets rapport skulle kunna ha en inverkan valde regeringen att invänta rapporteringen av förstudien innan något arbete med förordningsändringar fortsatte. Regeringen framhåller att inriktningen för regeringen fortfarande är att ta fram ett förslag till ändring av förordningen, men konstaterar i sammanhanget att ett nytt förslag kommer att behöva remitteras.

Regeringen uppger vidare att Transportstyrelsen har följt upp ett tidigare beslut om tilldelning av lufterum i flygplatsers närhet och att det då framkommit att det finns behov av att tydliggöra vad som ska gälla för de flygplatser som har s.k. samfällda terminalområden. Mot den bakgrunden anser regeringen att det finns förutsättningar för att bereda ett ställningstagande till hur denna fråga ska hanteras i förhållande till konkurrensutsättningen, men att ytterligare underlag från myndigheten kan behövas.

Regeringen anför slutligen att Regeringskansliet under 2022 på nytt analyserade tillkännagivandet och inhämtade kompletterande underlag från Transportstyrelsen. Analysen visar på oklarheter dels i vilka krav som egentligen följer av tillkännagivandet, dels hur eventuella ändringar ska utformas och på vilken nivå samfällda terminalområden bör regleras. Inriktningen från regeringens sida är att återkomma med en redovisning i budgetpropositionen för 2024.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur (rskr. 2013/14:372)

Riksdagsskrivelse 2013/14:372 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att Trafikverket skyndsamt bygger upp kompetens så att verket självständigt kan inspektera både järnvägsanläggningens status och entreprenörernas utförda arbete samt se över hur staten kan ta det samlade ansvaret för järnvägsunderhållet på statens järnvägar i takt med att underhållskontrakten löper ut.

Regeringen påminner inledningsvis om att frågan om underhåll av järnvägens infrastruktur behandlades i utredningen om järnvägens organisation genom delbetänkandet från 2015, Koll på anläggningen. I maj

2016 gav regeringen därefter Trafikverket i uppdrag att genomföra en fördjupad utredning av järnvägsunderhållets organisering och presentera möjliga åtgärder för järnvägsunderhåll i egen regi. Trafikverket redovisade uppdraget i en slutrapport i februari 2017. Rapporten innehåller förslag på möjliga åtgärder för att driva och underhålla det statliga järnvägsnätet i egen regi samt förslag på vilken maskinell underhållsutrustning som bör ägas och förvaltas av Trafikverket.

Regeringen gav i januari 2017 Trafikverket i uppdrag att snarast vidta åtgärder för att i egen regi organisera och bedriva verksamhet för leveransuppföljning och manuell underhållsbesiktning av järnvägsunderhåll. I slutrapporten från 2018 konstaterar Trafikverket att man har uppfyllt uppdraget om att i egen regi genomföra leveransuppföljningar. När det gäller manuella underhållsbesiktningar konstaterade Trafikverket att rekryteringsinsatser fortgick. Trafikverket bedömde även att den manuella underhållsbesiktningen i dess nuvarande form fortsättningsvis skulle utföras av entreprenörer under en övergångsperiod.

Den 21 mars 2018 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda hur ett överförande av verksamhet som avsåg järnvägsunderhåll (i form av basunderhåll) från Infranord AB till Trafikverket skulle kunna genomföras. Regeringen beslutade 2018 och 2019 om två tilläggsdirektiv till utredaren för att även analysera behovet av långsiktiga marknadsförutsättningar för basunderhåll samt föreslå förändringar i syfte att främja konkurrens och aktörers vilja att etablera sig på marknaden. Utredaren redovisade uppdraget i mars 2020 i betänkandet Framtidens järnvägsunderhåll.

Slutligen uppger regeringen att den i december 2021 gav Trafikverket i uppdrag att redovisa dels vilka kostnader som bedöms uppstå till följd av ett eventuellt genomförande av visst underhåll i egen regi, dels vilka konsekvenser detta bedöms medföra för övrig verksamhet. Trafikverket redovisade uppdraget den 20 april 2022. Regeringen framför att den nu bereder hur redovisningen ska hanteras.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

En strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144)

Riksdagsskrivelse 2014/15:144 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör ta fram en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget inom en snar framtid.

Ärendets utveckling t.o.m. 2017

Regeringen påminner om att den i januari 2017 antog en svensk flygstrategi och därmed, i skrivelse 2016/17:75, bedömde att tillkännagivandet var slutbehandlat. Trafikutskottet menade dock att regeringens bedömning var otillfredsställande och riksdagen riktade sedermera ett nytt tillkännagivande

till regeringen om att regeringen snarast borde utforma en nationell flygstrategi som syftar till att säkerställa flygets konkurrenskraft (rskr. 2016/17:185).

Regeringen lämnade i budgetpropositionen för 2018 en närmare redogörelse för flygstrategin och anförde att tillkännagivandet i och med detta var slutbehandlat. Trafikutskottet motsatte sig regeringens bedömning under budgetberedningen, varpå riksdagen beslutade om ännu ett nytt likalydande tillkännagivande (rskr. 2017/18:104).

Åtgärder under 2018

Regeringen uppger att infrastrukturministern i mars 2018 höll ett uppföljningsmöte med de aktörer som varit med i framtagandet av regeringens flygstrategi. Regeringen tillsatte under 2018 också en utredning om styrmedel för att främja användning av biobränsle för flyget. Vidare påbörjades den flygplatsöversyn som regeringen aviserat i flygstrategin.

I maj 2018 gav regeringen Luftfartsverket i uppdrag att genomföra en fördjupad studie om utformning av det svenska lufterummet, benämnt Lufterum 2040. Luftfartsverket redovisade i maj 2019 uppdraget i rapporten Fördjupad studie avseende utformning av det svenska lufterummet. I maj 2018 gav regeringen även i uppdrag åt Statens energimyndighet att främja hållbara biobränslen för flyg. Där ingick också ett uppdrag om att myndigheten ska verka för att inrikesflyget ställer om till fossilfria drivmedel och för att internationell bunkring vid svenska flygplatser i möjligaste mån sker med dessa. Därtill gav regeringen i juni 2018 Transportstyrelsen i uppdrag att ta fram underlag om obemannade luftfartyg, s.k. drönare, vilket redovisades i juni 2019.

Åtgärder under 2019

Regeringen uppger att den under 2019 fortsatte att bedriva arbetet med luftfartspolitik inom ramen för de fokusområden och prioriteringar som beslutades i flygstrategin 2017. Regeringen framhåller bl.a. att Arlandarådets arbete avslutades den 31 mars 2019.¹ Generalförsamlingen för den Internationella civila luftfartsorganisationen (Icao) ägde rum under hösten 2019, under vilken Sverige var mycket aktivt i både förberedelserna och EU-koordineringen och agerade i enlighet med flygstrategins prioriteringar.

Regeringen framhåller att internationella förhandlingar ägde rum i syfte att liberalisera Sveriges bilaterala luftfartsavtal med tredjeländer. Exempelvis har ändringar i luftfartsavtalet med Japan nu möjliggjort tillträde för skandinaviska flygbolag till den japanska flygplatsen Haneda.

¹ Se ovanstående skrivningar om tillkännagivandet om Bromma flygplats (rskr. 2015/16:226) för en närmare redogörelse av Arlandarådet.

Åtgärder under 2020

Under 2020 påverkades luftfarten av covid-19-pandemin. Regeringen uppger att man vidtog en rad stödåtgärder för flygbranschen, såsom statliga kreditgarantier under 2020 för svenska flygföretag, kapitaltillskott till SAS AB och Swedavia AB, tillskott till Luftfartsverket, extra driftsbidrag till icke-statliga flygplatser under 2020 samt införande av temporär allmän trafikplikt för flyglinjer mellan Arlanda flygplats och vissa regionala flygplatser. Riksdagen avsatte efter förslag från regeringen även 75 miljoner kronor för att förstärka ambulansflygets kapacitet och tillgänglighet under den pågående pandemin.

Regeringen informerar vidare om att man mottog redovisningar av tre olika regeringsuppdrag inom luftfartsområdet:

- Transportstyrelsen redovisade uppdraget om miljöstyrande start- och landningsavgifter.
- Trafikanalys redovisade uppdraget att samordna ett myndighets-gemensamt arbete med Statens energimyndighet, Konsumentverket, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen om obligatoriska klimat-deklarationer i samband med marknadsföring och försäljning av långväga resor med buss, tåg, flyg eller färja.
- Trafikanalys redovisade ett kunskapsunderlag om eldrivna flygplan.

När det gäller arbetet på EU-nivå under 2020 framhåller regeringen att olika åtgärder vidtogs för att förhindra att flygbolagen skulle förlora oanvända start- och landningstider, bl.a. genom tillfälliga ändringar i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/459 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider vid gemenskapens flygplatser. Utöver detta präglades EU-arbetet av förhandlingar om den fortsatta relationen mellan Storbritannien och EU samt ett uppdaterat förslag till det gemensamma europeiska luftrummet (SES2+) som kommissionen presenterade i september 2020.

Åtgärder under 2021

Under 2021 såg regeringen ett behov av att komplettera det nationella nätet av beredskapsflygplatser med ytterligare ett antal temporära beredskaps-flygplatser för att tillgodose behovet av tillgänglighet för samhällsviktiga luft-fartstransporter för hälso- och sjukvård, t.ex. ambulansflyg. Uppdraget har förlängts flera gånger, slutligen t.o.m. den 31 december 2021. I december 2021 gav regeringen även Trafikverket i uppdrag att förhandla och ingå överens-kommelser om att flygplatser ska vara beredskapsflygplatser under 2022.

För att tillgodose behovet av samhällsviktigt flyg beslutade regeringen om att förlänga uppdraget om införande av temporär allmän trafikplikt för flyglinjer mellan Arlanda flygplats och vissa regionala flygplatser. Regeringen gav därför i uppdrag till Trafikverket att upphandla flygtrafik på dessa linjer

t.o.m. den 30 juni 2021. Regeringen beslutade därefter i juni 2021 att förlänga uppdraget ytterligare t.o.m. den 31 december 2021.

Efter förslag från regeringen fattade riksdagen under 2021 beslut dels om kreditgarantier eller en låneram till SAS-koncernen, dels om att stöd genom statlig medfinansiering tillfälligt bör lämnas till verksamheten för samordning av ankomst- och avgångstider (slots) för flygplatser i Sverige till följd av pandemin. Därtill framhåller regeringen att den i juni 2021 beslutade om ändring av förordningen om flygplatsavgifter så att start- och landningsavgifter ska differentieras i förhållande till luftfartygs klimatpåverkan.

Under hösten 2021 remitterade regeringen en promemoria med förslag till en ny lag och en ny förordning om klimatdeklarationer för resor, bl.a. flygresor. I regleringsbrevet för budgetåret 2021 gav regeringen även Statens energimyndighet i uppdrag att förlänga satsningen på att främja hållbara biobränslen för flyg. Uppdraget vidgades till att också omfatta satsningar på forskning och utveckling av dels elflyg, dels vätgasdrift, inklusive tanknings- och laddinfrastruktur.

När det gäller arbetet på EU-nivå lyfter regeringen fram att kommissionen i juli 2021 presenterade ett förslag till ny förordning om säkerställande av lika villkor för hållbar luftfart. Förslaget, som är en del i det s.k. Fit for 55-paketet, innebär att krav ställs på inblandning av hållbara flygbränslen i fossilt jetbränsle. Vidare fortsatte arbetet med det gemensamma europeiska luft- rummet.

Under 2021 ingick Sverige i ett samförståndsavtal med Förenade konungariket om ytterligare trafikrättigheter för frakt. Avtalet innebär att lufttransportföretag från Förenade konungariket får rätt att landa i Sverige för att utföra reguljära och icke reguljära lufttransporttjänster med gods mellan punkter i Sverige och punkter utanför EU som en del i en transport som börjar eller slutar i Förenade konungariket, utan begränsning när det gäller rutt, kapacitet eller frekvens. Motsvarande rättighet ges till EU-lufttrafikföretag i förhållande till Förenade konungariket.

Åtgärder under 2022 och början av 2023

Regeringen påminner om att luftfarten under inledningen av 2022 fortsatte att präglas av minskad efterfrågan på flygresor till följd av pandemin. Under året påverkades luftfarten också av kriget i Ukraina, inte minst i form av stängda luftrum och höjda bränslepriser. Efter regeringens förslag inrättades ett tillfälligt driftstöd om 100 miljoner kronor under 2022 till regionala flygplatser.

I maj 2022 gav regeringen en utredare i uppdrag att ta fram en plan för Arlanda flygplats. Denne presenterade i juni 2022 rapporten Arlanda flygplats – en plan för framtiden. Rapporten remissbehandlades t.o.m. den 31 oktober 2022. Den 30 maj 2022 fick en utredare även i uppdrag att utreda och ta fram ett förslag till inriktning för statens ansvar för flygplatser i Sverige. Utredaren redovisade uppdraget den 15 februari 2023 i promemorian Statens ansvar för

det svenska flygplatssystemet – för tillgänglighet och beredskap. Promemorian har remitterats och remisstiden går ut den 23 maj 2023.

I december 2022 gav regeringen Trafikverket i uppdrag att förhandla och ingå överenskommelser om att flygplatser ska vara beredskapsflygplatser under 2023. Regeringen poängterar även att den i budgetpropositionen för 2023 konstaterade att Bromma flygplats ska bevaras.

På EU-nivå framhåller regeringen de fortsatta förhandlingar om Fit for 55-paketet, där en preliminär överenskommelse nåddes i december mellan rådet och Europaparlamentet i flygdelarna av EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS). Förhandlingar om RefuelEU Aviation (hållbara flygbränslen) pågick också under 2022. Även förslaget om det gemensamma europeiska luftrummet har fortsatt förhandlas. Vidare beslutade rådet och Europaparlamentet om ett förslag om tillfälliga lättnader från reglerna om utnyttjande av ankomst- och avgångstider vid unionens flygplatser på grund av en epidemiologisk situation eller militär aggression.

Bland övrigt internationellt arbete noterar regeringen avslutningsvis arbetet inom Icao. Som en förberedelse inför generalförsamlingens möte under hösten 2022 anordnades i juli ett högnivåmöte för att främja en global överenskommelse om ett långsiktigt mål för den globala luftfartens koldioxidutsläpp. Vid Icaos generalförsamling antogs sedan detta mål, då medlemsländerna bl.a. beslutade att kollektivt verka för att den internationella luftfartens utsläpp av koldioxid ska vara nettonoll 2050.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Regionala flygplatser (rskr. 2016/17:101)

Riksdagsskrivelse 2016/17:101 innehåller ett tillkännagivande där regeringen uppmanas att värna de regionala flygplatserna i sin aviserade flygstrategi.

Åtgärder t.o.m. 2020

Regeringen påminner inledningsvis om att den i januari 2017 beslutade om en nationell flygstrategi som underströk betydelsen av de regionala icke-statliga flygplatserna i transportsystemet för att uppnå en god tillgänglighet i hela landet. I budgetpropositionen för 2018 angav regeringen att tillkännagivandet i och med detta var slutbehandlat. Trafikutskottet motsatte sig regeringens bedömning, varpå riksdagen i riksdagsskrivelse 2017/18:104 återigen riktade ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en nationell flygstrategi som värnar de regionala flygplatserna.

Regeringen uppmärksammar att EU-kommissionen i maj 2017 antog omarbetade regler för stöd till flygplatser. De nya reglerna är i linje med det förslag som Sverige har lämnat till kommissionen och innebär bl.a. att drifts-stöd kan ges till flygplatser med färre än 200 000 resenärer årligen.

Regeringskansliets interna arbete med en översyn av de svenska icke-statliga flygplatserna påbörjades 2018 i enlighet med den nationella flygstrategin. Under 2020 gavs arbetet tillfälligt lägre prioritet på grund av

behovet av akuta åtgärder för flygplatserna till följd av den pågående pandemin. Med anledning av pandemin inrättade regeringen tillfälliga driftsstöd om 100 miljoner kronor till regionala flygplatser under 2020.

Åtgärder fr.o.m. 2021

Regeringen menar att pandemin visat på ett behov av tillgänglighet för samhällsviktiga luftfartstransporter för hälso- och sjukvård. Regeringen har därför gett i uppdrag åt Trafikverket att förhandla och ingå överenskommelser om temporära beredskapsflygplatser under både 2021, 2022 och 2023. Dessutom inrättade regeringen ytterligare ett stöd om 100 miljoner kronor till regionala flygplatser under 2022.

I maj 2022 gav regeringen en utredare i uppdrag att ta fram ett förslag till inriktning för statens ansvar för flygplatser i Sverige. Utredaren redovisade uppdraget den 15 februari 2023 i promemorian Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet – för tillgänglighet och beredskap, som nu har remitterats.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

En strategi för luftfarten (rskr. 2016/17:185)

Riksdagsskrivelse 2016/17:185 innehåller ett tillkännagivande om att en luftstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid.

Ovanstående redovisning av tillkännagivandet om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144) innehåller en närmare redogörelse av regeringens arbete med tillkännagivandet.

Regeringen konstaterar att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

En strategi för luftfarten och regionala flygplatser (rskr. 2017/18:104)

Riksdagsskrivelse 2017/18:104 innehåller två tillkännagivanden, dels om att en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid, dels om regionala flygplatser och behovet av en nationell flygstrategi.

Ovanstående redovisning av tillkännagivandena om en strategi för luftfarten respektive regionala flygplatser (rskr. 2014/15:144 och 2016/17:101) innehåller en närmare redogörelse av regeringens arbete med tillkännagivandena.

Regeringen konstaterar att tillkännagivandena inte är slutbehandlade.

Ett gemensamt europeiskt luftrum (rskr. 2017/18:198)

Riksdagsskrivelse 2017/18:198 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör prioritera arbetet med EU-initiativet om ett gemensamt europeiskt luftrum (Single European Sky, SES) för ett effektivare och miljömässigt bättre nyttjande av det europeiska luftrummet.

Övergripande om regeringens inriktning

Regeringen påminner om att regeringens flygstrategi från 2017 anger att Sverige ska fortsätta att vara ledande i utvecklingen av effektiviseringen av lufterummet i samverkan med andra länder. Enligt regeringen är ett fullt genomförande av SES en viktig åtgärd för att förbättra kapaciteten och effektiviteten i flygtrafiktjänsten, liksom för att möjliggöra kortare och mer energieffektiva rutter.

Regeringen konstaterar att Sverige i jämförelse med andra EU-medlemsstater i hög grad uppnår målen på EU-nivå. I sammanhanget uppger regeringen att Sverige tillsammans med Danmark har inrättat ett geografiskt funktionellt lufterumsblock, vilket erbjuder integrerade och operationella undervägstjänster till lufterumsanvändarna, som ett led i att uppfylla de europeiska målen. Inom det svensk-danska gemensamma lufterummet, och tillsammans med Estland, Finland, Lettland och Norge, erbjuds fri ruttplanering för att möjliggöra kortast möjliga flygvägar mellan två orter.

Åtgärder med anledning av EU-kommissionens beslut

Regeringen framhåller att EU-kommissionen i mars 2019, inför den tredje referensperioden för prestationer och avgiftssättning 2020–2024, fattade beslut om genomföranderegler och att Sverige i oktober samma år lämnade sitt förslag till kommissionen om nationell prestationsplan. På grund av pandemin fastställdes aldrig prestationsplanen. Kommissionen beslutade i stället i oktober 2020 att särskilda regler skulle gälla för prestationssystemen under 2020 och 2021.

Medlemsstaterna presenterade i november 2021 sina reviderade förslag till prestationsplaner utifrån de särskilda reglerna. Kommissionen fattade i april 2022 beslut om dessa och godkände då inte ett antal medlemsstaters planer, däribland Sveriges. Regeringen höll flera klarläggande samtal med kommissionen inför en revidering av Sveriges plan samt genomförde samråd med intressenterna inom flygtrafikledning om en reviderad plan i juni 2022.

Regeringen lämnade ett förslag till reviderad plan till kommissionen för godkännande i juli 2022. I december 2022 godkände kommissionen den reviderade prestationsplanen. Regeringen avser att under 2023 slutredovisa tillkännagivandet.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Självkörande fordon (rskr. 2017/18:324)

Riksdagsskrivelse 2017/18:324 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör utarbeta en strategi för självkörande fordon.

Regeringen påminner inledningsvis om att den redan 2015 gav en särskild utredare i uppdrag att analysera vilka regeländringar som behövs för en introduktion av förarstödande teknik och helt eller delvis självkörande fordon på väg. Utredaren överlämnade i mars 2018 slutbetänkandet Vägen till

självkörande fordon – introduktion. Regeringen framhåller även att det pågår intensiva internationella processer inom både UNECE och EU om strategiska överväganden för införandet av automatiserad körning. I sammanhanget lyfter regeringen att EU-kommissionen har antagit dels en strategi för automatiserad och uppkopplad rörlighet, dels en gemensam strategi för smart och hållbar mobilitet.

I augusti 2018 inrättade regeringen en kommitté för samordnad och accelererad policyutveckling kopplad till den s.k. fjärde industriella revolutionens teknologier. Arbetet inbegriper automatiseringen inom hela transportområdet, inklusive automatiserad körning på väg. I juni 2020 gav regeringen även en utredare i uppdrag att utreda och utvärdera vissa frågor, dels om ansvarsfördelning vid automatiserad körning av vägfordon, dels om främjandet av ökad användning av geostaket. Utredaren redovisade uppdraget i promemorian Ansvarsfrågan vid automatiserad körning samt nya regler i syfte att främja en ökad användning av geostaket, vilken senare har remissbehandlats.

Regeringen framhåller slutligen att EU-kommissionen i december 2021 lade fram sitt förslag till nytt direktiv om ett ramverk för införande av intelligenta transportsystem på vägtransportområdet (ITS-direktivet). Direktivet utgör en rättslig grund för framtagnandet av gemensamma system och standarder för uppkopplade och automatiserade fordon. Den 2 juni 2022 antog rådet en allmän inriktning om förslaget som nu förhandlas mellan rådet, Europaparlamentet och EU-kommissionen.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Fördjupad översyn av förarutbildningen (rskr. 2018/19:165)

Riksdagsskrivelse 2018/19:165 innehåller ett tillkännagivande om dels behovet av en generell översyn av förarutbildningen, dels att antalet tillstånd som en handledare kan ha bör begränsas till tio stycken och att möjligheten att införa tillståndsplikt för innehav av fordon med dubbelkommando bör ses över.

Åtgärder t.o.m. 2020

Regeringen påminner om att Trafikverket och Transportstyrelsen har genomfört en översyn av förarutbildningen och i januari 2019 överlämnade en rapport med förslag om ett nytt förarutbildningssystem för personbil. Statens väg- och transportforskningsinstitut utvärderade även under 2018 begränsningen för handledare att handleda fler än 15 elever under en femårsperiod. Slutsatsen var att begränsningen troligen inte har haft avsedd effekt, eftersom den som utför illegal verksamhet inte längre ansöker om handledartillstånd.

I september 2019 gav regeringen Transportstyrelsen i uppdrag att föreslå åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet, där det ingick att överväga ytterligare begränsning av antalet handledartillstånd som

en person kan ha samt införande av en begränsning att endast Trafikverkets eller en godkänd trafikskolas fordon får användas vid prov. Uppdraget redovisades i rapporten Uppdrag att föreslå åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet.

Åtgärder fr.o.m. 2021

Regeringen beslutade i juli 2021 en ändring i körkortsförordningen som innebär att vid körprov för körkortsbehörighet B får endast fordon användas som ägs eller innehas av Trafikverket, en trafikskola med tillstånd eller en gymnasieskola. Samtidigt beslutade regeringen att göra en ändring i vägtrafikdataförordningen som innebär ett krav på registrering av den elev som ett handledarskap avser. Detta har gjort det möjligt för Transportstyrelsen att begränsa antalet elever som en handledare kan ha till fem stycken. Förordningsändringarna trädde i kraft den 1 december 2021.

Den 21 juni 2022 antog riksdagen de lagändringar som regeringen föreslog i propositionen Åtgärder mot fusk vid förarprov och mot illegal utbildningsverksamhet på transportområdet. Lagändringarna innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avstängning från prov på transportområdet, att illegal utbildningsverksamhet på transportområdet straffbeläggs i större utsträckning än tidigare samt att befintliga straffbestämmelser skärps. Som en följd av lagändringarna beslutade regeringen den 17 november 2022 ett antal förordningsändringar. Dessa innebär bl.a. att Trafikverket ska stänga av den som genom användning av otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid olika typer av trafikprov hos verket från deltagande i prov som hålls enligt samma lag i antingen ett eller två år.

Regeringen gav den 23 februari 2023 Transportstyrelsen i uppdrag att göra en översyn av förarutbildningssystemet och föreslå nödvändiga författningsändringar som följer av översynen. Transportstyrelsen ska redovisa uppdraget senast den 15 september 2024.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Mätarställningen på bilar (rskr. 2018/19:259)

Riksdagsskrivelse 2018/19:259 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör vidta lämpliga åtgärder dels för att kriminalisera manipulation av vägmätare som sker i syfte att sänka eller felaktigt ange uppgiften om fordonets kilometerställning, dels för att fordonets vägmätare ska kontrolleras mot föregående inrapporterade vägmätarställning vid besiktning och att informationen om tidigare mätarställningar ska redovisas i besiktningsprotokollet.

Regeringen påminner inledningsvis om att frågan hanteras av Transportstyrelsen på föreskriftsnivå. I april 2021 gav regeringen Transportstyrelsen i uppdrag att utreda och, om lämpligt, föreslå författningsändringar så att manipulering av mätarställningar kriminaliseras. Inom ramen för uppdraget ska

Transportstyrelsen även vidta åtgärder så att ett fordonas vägmätare ska kontrolleras mot föregående inrapporterad vägmätarställning vid besiktning. Informationen om tidigare mätarställningar ska redovisas i besiktningsprotokollet.

Transportstyrelsen redovisade uppdraget den 30 juni 2022 i rapporten Åtgärder mot manipulering av viss fordonsutrustning – avgasrening och vägmätare. I rapporten bedömer Transportstyrelsen att det inte finns skäl till någon särskild reglering som specifikt kriminaliserar manipulering av mätarställningar. Transportstyrelsen hänvisar till att det redan finns reglering som täcker bedräglig manipulation av mätarställningar. Rapporten har remissbehandlats och remisstiden gick ut den 1 mars 2023.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Instansordning vid överklagan (rskr. 2019/20:74)

Riksdagsskrivelse 2019/20:74 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör se över möjligheten för Säkerhetspolisen och Försvarsmakten att överklaga beviljande eller återkallande av tillstånd att använda radiosändare till regeringen när det är motiverat utifrån Sveriges säkerhet.

Regeringen anger att frågan har beretts inom ramen för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation. Regeringen framhåller samtidigt att ytterligare överväganden krävs. Frågan behandlades därför inte i propositionen Genomförande av direktivet om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Självkörande fordon och tunga transporter (rskr. 2019/20:223)

Riksdagsskrivelse 2019/20:223 innehåller två tillkännagivanden.

I det första tillkännagivandet anför riksdagen att regeringen dels bör verka för att möjliggöra storskaliga tester av självkörande fordon i verklig miljö, dels bör ge Trafikverket i uppdrag att utreda hur stor del av vägnätet som kan användas av självkörande fordon och ta fram en underhållsstrategi för vägmarkeringar.

I det andra tillkännagivandet uppmanar riksdagen regeringen att verka för att dispenshanteringen för tunga transporter underlättas och förenklas, bl.a. genom att Trafikverket erbjuder kommuner möjligheten att till Trafikverket delegera beslut om dispenser för tunga transporter på väg.

Självkörande fordon

Regeringen påminner inledningsvis om att den i augusti 2020 beslutade om fortsatt giltighet av och ändring i förordningen (2017:309) om försöksverksamhet med automatiserade fordon. Detta innebär att förordningen

permanentas och att vissa förtydliganden görs när det gäller förutsättningarna för tillstånd till försöksverksamhet. Tillstånd kan därmed medges förutsatt att försöken genomförs på ett säkert sätt och utan att verksamheten medför någon väsentlig störning eller olägenhet för omgivningen.

Regeringen framhåller att en utredare i juni 2020 gavs i uppdrag att utreda och utvärdera vissa frågor om dels ansvarsfördelning vid automatiserad körning av vägfordon, dels främjandet av ökad användning av geostaket. Utredaren redovisade uppdraget i promemorian Ansvarsfrågan vid automatiserad körning samt nya regler i syfte att främja en ökad användning av geostaket, som har remissbehandlats.

Regeringen lyfter även fram att företrädare för regeringen har deltagit aktivt i det internationella arbetet inom både UNECE och EU för att främja försök och genomförande av automatiserad körning av fordon på ett säkert sätt. Inom UNECE har arbetet bl.a. resulterat i förslag till ändringar i 1968 års vägtrafikkonvention som tillåter automatiserad körning i högre nivåer. Omfattande arbeten pågår även inom EU för att underlätta uppkopplad och automatiserad körning. När det gäller de krav som kan ställas på infrastrukturen, data och uppkoppling pekar regeringen på att Trafikverket löpande tar fram underhållsplaner för bl.a. markeringar och skyltar.

Slutligen framhåller regeringen att den i oktober 2021 gav Trafikverket i uppdrag att redogöra för vilka krav som ska ställas på den statliga väginfrastrukturens tillstånd samt bedöma och redogöra för behovet av åtgärder för att möjliggöra användning av automatiserade fordon med förarstödande teknik. I uppdraget ingick bl.a. att ta fram en underhållsstrategi för vägmarkeringar och annan viktig vägutrustning i syfte att främja och stödja automatiserade fordon. Trafikverket redovisade uppdraget under sommaren 2022 i rapporten Vägens stöd till automatiserade fordon, vilket regeringen menar utgör ett kunskapsunderlag för det fortsatta arbetet med frågan.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Tunga transporter

När det gäller tillkännagivandet om tunga transporter hänvisar regeringen till att Trafikverket har initierat och finansierar ett projekt kopplat till det som riksdagen anför i tillkännagivandet. Projektet omfattar utvecklandet av en digital undantagsprocess (dispenshantering), vars syfte är att med systemstöd ge ett bättre utnyttjande av undantagsfordon och infrastruktur i tid och rum. Detta ska leda till snabbare och flexiblare handläggning på lika villkor samt en bibehållen standard på väginfrastrukturen. Projektet utfördes av Rise (Research Institutes of Sweden AB) som redovisade en rapport i oktober 2021. Rapporten innehåller en rad förslag på åtgärder som riktar sig till ett flertal aktörer. Några exempel på åtgärder är informationskampanjer, gemensamma it-system för Trafikverket och kommunerna, översyn av Transportstyrelsens föreskrifter och att arbeta mot digital övervakning och uppföljning samt att genomföra en sanktionsväxling.

Regeringen gav den 15 december 2022 Trafikverket i uppdrag att utreda hur väghållarens handläggning av ärenden om undantag från kraven på mått, längd och vikt kan underlättas och förenklas. I uppdraget ingår att Trafikverket ska redogöra för hur de rättsliga och praktiska möjligheterna ser ut för Trafikverket att, helt eller delvis, sköta ärendehandläggningen och fatta beslut om de undantag från trafikförordningens (1998:1276) krav på mått, längd och vikt som i dag sköts av kommunala väghållare. Trafikverket ska också a) utreda vilka möjliga förenklingar och effektiviseringar av undantagsprocessen som kan göras med bibehållen kvalitet i hanteringen, b) utreda om det krävs författningsförändringar och c) lämna nödvändiga författningsförslag samt utreda vilka kostnader som kan uppstå och hur dessa ska finansieras. Uppdraget ska redovisas senast den 17 juni 2024.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Synfälsdefekter och dispens (rskr. 2019/20:323)

Riksdagsskrivelse 2019/20:323 innehåller ett tillkännagivande om att möjligheten att använda ett simulatortest för att bedöma körförmågan hos personer som fått sitt körkort återkallat på grund av synfälsdefekter bör återinföras och att ett nytt system för körprov på väg för personer med synfälsdefekter bör utredas.

Regeringen uppger att Transportstyrelsen har analyserat användandet av simulator som grund för att kunna bedöma om en person som inte uppfyller de medicinska kraven när det gäller syn ändå på ett säkert sätt kan framföra ett vägfordon och därför kan medges undantag från kraven. Enligt utvärderingen behöver metoden kunna valideras, vilket inte har skett.

I september 2021 gav regeringen Statens väg- och transportforskningsinstitut i uppdrag att, i samarbete med Transportstyrelsen och Trafikverket, analysera möjligheterna att utveckla metoderna för att kunna bedöma om ett undantag kan medges från de medicinska kraven för horisontellt synfält för körkort. I uppdraget ingår även att utreda förutsättningarna för att utveckla och validera simulatortester och praktiska körprov i bana eller i trafik. Uppdraget redovisades den 31 oktober 2022 och innehåller förslag om att vidta ytterligare utredningsåtgärder.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Framtiden för Bromma och Arlanda flygplats (rskr. 2020/21:334)

Riksdagsskrivelse 2020/21:334 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör få i uppdrag att ta fram en plan för utveckling och utökning av Arlanda flygplats, inklusive miljötillstånd, för att säkra tillräcklig flygkapacitet i Stockholmsområdet baserat på tillförlitliga prognoser samt att regeringen bör återkomma senast i december 2021 med en plan för Arlandas utveckling.

Regeringen påminner om att den i april 2021 gav en utredare i uppdrag att bl.a. beskriva och redovisa åtgärder för att säkra nödvändig kapacitet vid Arlanda flygplats vid en avveckling av Bromma flygplats. Utredaren redovisade uppdraget i augusti 2021 i promemorian Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet, vilken har remissbehandlats. I budgetpropositionen för 2022 konstaterade regeringen att arbetet med tillkännagivandet inte skulle kunna ske inom den tid som anges i tillkännagivandet (december 2021).

Regeringen framhåller vidare att en utredare i februari 2022 fick i uppdrag att ta fram en plan för utveckling och utökning av Arlanda flygplats, inklusive miljötillstånd, för att säkra tillräcklig flygplatskapacitet i Stockholmsområdet baserat på tillförlitliga prognoser. Utredaren redovisade uppdraget den 14 juni 2022 i promemorian Arlanda flygplats – en plan för framtiden, som har remissbehandlats.

Avslutningsvis lyfter regeringen att den i maj 2022 gav en utredare i uppdrag att utreda och ta fram förslag till inriktning för statens ansvar för flygplatser i Sverige. Utredningen presenterades den 15 februari 2023 i promemorian Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet – för tillgänglighet och beredskap. Promemorian har remitterats.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Lagens omfattning och utfärdare av förarbevis (rskr. 2020/21:379)

Riksdagsskrivelse 2020/21:379 innehåller tre tillkännagivanden som relaterar till förarbevis för vattenskoter, varav det första och tredje inte är slutbehandlade. Det första tillkännagivandet handlar om att införa ett nytt tekniskt obligatoriskt förarbevis kopplat till fart för vissa vattenfordon (lagens omfattning). Det tredje tillkännagivandet handlar om att båtlivets befintliga utbildningsorganisation och andra externa aktörer som erbjuder utbildning och examination ska ges möjlighet att utfärda förarbevis (utfärdare av förarbevis).

Regeringen påminner om att lagen (2021:626) om förarbevis för vattenskoter trädde i kraft fullt ut den 1 maj 2022. Regeringen anser att det är relevant att avvakta effekterna av regeländringarna om vattenskotrar innan en översyn av behovet av ytterligare regler görs.

Regeringen konstaterar därmed att de två tillkännagivandena inte är slutbehandlade.

Utbyggnaden av laddinfrastruktur (rskr. 2020/21:409)

Riksdagsskrivelse 2020/21:409 innehåller ett tillkännagivande om utbyggnaden av laddinfrastruktur. Tillkännagivandet innebär att regeringen snarast bör a) återkomma med ett finansierat förslag till en satsning på elektrifiering av transportsektorn med en fungerande laddinfrastruktur i hela

Sverige, b) sätta tydliga mål för 2030 för utbyggnaden av laddinfrastruktur i anslutning till vägar, rastplatser, tankställen, hamnar, företag och bostäder samt c) arbeta aktivt inom ramen för EU för en harmonisering av elektrifiering av all infrastruktur.

Övergripande om arbetet

Regeringen påminner inledningsvis om att Trafikverket i november 2021 redovisade ett förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033. I planen redogör Trafikverket för hur det fortsatta genomförandet av den plan för elektrifiering av delar av det statliga vägnätet som Trafikverket redovisade i februari 2021 bör ske. Förslaget har remissbehandlats.

Den 10 februari 2022 beslutade regeringen om förordningen (2022:107) om statligt stöd till regionala elektrifieringspiloter för tunga transporter. Förordningen innehåller bestämmelser om statligt stöd för att bygga infrastruktur och utveckla regionala elektrifieringspiloter för tunga godstransporter på väg. Stödet syftar till att påskynda elektrifieringen av regionala tunga godstransporter.

Den 10 februari 2022 gav regeringen Statens energimyndighet i uppdrag att hantera ansökningar om och utbetalningar av statligt stöd till regionala elektrifieringspiloter för tunga transporter samt att samordna arbetet med informationsspridning och informera om kopplingar till andra stöd inom området. Regeringen gav även Statens energimyndighet dispositionsrätt till 1 551 miljoner kronor. Vidare gav regeringen samtidigt länsstyrelserna i uppdrag att, utifrån sin roll som regionala samordnare av arbetet med energiomställningen och minskad klimatpåverkan, bistå Statens energimyndighet med en bedömning av om inkomna ansökningar är strategiskt viktiga för att påskynda elektrifieringen av regionala tunga godstransporter.

Regeringen framhåller även att EU-kommissionen i juni 2021 presenterade ett förslag till förordning om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa drivmedel, den s.k. AFIR-förordningen. I dagsläget pågår förhandlingar i frågan i trepartssamtal mellan rådet, Europaparlamentet och kommissionen.

Den nationella strategin för elektrifiering

Den 3 februari 2022 beslutade regeringen om en nationell strategi för elektrifiering – en trygg, konkurrenskraftig och hållbar elförsörjning för en historisk klimatomställning. Strategin tydliggör regeringens inriktning för det fortsatta arbetet i 12 punkter och omfattar totalt 67 åtgärder som ska genomföras under åren 2022–2024. För genomförandet av strategin har 20 miljoner kronor avsatts för 2022 och 35 miljoner kronor respektive 25 miljoner kronor för 2023 och 2024.

Regeringen lyfter fram att strategins åtgärd 29 innebär att regeringen avser att ge Statens energimyndighet och Trafikverket i uppdrag att ta fram ett

nationellt handlingsprogram för en snabb, samordnad och samhälls-ekonomiskt effektiv utbyggnad av ändamålsenlig publik och icke-publik laddinfrastruktur samt tankinfrastruktur för vätgas. Regeringen framhåller även att åtgärd 30 innebär att regeringen, som en del i framtagandet av det nämnda handlingsprogrammet, avser att initiera en översyn av befintliga uppdrag, regelverk, statliga stöd, avdrag och krav på laddinfrastruktur. Vid behov ska förslag lämnas på åtgärder som krävs för att användbarhet, tillräcklig kapacitet, redundans och tillförlitlighet i tank- och laddinfrastrukturen kan säkerställas och upprätthållas över tid.

I enlighet med åtgärderna 29 och 30 i strategin gav regeringen den 28 juli 2022 Statens energimyndighet och Trafikverket i uppdrag att ta fram ett handlingsprogram för laddinfrastruktur och tankinfrastruktur för vätgas. Inom ramen för framtagandet av handlingsprogrammet ska myndigheterna genomföra en översyn av befintliga uppdrag, regelverk, statliga stöd, avdrag och krav i fråga om laddinfrastruktur och tankinfrastruktur för vätgas. Översynen ska inkludera en bedömning av om det finns förutsättningar för att samlat uppnå en snabb, samordnad och samhälls-ekonomiskt effektiv utbyggnad av ändamålsenlig laddinfrastruktur för att möjliggöra elektrifiering av vägtransporterna i hela landet samt. Översynen ska också ta hänsyn till de olika förutsättningarna för och behoven av laddinfrastruktur som finns för lätta respektive tunga fordon. Den del av uppdraget som gäller frågan om översyn av styrmedel redovisades den 1 februari 2023. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 november 2023.

Elvägar

Regeringen påminner om att Elvägsutredningen den 1 september 2021 överlämnade betänkandet Regler för statliga elvägar. Betänkandet har remissbehandlats. Den 24 mars 2022 gav regeringen Transportstyrelsen i uppdrag att föreslå ett avgiftssystem för statliga elvägar som redovisades den 8 november 2022. Regeringen gav dessutom den 31 mars 2022 Trafikverket i uppdrag att fortsätta samordna innovationssamarbetet med Tyskland och Frankrike om elvägar, som redovisades den 1 november 2022.

I den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033 som regeringen beslutade den 7 juni 2022 får Trafikverket i uppdrag att fortsätta planeringen av elvägar och utifrån den tidigare utbyggnadsplanen identifiera lämpliga sträckor. En möjlig etapp ska redovisas senast december 2024.

Budgetfrågor

Regeringen anger att den i budgetpropositionen för 2022 föreslog att det s.k. Klimatklivet skulle förstärkas kraftigt. Regeringen föreslog även att medel tillförs för att genomföra en elektrifieringsstrategi samt att tidigare aviserade stöd på 550 miljoner kronor tillförs insatser för att påskynda elektrifieringen av tunga vägtransporter inom de mest trafikerade områdena. Regeringen

förslog också ytterligare 50 miljoner kronor för stöd till publika stationer för snabbladdning av elfordon för tillgänglighet längs större vägar. Riksdagen beslutade om att flytta anslaget för dessa satsningar till utgiftsområde 20 och, inom det utgiftsområdet, skapa ett nytt anslag benämnt Laddinfrastruktur som uppgår till 600 miljoner kronor.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2023 att 1,09 miljarder kronor skulle avsättas under 2023 för utbyggnad av laddinfrastruktur. Vidare beräknade regeringen att 1 miljard kronor ska avsättas för 2024 och 505 miljoner kronor för 2025 för samma ändamål. Enligt förslaget får medlen användas för utgifter för stöd till och investeringar i publika stationer för snabbladdning av elfordon för ökad tillgänglighet, redundans och kapacitetshöjning längs större vägar. Medlen får även användas som stöd till a) publik laddning på allmän platsmark, b) infrastruktur för elektrifiering av tunga transporter genom statiskstationär laddning eller tankning och c) utbyggnad av infrastrukturen för ellastbilar i regionala nätverk och sammanhängande stråk mellan Sveriges större städer.

Därutöver föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2023 att 400 miljoner kronor skulle avsättas under 2023 för ytterligare investeringar i laddinfrastruktur på lokal och regional nivå genom Klimatklivet. I propositionen beräknade regeringen att 500 miljoner kronor ska avsättas för 2024 och 2025 för samma ändamål. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag.

Regeringen konstaterar avslutningsvis att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Miljökontroll i fordonsbesiktningen och vinterväghållning (rskr. 2021/22:152)

Riksdagsskrivelse 2021/22:152 innehåller två tillkännagivanden, dels om att Sverige bör utreda vilka konsekvenser de svenska kraven på miljökontroll har fått i jämförelse med miljökontrollen i andra länder i EU, dels om vinterväghållning.

Miljökontroll i fordonsbesiktningen

Den 17 februari 2022 gav regeringen Transportstyrelsen i uppdrag att analysera vilka förutsättningar som skulle behöva ändras för att genom skärpt miljökontroll vid besiktning kunna förbättra luftkvaliteten. Uppdraget förutsätter att Transportstyrelsen analyserar konsekvenserna av de svenska kraven på miljökontroll i relation till relevanta och kända jämförelsepunkter. Transportstyrelsen redovisade uppdraget den 15 februari 2023.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Vinterväghållning

Regeringen uppger att Regeringskansliet har remitterat trafikutskottets betänkande till Trafikverket för att myndigheten skulle få lämna synpunkter på hanteringen av tillkännagivandet. Som svar på remissen inkom Trafikverket i augusti 2022 med en skrivelse. I skrivelsen redogör Trafikverket för hur vinterväghållning utförs och hur upphandlingar utformas och genomförs för att säkerställa en väl fungerande snöröjning av de statliga vägarna samtidigt som hänsyn tas till de enskilda vägarna. Regeringskansliet analyserar för närvarande rapporten.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Längre och tyngre tåg (rskr. 2021/22:229)

Riksdagsskrivelse 2021/22:229 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör säkerställa att längre och tyngre tåg skyndsamt tillåts på ett funktionellt och sammanhållet järnvägsnät i hela Sverige.

Regeringen påminner om att den i juni 2022 fastställde den s.k. nationella planen för perioden 2022–2033. I planen finns 2,8 miljarder kronor reserverade för åtgärder som ska möjliggöra trafikering av tåg som är längre, tyngre och större. Av beloppet ska 736 miljoner kronor användas till åtgärder på sträckorna Hallsberg–Malmö/Göteborg. Resterande medel har ännu inte preciserats geografiskt. Regeringen uppger att den har för avsikt att återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur tillkännagivandet har omhändertagits.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Elsparkeyklar och hyrcyklar (rskr. 2021/22:280)

Riksdagsskrivelse 2021/22:280 innehåller ett tillkännagivande om behovet av förtydliganden av regelverket för hyrda cyklar och elsparkcyklar, inte minst för att minimera personsador och parkeringsproblem.

Regeringen har beslutat om regeländringar för elsparkcyklar genom ändringar i trafikförordningen (1998:1276). Ändringarna trädde i kraft den 1 september 2022 och innebär att elsparkcyklar inte längre får framföras på gångbanorna och att elsparkcyklar inte får parkeras på en gång- eller cykelbana annat än på en uppställningsplats eller anordning för parkering av cyklar. Regeringen uppger att den analyserar frågan om hur hyrda cyklar kan omhändertas.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Kostnadskontroll i infrastrukturprojekt (rskr. 2021/22:369)

Riksdagsskrivelse 2021/22:369 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att Trafikverkets organisation utreds med inriktningen att få bättre kostnadskontroll i infrastrukturinvesteringar.

Regeringen gav den 25 augusti 2022 Trafikanalys i uppdrag att genomföra en granskning och uppföljning av Trafikverkets arbete med kostnadskontroll i syfte att förbättra Trafikverkets rutiner och arbetssätt. Uppdraget innefattar en utvärdering av Trafikverkets arbete med planering och upphandling av verksamheten inom nationell plan för transportinfrastrukturen. Planen innefattar såväl större namngivna investeringar som reinvesteringar och underhåll. Vid genomförandet av uppdraget ska Trafikanalys samverka med Ekonomistyrningsverket.

Den 23 januari 2023 redovisade Trafikanalys en plan för hur myndigheten avser att genomföra uppdraget. Uppdraget ska redovisas årligen senast den 30 april med första redovisningsår 2024 och med slutår 2028.

Regeringen konstaterar därmed att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Tidsgräns och grunder för klampning och samordning av myndigheternas arbete (rskr. 2021/22:451)

Riksdagsskrivelse 2021/22:451 innehåller två tillkännagivanden, dels om förlängd tidsgräns för klampning och möjlighet till klampning vid fler typer av lagöverträdelser, dels om behovet av ökad samordning av myndigheternas arbete när det gäller kontroll av yrkestrafiken.

Regeringen uppger att det inom Regeringskansliet pågår en analys av vilka åtgärder som behöver vidtas med anledning av tillkännagivandena.

Regeringen konstaterar därmed att de två tillkännagivandena inte är slutbehandlade.

BILAGA 12

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2022/23:MJU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 21 mars 2022 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022. I skrivelsen redovisar regeringen de åtgärder som vidtagits med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser.

I detta yttrande redovisar miljö- och jordbruksutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Utskottet framhåller bl.a. vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser och vikten av att regeringen redovisar en bedömning av när tillkännagivandena kan bli slutbehandlade. Utskottet anser även att det finns skäl att ifrågasätta om tre tillkännagivanden ska anses vara slutbehandlade.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de beslut som den fattat med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagsskrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen regeringsbeslut under tiden den 1 januari–31 december 2022.

Av de riksdagsbeslut som regeringen redovisar har miljö- och jordbruksutskottet haft beredningsansvaret för 65 riksdagsskrivelser. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet beredde under 2022 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen beslutade om. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Utskottet har ansvar för totalt 88 tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen varav 42 under Klimat- och näringslivsdepartementet, 44 under Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, 1 under Socialdepartementet och 1 under Finansdepartementet. I skrivelsen anføres att 12 tillkännagivanden är slutbehandlade varav 6 under Klimat- och näringslivsdepartementet och 6 under Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att ett grundläggande uttryck för en parlamentarisk demokrati är att regeringen är ansvarig inför riksdagen och genomför riksdagens beslut. Till följd av den konstitutionella praxis som utvecklats kan riksdagen vänta sig att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande och att riksdagens uppfattning i en viss fråga på så sätt får genomslag. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga, eller av någon annan anledning inte har för avsikt att tillgodose riksdagens uppmaningar, bör den underrätta riksdagen om detta. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12: KU21).

Utskottet konstaterar att det inom utskottets beredningsområde finns ett stort antal tillkännagivanden som fortfarande inte är slutbehandlade. Även om många av tillkännagivandena som redovisas i skrivelsen är från senare riksmöten, och ungefär hälften beslutades om under det föregående riksmötet, kvarstår ett antal äldre tillkännagivanden. Utskottet är väl medvetet om att riksdagens uppmaningar till regeringen, beroende på tillkännagivandets omfattning, kan innebära betydande arbete för att regeringen ska kunna vidta de åtgärder som krävs. Utskottet är även väl medvetet om att Regeringskansliets resurser är begränsade, och utskottet har därför förståelse för att regeringens åtgärder kan ta tid. Utskottet vill dock understryka vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. Utskottet vill vidare framhålla vikten av

att regeringen, särskilt när det gäller de äldre tillkännagivandena, redovisar en bedömning av när dessa kan bli slutbehandlade.

Vidare vill utskottet framföra att det ser med tveksamhet på regeringens redovisning av tre tillkännagivanden som slutbehandlade eftersom de åtgärder som vidtagits enligt utskottets mening inte är tillräckliga för att tillgodose det som efterfrågats i tillkännagivandet.

När det gäller tillkännagivandet om hantering av grupper av kemiska ämnen (bet. 2016/17: MJU7, rskr. 2016/17:153) redovisar regeringen i skrivelsen ett stort antal åtgärder som har vidtagits, bl.a. olika regeringsuppdrag och arbete inom EU för förbud mot PFAS-kemikalier. Utskottet ser visserligen positivt på dessa åtgärder men noterar att översynen av den EU-gemensamma kemikalielagstiftningen, Reachförordningen¹, fortfarande är i ett tidigt stadium. Enligt utskottets bedömning är det i det nuvarande beredningsläget inte möjligt att göra en bedömning av om hanteringen och bedömningen av grupper av ämnen kommer att bli effektivare i enlighet med tillkännagivandet. Mot denna bakgrund kan tillkännagivandet enligt utskottets mening inte anses slutbehandlat.

Vad gäller tillkännagivande om tillståndprocesser (bet. 2016/17: MJU22, rskr. 2016/17:289) hänvisar regeringen till flera åtgärder där vidare arbete för närvarande pågår i Regeringskansliet. Regeringen framhåller bl.a. att Miljöprövningsutredningen har överlämnat sitt slutbetänkande till regeringen med förslag som syftar till snabbare och enklare miljöprövningsprocesser med bibehållet miljöskydd. Regeringen nämner vidare att länsstyrelserna har slutfört flera regeringsuppdrag som bl.a. berört frågor om att främja en effektiv samrådsprocess enligt miljöbalken och att utveckla digitala tjänster för tillståndsansökningar enligt miljöbalken. Miljöprövningsutredningens slutbetänkande och länsstyrelsernas redovisningar bereds nu inom Regeringskansliet. Utskottet välkomnar det arbete som har genomförts och konstaterar att det är ett led i beredningen av tillkännagivandet. Utskottet vill dock framhålla att det inte är tillräckligt att en utredning har lämnat in sitt betänkande eller att uppdrag har redovisats för att tillkännagivandet ska kunna anses tillgodosett. Tillkännagivandet kan därför inte anses vara slutbehandlat.

När det gäller tillkännagivandet om angrepp av granbarkborre i skyddade områden (bet. 2021/22: MJU18, rskr. 2021/22:206) redovisar regeringen att den har gett Naturvårdsverket i uppdrag att bl.a. se över behovet av eventuella ytterligare åtgärder för att bekämpa granbarkborre i formellt skyddade områden. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2023. Utskottet välkomnar detta uppdrag och konstaterar att det är ett led i beredningen av tillkännagivandet. Det är dock enligt utskottets mening inte tillräckligt att regeringen har gett detta uppdrag för att den ska anses ha tillgodosett

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

tillkännagivandet. Inte heller detta tillkännagivande kan således anses vara slutbehandlat.

Stockholm den 2 maj 2023

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Emma Nohrén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Nohrén (MP), Kjell-Arne Ottosson (KD), Martin Kinnunen (SD), Anna-Caren Säterberg (S), John Widegren (M), Joakim Järrebring (S), Malin Larsson (S), Helena Storckenfeldt (M), Mattias Eriksson Falk (SD), Jytte Guteland (S), Kajsa Fredholm (V), Stina Larsson (C), Beatrice Timgren (SD), Elin Nilsson (L), Björn Tidland (SD), Johan Löfstrand (S) och Johanna Hornberger (M).

BILAGA 13

Näringsutskottets yttrande 2022/23:NU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har beslutat att ge övriga utskott möjlighet att yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 och eventuella följdmotioner. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen. I detta yttrande redovisar näringsutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Utskottet har i sak inget att invända mot regeringens redovisning.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (S, C, MP).

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022

Skrivelsen

I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (skr. 2022/23:75) lämnar regeringen bl.a. en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2022. Inom näringsutskottets beredningsområde finns totalt 46 riksdagsskrivelser redovisade, varav 23 anges som slutbehandlade och resterande 23 som inte slutbehandlade. Av de 46 riksdagsskrivelserna innehåller 23 totalt 29 tillkännagivanden. Regeringen bedömer i skrivelsen att 9 av dessa tillkännagivanden är att anse som slutbehandlade medan 20 tillkännagivanden inte kan anses vara slutbehandlade (se tabell 1 och 2).

Tabell 1 Tillkännagivanden som redovisats som slutbehandlade

Rskr.	Tillkännagivandet	Bet.
2018/19:253	Forskning om kärnkraft	2018/19:NU14
2019/20:123	Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	2019/20:NU1
2019/20:287	Förenklingsuppdrag	2019/20:NU16
2019/20:287	Programmet Serverat	2019/20:NU16
2020/21:172	Uppföljning av Riksrevisionens rekommendationer	2020/21:NU11
2020/21:173	Ansvarsfördelningen mellan olika aktörer	2020/21:NU12
2020/21:394	Tidsfrister kontaktpunkt för koncessionspliktiga elnät	2020/21:NU27
2021/22:87	Åtgärder med anledning av krav på drivmedelsstationer	2021/22:NU10
2021/22:214	Strategi för fjärrvärme och kraftvärme	2021/22:NU15

Tabell 2 Tillkännagivanden som redovisats som ej slutbehandlade

Rskr.	Tillkännagivandet	Bet.
2017/18:359	Ett reformerat strandskydd	2017/18:NU19
2018/19:166	Genomförande av EU-lagstiftning	2018/19:NU7
2018/19:209	Tillståndprocesser för gruv- och mineralnäringen	2018/19:NU11
2018/19:210	Mål för leveranssäkerheten	2018/19:NU12
2019/20:221	Småskalig vattenkraft	2019/20:NU14
2019/20:222	Handel med sälprodukter	2019/20:NU15
2019/20:287	Digital samverkan	2019/20:NU16
2019/20:287	Solnedgångsklausuler	2019/20:NU16
2019/20:312	Revidering av EU:s nya upphovsrättsdirektiv	2019/20:NU18

2020/21:257	Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession	2020/21:NU16
2020/21:228	Tillståndprocesser och handläggningstider	2020/21:NU18
2020/21:321	Kortare handläggningstider	2020/21:NU30
2020/21:321	Särskilda straffbestämmelser	2020/21:NU30
2020/21:321	Proportionalitet vid avstämning och återkrav	2020/21:NU30
2021/22:16	Effekter av försenat eller uteblivet stöd	2021/22:NU6
2021/22:131	Uppföljning och utvärdering	2021/22:NU13
2021/22:191	Solnedgångsklausuler	2021/22:NU16
2021/22:214	Värnande om vattenkraften	2021/22:NU15
2021/22:440	Kostnader i mål om patent	2021/22:NU22
2021/22:311	Sveriges energiförsörjning och import av rysk energi	2021/22:NU27

Utskottets ställningstagande

Som redovisats anger regeringen i skrivelse 2022/23:75 att nio av de tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om med anledning av utskottets förslag är slutbehandlade. Utskottet konstaterar att flertalet av de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen redan har redovisats som slutbehandlade av regeringen vid tidigare tillfällen. Vidare noterar utskottet de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivanden. Enligt utskottets mening har regeringen gjort rimliga bedömningar när det gäller om ett tillkännagivande bör anses vara tillgodosett och därmed slutbehandlat eller under fortsatt beredning. Utskottet delar regeringens slutsatser och gör därför ingen annan bedömning än regeringen när det gäller de tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen.

Stockholm den 27 april 2023

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Elisabeth Thand Ringqvist (C), Fredrik Olovsson (S), Mats Green (M), Monica Haider (S), Jessica Stegrud (SD), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Marianne Fundahn (S), Birger Lahti (V), Eric Palmqvist (SD), Elin Söderberg (MP), Louise Eklund (L), Sara Gille (SD), Aida Birinxhiku (S), Anna af Sillén (M), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Lili André (KD).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (S)

Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Marianne Fundahn (S), Aida Birinxhiku (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S) anför:

I samband med beredningen av budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:NU1 för utg.omr. 24 och bet. 2022/23:NU3 för utg.omr. 21) har vi tidigare redovisat en annan uppfattning än regeringen när det gäller två av de tillkännagivanden som regeringen både i budgetpropositionen för 2023 och i skrivelse 2022/23:75 redovisar som slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om programmet Serverat noterar vi att regeringen i skrivelsen upprepar i stort sett samma information om varför tillkännagivandet om Serverat ska ses som tillgodosett och slutbehandlat, dvs. att anslutningskraven för kommuner har ändrats, vilket möjliggör för fler kommuner att ansluta sig till programmet, och att antalet kommuner som anslutit sig under perioden maj 2021 till mars 2022 har ökat från 71 till 78. Regeringen har i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 24) dessutom redovisat att det under 2021 utvecklades en ny e-tjänst för ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, och e-tjänsten för anmälan om livsmedel samt guiden och checklisten för biodling uppdaterades.

I tillkännagivandet uttryckte riksdagen att regeringen skulle verka för att fler tjänster ansluts till programmet för att öka anslutningsgraden hos kommunerna. Vi vidhåller vår tidigare uppfattning att en enda ny e-tjänst och sju anslutna kommuner inte kan sägas motsvara riksdagens tillkännagivande, varför vi menar att tillkännagivandet inte borde anses vara slutbehandlat.

Vi delar inte heller regeringens bedömning i fråga om tillkännagivandet om en strategi för fjärrvärme och kraftvärme som också redovisats som slutbehandlat i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 21) med hänvisning till uppdraget till Energimyndigheten i juni 2022 att ta fram ett förslag till fjärr- och kraftvärmestrategi, som ska slutredovisas senast den 15 december 2023. Vi noterade i samband med detta även de utfästelser om kompletteringar av uppdraget i den överenskommelse som slöts mellan regeringspartierna och Sverigedemokraterna efter valet hösten 2022 (det s.k. Tidöavtalet) som ligger i linje med tillkännagivandet. Vi vill med anledning av detta tillkännagivande upprepa vår uppfattning att det inte kan betraktas som slutbehandlat med hänvisning till att regeringspartierna har gjort utfästelser i ett högst informellt avtal som vägleder deras samarbete. Dessutom har en strategi som den som efterfrågas i tillkännagivandet fortfarande inte presenterats.

När det gäller tillkännagivandena om solnedgångsklausuler bedömde regeringen i skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt

och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3) att det är lämpligare att hantera frågan om utvärderingar av regler på annat sätt än genom generella och automatiska solnedgångsklausuler, men på ett sätt som möter de grundläggande behoven av mer systematiska ex-postutvärderingar av relevanta regler. Vidare anfördes att regeringen överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas, t.ex. genom en vidareutveckling av konsekvensutredningarna. Tillkännagivandet bedömdes vara slutbehandlat. Riksdagen instämde inte i denna bedömning och riktade samtidigt ett nytt tillkännagivande till regeringen i frågan (bet. 2021/22:NU16). Regeringen anger även i samband med det förnyade tillkännagivandet att det fortfarande övervägs inom Regeringskansliet vilka eventuella åtgärder som skulle kunna vidtas i t. ex. bestämmelserna om konsekvensutredningar för att förtydliga när och hur olika regler ska utvärderas efter att de beslutats. Enligt vår uppfattning var regeringens bedömning rimlig i den redovisning som riksdagen fick i skrivelse 2021/22:3 om att det finns lämpligare sätt att hantera frågan om utvärdering av regler än solnedgångsklausuler. Ingenting har förändrats i sak sedan dess, varför vi anser att tillkännagivandena borde anses vara slutbehandlade.

Regeringen anger vidare i skrivelse 2022/23:75 att tillkännagivandet om en revidering av EU:s nya upphovsrättsdirektiv inte är slutbehandlat. När det gäller detta tillkännagivande kan vi konstatera att direktivet numera genomförts i svensk rätt. Vi noterar regeringens redovisning i skrivelsen om att den vid flera tillfällen lyft frågan om en revidering av direktivet i rådets arbetsgrupp för upphovsrätt utan att få stöd för detta av kommissionen eller av andra medlemsstater. Regeringen anger vidare att inga ytterligare åtgärder planeras. Vi kan i detta sammanhang påminna om att kommissionen enligt direktivet ska göra en översyn av direktivet tidigast i juni 2026. Slutligen delar vi regeringens syn på att det saknas förutsättningar för att få till stånd en revidering av direktivet. Med hänvisning till det som här anförts anser vi att tillkännagivandet bör anses vara slutbehandlat.

Därutöver har vi ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller regeringens bedömning av om tillkännagivandena som redovisas i skrivelsen är slutbehandlade eller inte slutbehandlade.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (C)

Elisabeth Thand Ringqvist (C) anför:

Tillkännagivandet om en strategi för fjärrvärme och kraftvärme har redovisats som slutbehandlat i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 21). I skrivelse 2022/23:75 anför regeringen att Energimyndigheten i juni 2022 fick i uppdrag att ta fram ett förslag till fjärr- och kraftvärmestrategi. Inom ramen för uppdraget ska Energimyndigheten bl.a. genomföra en översyn av byggregler, EU-regler för biobränslen samt skatter och andra styrmedel som påverkar fjärr- och kraftvärmens konkurrenskraft. Uppdraget ska slutredovisas

senast den 15 december 2023. Regeringen konstaterade i budgetpropositionen för 2023 att tillkännagivandet med detta kunde anses vara slutbehandlat.

Vid beredningen av budgetpropositionen för 2023 (bet. 2022/23:NU3) delade jag inte regeringens bedömning, en uppfattning som jag vill upprepa även denna gång. Enligt min mening har regeringen fortfarande inte på något sätt redovisat en sådan strategi som efterfrågas i tillkännagivandet. Jag menar att tillkännagivandet inte kan anses vara slutbehandlat förrän en strategi för kraftvärme har presenterats.

Därutöver har jag ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller regeringens bedömning av om tillkännagivandena som redovisas i skrivelsen är slutbehandlade eller inte slutbehandlade.

3. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022 (MP)

Elin Söderberg (MP) anför:

Riksdagen riktade under våren 2022 ett tillkännagivande till regeringen om Sveriges energiförsörjning och import av rysk energi (bet. 2021/22:NU27), i vilket regeringen uppmanas att vidta åtgärder för att Sverige så snart som möjligt ska frigöra sig från rysk energi, framför allt fossila bränslen som naturgas och olja. Regeringen bör därför granska vilken import som förekommer i dag för att därefter överväga olika alternativ som är juridiskt och praktiskt möjliga när det gäller både skyndsamma och mer långsiktiga åtgärder för att trygga Sveriges energiförsörjning. I detta ingår även att överväga ett nationellt stopp för direktimport av rysk energi, framför allt fossila bränslen. Det kan också t.ex. handla om att föra diskussioner med företag som är beroende av rysk energi om möjliga alternativ och bistå med att samordna frivilliga initiativ så att fler kan ansluta sig. Vidare bör regeringen enligt tillkännagivandet på längre sikt verka för att beroendet av fossil gas helt upphör, och övervägandena skulle även kunna innebära att undersöka möjligheten att skynda på en ökad produktion av förnybar svensk gas. Regeringen bör även se över möjligheten att utveckla infrastrukturen kring flytande gas.

Den redogörelse som regeringen ger i skrivelse 2022/23:75 i samband med detta tillkännagivande rör enligt min mening enbart arbetet på EU-nivå. Jag saknar därmed en redogörelse för arbetet med den nationella dimensionen i enlighet med det som riksdagen har anført i tillkännagivandet, varför jag vill uppmana regeringen att beakta tillkännagivandets alla aspekter i sitt arbete. Därtill vill jag understryka betydelsen av att regeringen hanterar frågan med den skyndsamhet som den kräver.

Avslutningsvis har jag ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller regeringens bedömning av om tillkännagivandena som redovisas i skrivelsen är slutbehandlade eller inte slutbehandlade.